

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idrinju, do 8. maja 1945
pa v osvobodjenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVI. št. 183 (13.716)

Trst, petek, 17. avgusta 1990

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

primorski dnevnik

Medtem ko iz Kuvajta prihajajo skrb zbujujoče vesti o usodi tujih državljanov

Sadam Husein zopet grobo napada Američane Odmevi na priznanje poraza v vojni z Iranom

*S priznanjem alžirskega sporazuma iz leta 1975 si Irak želi zavarovati hrbet pred Iranom
Potezo Bagdada pohvalila Sovjetska zveza - Iran ponavlja obsodbo iraške zasedbe Kuvajta*

BAGDAD, TEHERAN, LONDON — Obiti, ki so spremljali diplomatske pobude iz zadnjih dni, še zlasti obisk kralja Huseina v ZDA, so se razblinili z ostrimi obtožbami Sadama Huseina na račun ameriškega predsednika Georgea Busha. Le-tega je (preko običajnega glasnika) označil za lažnivca, hkrati pa mu očital, da je s tem dokazal vso svoje zaničevanje do arabskega življa. Bush naj bi se — vsaj po njegovem — lažnivo obnašal do Američanov in svetovne javnosti, v svojem govoru pa ni pozabil omeniti zaslug »velikega Iraka«. Zelo oster na račun ZDA je bil tudi iraški zunanji minister Tarek Aziz, ki je Američane še enkrat pošvaril, naj nikakor ne uporabijo orožja.

V svetu še vedno odmeva novica, o nepričakovanem iraškem priznanju alžirskih dogovorov z Iranom. Vprašanje omenjenega dogovora je bilo namreč glavni pogoj, ki ga je Teheran postavljal zahodnemu sosedu; alžirski dogovor je Irak vsekoli ignoriral, zato je toliko bolj presenetljivo to, da se bo umik z zasedenih iranskih ozemelj začel že danes. Trajal naj bi pet dni, v

tem času pa naj bi osvobodili tudi že dobršen del iranskih vojnih ujetnikov. Vseh je po nekaterih virih 55 tisoč (po drugih pa znatno več), od teh naj bi jih že 2 tisoč izpustili danes. Napoved o umiku po »hitrem postopku«
jasno kaže, da je Irak (po sili razmer v Perzijskem zalivu) dejansko priznal poraz v osem let trajajoči vojni (in z milijonom mrtvih) z Iranom. S »kapitulacijo«
si bržkone želi zavarovati hrbet pred morebitnimi udarci vzhodnega sosesa, hkrati pa razbiti že skoraj popolno, vendar morečo izolacijo.

Iraško potezo so v Iranu sprejeli z zadovoljstvom, tako, da so tamkajšnji časopisi in zunanji minister Velajati včeraj govorili o zgodovinski zmagi iranske republike. Iranski voditelji, zlasti predsednik Rafsandžani in duhovni voditelj Hamenei, so hkrati poudarili, da je treba vprašanje meja med Iranom in Irakom jasno ločiti od zdajšnje krize v Perzijskem zalivu. Hamenei je potrdil obsodbo iraške agresije Kuvajta in dejal tudi, da vsakršna oblika nasilja v tem območju lahko edino škodi »islamski revoluciji«. Med

prvimi, ki so pohvalili iraško priznanje alžirskega sporazuma, je bila Sovjetska zveza.

Precejšnja panika je medtem zavladala zaradi usode številnih tujih državljanov, ki se nahajajo v Kuvajtu. Ameriške televizijske mreže so včeraj razširile vest, po kateri naj bi Iranci zaukazali ameriškim državljanom, da se zberejo v nekem hotelu v Kuwait Cityju. Ameriških državljanov v Kuvajtu je vsaj 2.500, State Department pa je zagnal vik in krik. Podobno je storil tudi britanski namestnik ministra za zunanje zadeve Waldergrave, ki je že napovedal poseg pri OZN. Za britanske državljane, ki jih je v Kuvajtu približno 4 tisoč, naj bi veljala podobna odredba kot za Američane. Iraški veleposlanik v Londonu je izjavil, da jih bodo odvedli v Irak, nekoliko bolj pomirljiv pa je bil zunanji minister Tarek Aziz; ta je izjavil, da bodo o usodi tujih državljanov odločali v prihodnjih dneh. Kar zadeva tuje državljane v Kuvajtu na splošno že več dni vlada precejšnja zmešnjava, saj se vsak dan vrstijo nasprotujoče si vesti.

Trojka ES v Amanu za dosledno izvajanje popolne blokade Iraka

AMAN — Z obiskom v jordanski prestolnici se je začela misija »trojke«
(čaka jo še obisk v Riadu in Kairu) iz Evropske skupnosti, ki jo vodi italijanski zunanji minister Gianni De Michelis, v njej pa sta še njegov irski kolega Collins in podtajnik v luksemburškem zunanjem ministrstvu Wohlfarth. Jordanskim sogovornikom, med katerimi ni bilo kralja Huseina, ki je na obisku v ZDA pri ameriškem predsedniku Bushu, je »trojka«
pojasnila poglede evropske dvanajsterice na zalivsko krizo.

Dosledna uresničitev popolne blokade Iraka je po mnenju treh predstavnikov ES edina pot za preprečitev poslabšanja položaja v Zalivu, glede pomorske blokade pa so De Michelis, Collins in Wohlfarth poudarili, da »do nje lahko pride le v okviru OZN«. V zvezi z blokado Iraka pa so do Jordanije pokazali tudi določeno razumevanje, saj naj bi prav Aman plačal najvišjo ceno

za blokado Bagdada. Jordanija ima namreč z Irakom izredno plodne gospodarske stike, jordansko pristanišče Akaba pa za zdaj predstavlja edino okno v svet za Irak. Ob vsem tem pa so poudarili, da sklepi OZN veljajo za vse »in proti Bagdadu je treba ukrepati na vse možne nevojaške načine«. Bratu kralja Huseina in njegovemu nasledniku princu Hasanu so zato obljubili, da naj bi v ES pospešili pogajanja za refinanciranje sporazuma o sodelovanju med EGS in Jordanijo, govorili pa so tudi o možnostih za izredno posojilo, ki naj bi ga Evropa dodelila Amanu.

Princ Hasan je v odgovoru dejal, da obisk kralja Huseina v ZDA odpira nove realne možnosti za diplomatske manevre, ki naj bi pripeljali do rešitve sedanjega položaja, Jordanija pa namerava od OZN tudi zahtevati določene kompenzacije zaradi škode, ki jo bo zaradi embarga utrpela.

Iraško-iranski dogovor o mejah iz leta 1975

Alžirski sporazum iz leta 1975 med Irakom in Iranom urejuje vprašanje meja v že takrat, spornem Šat el Arabu, tj. 90 kilometrov dolgem rokavu, kjer se spajata reki Evfrat in Tigris. V njem je poudarjeno, da so tako zemeljske kot rečne meje med obema državama »nedotakljive, trajne in dokončne«, v primeru vojnega spopada pa je točno predviden arbitražni postopek. Sporazum sta podpisala 6. marca 1975 sedanji iraški predsednik (takrat pa podpredsednik) Sadam Husein in umrli iranski Šah Reza Pahlavi. Pokrovitelj dogovora je bil prav tako pokojni alžirski predsednik Bumedien.

17. septembra 1980 je Sadam Husein (ki je medtem postal predsednik države) izrazil resne kritike na račun sporazuma in enostransko izjavil, da mora Šat el Arab postati iraški. Le nekaj dni kasneje je napadel Iran in tako začel osem let trajajočo vojno med državama.

Po ustavitvi spopadov 20. avgusta 1988 je vprašanje Šat el Araba še nadalje ostalo glavna ovira mirovnih pogajanj med Irakom in Iranom v Ženevi. Irak je namreč vztrajno ponavljal, da je alžirski sporazum neveljaven in torej pravno nič.

Irak ima trenutno v Šat el Arabu v rokah 2.600 kvadratnih kilometrov iranskega ozemlja.

Husein bo skušal obrazložiti Bushu jordansko stališče

WASHINGTON — Jordanski kralj Husein je bil končno deležen sprejema pri predsedniku Bushu. Slednji ga je povabil v svojo poletno rezidenco v Kennebunkportu, vendar je to prej znak kazni, kot pa nekakšen privilegij. Američani so namreč zamerili jordanskemu prijatelju, ki je takoj po iraški okupaciji Kuvajta potegnil s Sadamom Huseinom. Zato je predsednik Bush pustil hašemitskega suverena 24 ur v nekem washingtonskem hotelu, čeprav je bil tudi sam takrat v glavnem mestu, kjer je govoril članom Pentagona.

Jordanski kralj ima s seboj pismo iraškega državnega glavarja in se predstavlja kot posrednik med Irakom in ZDA. Diplomatski viri iz Amana trdijo, da bo Bushu predstavil svoj začasni mirovni načrt, ki sloni na postavki, da morajo Američani zamrzniti svoje vojaške enote v Zalivu v pričakovanju mednarodne konference o novi zalivski krizi. Četudi bi bilo to res, bo jordanski kralj najbrž naletel na gluha ušesa, saj je bil Bush prav včeraj deležen ostrega napada s strani iraškega predsednika.

Misija jordanskega kralja pa ima verjetno tudi druge diplomatske cilje. Jordanija mora namreč obrazložiti Bushu kako to, da ni zaprla Irčanom poti do pristanišča v Akabi, in prositi ZDA, naj ji pomagajo v tem težkem trenutku. Zaprtje poslovanja z Irakom pomeni Jordancem letno izgubo pol druge milijarde dolarjev, ZDA pa bi državi lahko priskočile na pomoč. Poleg tega pa se suveren boji morebitnega napada jordanskih proiraških Palestinecev.

S streli iz pištole so neznanci, najbrž roparji, pokončali družino Giuliana Viscardija Pokol štiričlanske družine v Pontevicu pri Brescii

PONTEVICO — V noči na četrtek je bilo mestice Pontevico pri Brescii prizorišče srhljive tragedije. Neznanci so s streli iz pištole umorili štiri člane družine Viscardi, ki je stanovala v čedni enonadstropni hišici v Torchieri pri Pontevicu. Po prvih izvidih preiskovalne policije naj bi neznanci vdrli v stanovanje v poznih večernih urah, ko se je družina vrnila z vaškega praznika. Šlo naj bi za roparje, ki jih je pri delu nekaj zmotilo, morda to, da se je vrnil domov najstarejši sin, 29-letni Luciano, ki je preživel večer z zaročnikom. Fant naj bi se skušal upreti rove lasuljo, ki so jo potem našli v pritličju.

Roparjem so verjetno popustili živci in so streljali najprej v fanta, nato pa so s strelom v glavo hladnokrvno pokončili še ostale priče, 23-letno Luciano sestro Francesco ter 57-letnega

očeta Giuliana in 53-letno mamo Agnese Maringoni. Razen Luciana so imeli vsi ostali zvezane roke, kar potrjuje domnevo, da je nekdo zalotil roparje pri delu. Pokol so odkrili šele včeraj zjutraj, ko je prišel na obisk k staršem sin Guido, ki živi v neposredni bližini, s hčerko. S ceste je opazil luč in veliko vode, ki je preplavila pritličje. Stopil je v stanovanje, kjer so v spodnjih prostorih ležala tri trupla, v prvem nadstropju pa je našel mamo. Neznanci so s streli prebili cevi centralnega ogrevanja, kar je povzročilo poplavo.

Na osnovi orožja, dveh pištol kalibra 22 in 357 magnum, so preiskovalci izrazili prepričanje, da so bili to ne-profesionalni zlikovci. Najbrž ni šlo niti za poskus ugrabitve, saj je bila družina Viscardi sicer premožna, a ne bogata.

Agnese Maringoni z možem Giulianom Viscardijem iz družinske knjige fotografij (Telefoto AP)

Slovenske meje bo varovala milica

LJUBLJANA — Več kot 600 kilometrov državne meje proti Madžarski, Avstriji in Italiji na ozemlju republike Slovenije bo v bodoče namesto enot JLA varovala slovenska milica. To so sporočili na tiskovni konferenci RSNZ Slovenije. Povedali so, da na tem načrtu intenzivno delajo.

V teku so spremembe zakona o prehodu čez mejo in o gibanju v obmejnem pasu, zakona o gibanju tujcev in zakona o potnih dovoljenjih. Menimo, da smo sposobni uresničiti projekt, po katerem bi namesto vojske državno mejo varovala milica,«
je dejal B. Celar, vodja sektorja v obmejnem oddelku SZNZ Slovenije.

Slovenska milica se pripravlja na prevzem vezbanja dela rekrutov, ki iz Slovenije ne bodo odšli na službo v vojaškega roka v enote JLA zunaj petega armadnega območja.

Tiskovna konferenca zunanjega ministra Rupla

Slovenska vlada zaskrbljena nad usodo svojih državljanov na začasnem delu v Iraku

LJUBLJANA — Doslej se je iz Kuvajta vrnilo v domovino 152 Jugoslovancev in med njimi ni bilo Slovencev. Pri tem slovensko vlado še posebej skrbi usoda 23 zdravnikov in članov njihovih družin, o katerih nima nikakršnih podatkov. Kot je na včerajšnji tiskovni konferenci povedal slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel, so navezali stike z odpravnikom poslov ameriškega veleposlaništva v Beogradu in avstrijskim zunanjim ministrstvom, da bi prišli do novih informacij. Dodal je še, da poleg pretrgane zveze z jugoslovanskimi predstavništvi v Iraku in Kuvajtu niso zadovoljni z informacijami, ki jih dobivajo prek zveznega sekretariata za zunanje zadeve.

Dimitrij Rupel je še povedal, da je v Iraku med okoli devet tisoč Jugoslovani 291 Slovencev in da se jih bo 30 vrnilo 21. avgusta, vendar pa slovenske organizacije niso pretirano ogreje za takojšnjo vrnitev delavcev, saj so prepričane, da bo kriza hitro minila, s preuranjenimi potezami pa bi izgubile sedanje poslovne stike s to državo. Glede ško-

de, ki jo bodo imela jugoslovanska podjetja v Iraku, odpade na Slovenijo manjši del, kljub temu pa se ne strinjajo z zvezno vlado, ki meni, vsaj po prvih informacijah, da gre za komercialne posle podjetij in naj zato tudi sama nosijo tveganje. Hkrati je včeraj republiški izvršni svet zahteval od zvezne vlade, naj javno izjavi, da bo Jugoslavija spoštovala sprejeto resolucijo Združenih narodov o Iraku.

V nadaljevanju tiskovne konference so precej govorili o aktualni polemiki glede vprašanja predvsem italijanske manjšine v Jugoslaviji in v zvezi s tem o stališčih RSMS o manjšinskih vprašanjih in na splošno. Rupel je ob tem kategorično poudaril, da morajo imeti pripadniki manjšine privilegiran položaj v primerjavi z večino, vendar pa se morajo zavedati tudi svojih dolžnosti. Dodal je, da je prav v sedanji polemiki opaziti ostanke neke »občinske zunanje politike«, ki si je Slovenija, majhna, kot je, ne more dovoliti.

Dejansko onemogočena nadaljnja gospodarska blokada Pribaltika

Podpis sporazuma o gospodarskem sodelovanju med Litvo in Rusijo

MOSKVA — Predsednika vlad Ruske federacije in Litovske republike, Ivan Silajev in Kazimiera Prunskiene, sta v Vilniusu podpisala sporazum o gospodarskem sodelovanju med obema suverenima državama. Do daljnega bosta blagovno menjavo opravljala še po pogodbenih in doslej uveljavljenih cenah, s prihodnjim letom pa bosta oba partnerja prešla v celoti na konvertibilno plačevanje in svetovne cene. Za puntarsko Litvo, ki je 11. marca razglasila državno neodvisnost in ki jo je Moskva potem kaznovala z gospodarsko blokado, je to zdaj dokončni preboj. Hkrati je to velika zmaga Jelcinove realistične politike ter ustreznih nauk Mihailu Gorbačovu.

Bistvo novega položaja za Litvo in obe drugi pribaltski republiki je namreč v dejstvu, da je novoizvoljeni predsednik vrhovnega sovjeta RSFSR Boris Jelcin dal takoj razglasiti suverenost te največje sovjetske zvezne republike, s tem pa tudi izključno pravico razpolagati z naravnimi bogastvi. Nafta in plin prihajata večinoma z območij Ruske federacije (Zahodna Sibirija, Povolžje), enako dobršen del drugih strateških surovin. Tako bo Jelcinovo vodstvo RSFSR lahko mimo morebitnih ugovorov »centra« odločalo, komu bodo prodali, koliko nafte in plina in po kakšnih cenah. Gorbačov in njegov predsednik vlade Nikolaj Rižkov s tem praktično izgubljata vzvode za kakršno koli novo blokado proti »nepokornim« v Pribaltiku in drugje. Jelcin je za danes prekinil svojo tritedensko turnejo po Ruski federaciji ter se v Moskvi sestal s člani komisije, ki sta jo ustanovila skupaj z Gorbačovom in ki naj bi do 1. septembra pripravila temeljne zasnove za prehod na tržno gospodarstvo, s tem pa tudi ekonomske okvire za novo zvezno pogodbo.

ANTON RUPNIK

Jugoslavija bo spoštovala resolucijo Varnostnega sveta o sankcijah proti Iraku

BEOGRAD — Odkar smo izvedeli za iraško zasedbo Kuvajta, je Jugoslavija sprejela celo vrsto ukrepov in vzpostavila dialog z neuvrščeni, pa tudi z drugimi državnimi mednarodnimi dejavniki, da bi kar najhitreje razrešili nastalo krizo v Zlalu, je na redni tiskovni konferenci povedal uradni predstavnik jugoslovanskega zunanjega ministrstva Ivo Vajgl.

Hkrati Jugoslavija dosledno izvajata resolucije 881 Varnostnega sveta o sankcijah proti Iraku. V to državo ne izvažajo orožja in vojaške opreme, ne opravljajo gospodarskih in finančnih dejavnosti, ki jih zajema resolucija.

Vajgl je govoril tudi o obveznostih Jugoslavije, ki izvirajo iz izvajanja resolucije 881. Opozoril je na ekonomske interese Jugoslavije v Iraku in povedal, da je Jugoslavija v stiku z ustreznimi mednarodnimi finančnimi ustanovami, ki jim je pojasnila, kakšne težave prinašajo nastali položaji. Dobava nafte je namreč način odplačevanja iraških dolgov, in zato bi radi dosegli spo-

razume, ki bi Jugoslavijo razbremenili obveznosti do drugih držav.

Na vprašanja novinarja Večernjih novosti o stališču Jugoslavije do ameriške blokade Iraka, četudi je Varnostni svet ZN izglasoval le resolucije o sankcijah, je Vajgl odgovoril, da se pri posvetih s številnimi državami vse bolj utrjuje stališče, da bi morala biti le svetovna organizacija pristojna za predpis ukrepov proti Iraku.

Glede vprašanja egiptovskega novinarja ali bo napovedana izjava Jugoslavije o krizi predstavljala morebitne nove pobude neuvrščeni pa je Vajgl dejal, da vsebino izjave usklajujejo z drugimi članicami gibanja, vendar v skladu z načelnimi stališči neuvrščeni o reševanju težav »s konstruktivnimi metodami, ki ne bodo pripeljale do polarizacije članic«.

Slišati je bilo tudi vprašanje o stališču Jugoslavije ob morebitnem spopadu večnacionalnih sil v Savdski Arabiji z iraško vojsko. Vajgl je ponovil, da se Jugoslavija zavzema za znano stališče, ki izključuje uporabo sile. (dni)

V Rimu tudi diplomatsko predstavništvo Kuvajta

Srečanje De Michelis - Levy v znamenju krize v Zlalu

RIM — Kriza v Perzijskem zalivu je bila osrednja tema pogovorov, ki sta jih v Rimu imela italijanski zunanji minister Gianni De Michelis in njegov izraelski kolega David Levy. Največ pozornosti sta namenila eni osnovnih zahtev iraškega predsednika Sadama Huseina, tj. zahtevi po umiku judovske države z zasedenih arabskih ozemelj.

Šef italijanske diplomacije je dejal, da poudarjanje te zahteve ni naključno, saj skuša Sadam Husein na ta način pridobiti naklonjenost Arabcev. Poteza iraškega predsednika hkrati dokazuje spretnost prilagajanja razmeram; na to — je dejal De Michelis — je treba odgovoriti na primeren način, pri čemer je potrebna angažiranost samega Izraela. Le-ta bi moral zopet proučiti palestinsko vprašanje in hkrati predlagati nove rešitve. Dejal pa je tudi, da se stališči italijanske in izraelske diplomacije okrog tega problema krešeta, in to kljub temu da je kritiziral stališča PLO glede krize v Perzijskem zalivu. Sicer pa bi vsakršen pritisk evropskih držav na Izrael v tem trenutku bil popolnoma odvečen, če ne celo škodljiv, saj bi to prijaljo edinele Iraku.

Levy je dejal, da se njegova država ne želi vmešavati v krizo, razen seveda, če bi bila neposredno ogrožena. Kritiziral je Arafata in dejal, da je v trenutku, ko je podprl Irak, končno odrgel pacifistično krinko. Poudaril je, da namerava Izrael vztrajati na t. n. načrtu Samir, zlasti kar zadeva volitev na zasedenih ozemljih. Glede Perzijskega zaliva pa predlagal, da bi Zahod določil datum, do katerega bi se moral Irak umakniti s Kuvajta. Čas lahko Iraku koristi, to pa je doslej že nekajkrat dokazal. Levy se je tudi zavzel za nadaljevanje pritiska držav ES na Irak.

Po srečanju z Levyjem se je De Michelis srečal z delegacijo kuvajtske vlade v izgnanstvu. Delegacija je pohvalila stališča, ki jih je Italija zavzela v odnosu do krize v Zlalu, De Michelis pa je dejal, da bo italijanska vlada že prihodnje dni odgovorila na njeno formalno prošnjo po aktivni italijanski podpori. Prošnjo je kuvajtska vlada v izgnanstvu predložila v noči s ponedeljka na torek na sedežu OZN, njena pravna podlaga pa je 51. člen ustanovne listine OZN, tj. ista določba, ki jo je kuvajtska vlada uporabila, ko je zaprosila pomoč Združenih držav Amerike.

Moskva z zaskrbljenostjo gleda kopičenje oboroženih sil v Zlalu

MOSKVA — Sovjetska zveza še naprej vztrajno poskuša vse, da bi sankcije proti Iraku, ki jih je izglasoval varnostni svet, izvajali v okviru Združenih narodov, zlasti še v sklopu vojaškega komiteja VS. Čeprav se skrbno izogibajo direktni kritiki Washingtona, pa v sovjetskih sredstvih javnega obveščanja nenehno svari, da predstavlja že samo kopičenje oboroženih sil v Zlalu nevarnost za vojaški spopad.

»Dobavljanje klasičnega orožja je pogosto že tisti nevarni kanal, po katerem se širi oboroževalna tekma v najrazličnejša območja sveta,« piše sovjetski zunanji minister v pismu, ki ga objavlja Izvestija. Širjenje klasičnega orožja se že tesno stika s problemom neširjenja jedrske, kemijske in raketne oborožitve, poudarja šef sovjetske diplomacije, nevarne vzajemne vezi med različnimi oblikami oboroževanja. »Sovjetska zveza predlaga, da bi začeli iskati nove pristope k vprašanju prodaje in dobav orožja, pri čemer v celoti upošteva, da je vse to neločljivo povezano z neodtujljivo pravico držav na individualno in kolektivno samoobrambo, kot jo zagotavlja ustanovna listina OZN,« pravi Ševardnadze ter izraža prepričanje, da bi bilo mogoče v sklopu svetovne organizacije zgraditi učinkovit večstranski me-

hanizem, ki bi preprečeval širjenje vsaj nekaterih vrst najbolj nevarnih klasičnih orožij, še predvsem pa raket.

Na nešteto vprašanja tujih dopisnikov o tem, koliko je sovjetska stran dobavila kakšne vrste orožja Iraku, tukajšnji uradni predstavniki samo ponavljajo posplošene formulacije, češ da obseg ni bil velik ter da v nobenem primeru sovjetsko orožje ni bilo namenjeno za napad na Kuvajt. Pravzaprav je predstavnik za tisk zunanjega ministrstva nekajkrat moral izraziti svoje pomisleke, ko je dobil od vojakov odgovor na kakšno zastavljeno vprašanje. Očitno meri tudi Ševardnadzejev poziv v to smer, saj je s prostim očesom opazno, da gre v Moskvi za temeljite nesporazume med diplomati in generali.

Pod čedalje hujšim pritiskom domače javnosti so generali le morali vsaj nekaj povedati o tem, »kaj delajo naši vojaki v Iraku«. S tem naslovom namreč Izvestija objavljajo velik intervju, ki pa ima očitno predvsem ta namen, da zanika trditve, ki so jih zadnje dni širile zahodne agencije, češ da so namreč tik pred iraškim napadom na Kuvajt poslali v Bagdad za novega vojaškega atašeya generala Alberta Makašova, tistega namreč, ki je na zadnjem kongresu KPSZ ostro kritiziral gorbačovsko politiko popuščanja Zahodu in razorožitve nasploh.

Namesto fregat na začasni misiji korveti iz Avguste

AUGUSTA — Z odhodom korvet Minerva in Sfinge iz pomorskega oporišča Augusta (na sliki AP slovo mornarja od zaročenke) se je včeraj začela vojaška pomorska misija italijanske mornarice v Sredozemlju. Na krovu obeh ladij je skupno 220 mornarjev, obe pa sta oboroženi s po enim topom kalibra 76, protiletalskimi raketami in šestimi cevmi za izstrelitev torped. Obe bosta patruljirali južno od Cipra na področju, ki so ga izpraznile ameriške vojne ladje, ki so odplule v Perzijski zaliv.

Odhod Minerve in Sfinge po trditvah iz krogov vojne mornarice predstavlja najhitrejšo izvedbo torkove odločitve ministrskega sveta. Že pojutiršnjem naj bi iz La Spezie odplula

fregata Libeccio, ki naj bi se v ponedeljek v Tarantskem zalivu pridružila drugi fregati Orso in pomožni ladiji Stromboli, da bi nato vse tri odplule proti vzhodnemu Sredozemlju.

Toda odhod obeh korvet je sprožil tudi polemika vprašanja nekdanjega predsednika parlamentarne obrambne komisije in nekdanjega mornariškega oficirja Falca Accameja, ki se je spraševal, kako to da namesto fregat odplujejo dve korveti in ali to pomeni, da bo v italijanski misiji sodelovalo pet ladij, ali pa bosta korveti enostavno zamenjali fregati. Accame je še dejal, da se sprašuje, če fregati nista odpluli zaradi diplomatske ali tehnične »bolezni«.

Solženicin spet državljani SZ

MOSKVA — Glasnik sovjetskega zunanjega ministra je včeraj sporočil imena 23 osebnosti, ki jim je predsednik Gorbačov vrnil sovjetsko državljanstvo. Prvi na seznamu je disidentski pisatelj in Nobelov nagrajenec Solženicin, poleg njega pa so še drugi pisatelji, znanstveniki in šahist Korčnov. Vsem so odvzeli državljanstvo v letih od 1966 do 1988.

Genscher pri Ševardnadzeju o odnosih Moskve z Nemčijo

MOSKVA — V Moskvo je včeraj odpotoval zahodnonemški zunanji minister Genscher, ki bo od svojega sovjetskega kolega Eduarda Ševardnadzeja skušal dobiti sovjetsko soglasje za deklaracijo, ki naj bi jo sprejeli na prihodnjem zasedanju po formuli dva plus štiri 12. septembra v Moskvi. V deklaraciji naj bi se štiri zmagovalke 2. svetovne vojne na dan združitve obeh Nemčij (predvidoma 14. oktobra) ali pa še pred njim odrekle svojim posebnim pravicam nad Nemčijo in Berlinom.

Genscher pa se bo v Moskvi pogovarjal tudi o vprašanjih, povezanih z nadaljnjim stacioniranjem sovjetskih čet na ozemlju sedanje NDR, govor pa bo tudi o sklenitvi celovite pogodbe med Sovjetsko zvezo in združeno Nemčijo. Pogodba naj bi urejala tako politična kot gospodarska razmerja med državama.

Dobesedno so preplavili turistične kraje ob Obali in po Jugoslaviji

Italijani rešujejo sezono

Tudi te dni ne bo brez prometnih zastojev

KOPER — Ta konec tedna se obeta še zadnja množičnejša izmenjava turistov. Na cestah, še posebej tistih, ki vodijo proti morju, pričakujejo precejšnjo gnečo in zastoje prometa. Utrujajoče čakanje v razbeljeni pločevini se obeta tudi na mejnih prehodih. Po dose-
danjih izkušnjah bo tudi tokrat največja gneča na cestah in mejnih prehodih, ki jih nadzorujejo miličniki in prametniki kopske uprave za notranje zadeve.

»Dvomesečne izkušnje z novo obalno štiripasovnico so pokazale, da se je na tem nekaj kilometrskem odseku pretočnost prometa izjemno povečala, vendar se pot iz notranjosti Slovenije in z mejnih prehodov do morja in nazaj časovno in bistveno skrajšala, saj do zastojev prihaja na vsej relaciji od konca avtoceste na Razdrtem in vseh križiščih, ki povezujejo mejne prehode z Italijo in magistralno cesto Razdrto - Koper. Na poti proti morju smo že ob dveh zadnjih vikendih imeli zastoje prometa med Senožečami in Divačo, v križišču v Kozini in od Črnege kala do ankaranskega križišča. S povečanjem prometa v nasprotno smer pa se »zatakne« na magistralni cesti med Izolo in Koprom, na Črnokalskem klancu (navkljub tretjemu pasu od križišča proti Podgorju do petrinjskega klanca) in na vsem odseku od Kozine do vstopa na avtocesto pri Razdrtem. Zahvaljujoč obalni štiripasovnici nam sedajni potrebe ne dežurati in preusmerjati prometa po obvoznikah med Črnim kalom in Koprom, kjer je bilo ob »špicah« angažiranih tudi do trideset prometnikov in miličnikov, zato pa moramo promet fizično usmerjati v križiščih pri Divači in Kozini, hrvaške kolege pa prosimo, da promet začnejo preusmerjati že v Bujah in Sloveniji,« razlaga situacijo ob prometnih spizkah komandir postaje prometne milice Anton Grosek. Vendar kljub vsem tem naporom ob povečanjem prometa ostajajo ozka grla odseki magistralne ceste od Sečovelj do Kopra in od ankaranskega križišča do vstopa na avtocesto na Razdrtem. Po napovedih pa bodo konec tega tedna ti odseki le s težavo požirali vso pričakovano pločevinasto maso.

IZTOK UMER

KOPER — Kaže, da bodo avgustovski del turistične sezone v Jugoslaviji res rešili italijanski gostje. Že od začetka avgusta so dobesedno preplavili naše turistične kraje. To je bilo opaziti že ob začetku italijanskega turističnega eksodus (prve dni avgusta), ko so bile kolone vozil najdaljše prav v smeri proti Jugoslaviji.

Italija postaja vse večja evropska turistična vesela. Ne le po številu turistov, ki jih gosti sama, ampak vse bolj tudi po številu turistov, ki iz Italije potujejo v svet. Italijani so zdaj na drugem mestu med vsemi tujci, ki obiščejo Jugoslavijo. Toda, če bi upoštevali samo mesec avgust, bi v mnogih turističnih krajih ugotovili, da so to pravzaprav naši najpomembnejši gostje. Nekateri pa trdijo, da so (glede na to, koliko porabijo) tudi najboljši gostje, saj na počitnicah ne žulijo samo mineralne vode.

Že lani je iz Italije prišlo v Jugoslavijo 1,5 milijona turistov, ustvarili so 5,6 milijona prenočitev ali 14 odstotkov več kot leta 1988 in na ta način zasedli drugo mesto med tujimi gosti pri nas - takoj za Nemci. Turistični delavci pa za letos napovedujejo vsaj še za toliko večji obisk italijanskih turistov. Poglavitni razlog italijanske turistične ekspanzije pa je tamkajšnji vzpenjajoči se življenjski standard. Italijanskih gostov je več povsod po svetu - samo za Kitajsko na primer posreduje počitnice kakih 50 italijanskih organizatorjev počitnic, za Mehiko 47 touroperatorjev itd.

Letošnji ukrep zvezne vlade, da lahko k nam prihajajo tuji gostje tudi brez potnih listin, je bil predvsem za italijansko tržišče udarec žeblice na glavico, saj ima le malo Italijanov po-

tne liste. Priznati pa je treba, da so italijanskim turistom več pozornosti začele namenjati tudi naše turistične agencije. Sami Yugotours je na primer lani pripeljal za 37 odstotkov več gostov v našo državo.

In koliko sploh poznamo italijanskega gosta? Vse več Italijanov si želi obiskati evropska mesta - lani 8,6 odstotka, letos že 9,6 odstotka, v oddaljene (neevropske) dežele želi letos potovati 4,6 odstotka (lani še 3,6 odstotka) italijanskih počitnikarjev. Po podatkih italijanske statistične službe CENSIS bo letos 45 odstotkov Italijanov počitnikovalo ob italijanskem morju in 17,7 odstotka ob morjih drugih dežel. V zadnjih devetih letih so tuji turisti v Italiji porabili le 2,5-krat več denarja, medtem pa so Italijani odnesli v tujino v istem obdobju šestkrat več denarja.

Pet mrtvih (dva Jugoslovana) v dveh prometnih nesrečah v F-JK

LATISANA — V velikošmarnih zgodnjih urah (ob 2.45) se je na avtocesti A4 v občini Ronchis v bližini Latisane pripetila huda prometna nesreča, v kateri sta izgubila življenje dva jugoslovanska državljana, tretji pa leži v videmski bolnici s strogo pridržano prognozo. Štiričlanska družina se je z avtomobilom nissan 1600 švicarske registracije, v kateri so bili 41-letni Jzeti Rauf, njegova žena 36-letna Ljiljeta, 8-letni sin Besim in 6-letna hčerka Valmira Erka, vozila proti Trstu. Iz neznanih razlogov, verjetno zaradi utrujenosti voznika, je avtomobil zaneslo s ceste v jarek, kjer je obtičal. Med rednim patroliranjem ga je opazila cestna policija. Za Ljiljeto ni bilo več nobene pomoči, 8-letni Besim pa je umrl med prevozom v videmsko bolnico, kamor so odpeljali tudi očeta Raufa in ga sprejeli s strogo pridržano prognozo. V bolnici je tudi hčerka Valmira, vendar z lažjimi poškodbami.

Do hude prometne nesreče je prišlo tudi med Puško vasjo in Karnijo; v nesreči so izgubile življenje tri osebe iz iste družine.

BORIS ŠULIGOJ

Slavnik: cesta je odprta gradnja pa je ustavljena

KOZINA — Po enajstih dneh so prebivalci Podgorja umaknili barikade s ceste med Kozino in Slavnikom, kamor so navalili skale in navlekli drevesna debela v protest proti gradnji meteorološkega in radarskega centra pod vrhom gore. V torek pa so na sežanskem komiteju za urbanizem, gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve dobili sklep republiškega sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora o začasni ustavitvi gradnje, dokler se ne odloči o morebitni obnovi lokacijskega postopka, pri kateri bodo sodelovale tudi prizadete krajev-

Hruške iz Sečovelj v Italijo

SEČOVLJE — Več kot sedemdeset obiralcev že drugi teden nabira hruške v nasadu Vinakopra v sečoveljski dolini. Ves letošnji pridelek - po obnovi celotnega 130-hektarskega nasada pred dvema letoma so z rodnostjo zelo zadovoljni - bo tudi letos Vinakoper izvozili v Italijo. Kupec iz Ferrare bo koprski kleti za kilogram hrušk odštél od 550 do 580 lir, s tem da Vinakoper skrbi samo za obiranje, medtem ko sta embalaže in prevoz skrb italijanskega kupca. V sečoveljskem nasadu bodo do konca prihodnjega tedna natrgali približno 700 ton hrušk, med katerimi sta približno dve tretjini sorte viljamovka. Vinakoper je letos z namakalnim sistemom opremil še 64 hektarov nasada (doslej so namakali le 40 hektarov), zakar so namenili nekaj manj kot milijon din, računajo pa, da bodo prihodnje leto že namakali vse nasad.

V koprski kleti naj bi se ta mesec končal tudi likvidacijski postopek, organi kopske skupščine pa naj bi zatem odločali, kdo vse in s kakšnimi deleži bo prevzel nasledstvo Vinakopra.

J. O.

I. U.

Motnje pri sprejemu posledica delovanja italijanskih zasebnih postaj Še letos slovenski TV program tudi za Brkince in Podgorce?

SEŽANA — Precešen del prebivalcev sežanske občine, predvsem na Brkinih in v vaseh ob jugozahodnem vzhodu Slavnika kljub izboljšavam na oddajnikih Nanos in Slavnik v letošnjem maju še vedno slabo ali pa sploh ne vidi I. programa TV Slovenije. Še več je na Krasu in na Brkinih naročnikov, ki so prikrajšani za slovenski II. televizijski program in so zato prisiljeni gledati predvsem italijanske, tudi informativne, oddaje.

Zato je sežanski župan in republiški poslanec Ivan Vodopivec na ta problem že na junijski seji opozoril republiško skupščino in na vprašanja dobil nič kaj spodbuden odgovor. Republiški izvršni svet je v odgovoru zapisal, da je po mayskih izboljšavah, predvsem v zvezi z I. programom, kot naslednji ukrep predvidena uvedba 69. kanala za II. program preko Slavnika, za katere pa Jugoslavija zaenkrat še ni dobila frekvence.

Pretvornik za II. program naj bi na Slavniku postavili prihodnje leto, vendar za to trenutno investitor še nima denarja.

Ne glede na uresničene in predvidene ukrepe za izboljšanje vidnosti slovenskega televizijskega programa v tem predelu pa so in bodo motnje pri

sprejemu predvsem posledica delovanja italijanskih zasebnih TV postaj. Problem bi lahko hitro odpravili, če bi Italijani s slovensko radiodifuzno mrežo uskladili vse, torej tudi zasebne frekvence, ne pa le signale državne televizije RAI. Kljub prizadevanju s slovenske strani tak sporazum ni bil dosežen, tako da bodo morale biti vse druge možne tehnične rešitve in izboljšave za večjo in nemoteno vidnost slovenskih programov opravljene na račun Slovenije.

Slovenska televizija bo v okviru načrta »Vidnost II. programa TV Slovenije na Primorskem« zato postopno izboljševala kakovost signala s tem, da bodo med oddajnikom Nanos in Slavnikom montirali nizkovalne zveze in na Slavniku povečali oddajno moč. Opremo za nizkovalovno povezavo so že naročili, z obema ukrepoma pa bodo do konca tega leta omogočili, da bo na sedaj najslabše pokritih območjih lahko gledalo domač program že 96 odstotkov prebivalcev.

Poseben problem pa je seveda financiranje teh izboljšav, za katere naj bi v prvem krogu samo sežanska občina zagotovila 606 tisoč dinarjev.

JANEZ ODAR

Predsednik Unije odgovarja »zunanjemu ministrstvu« RS

Ko sem prebiral odgovore Sekretariata za mednarodne odnose Republike Slovenije, ki so bili objavljeni v časopisih 14. avgusta in so zadevali moje odprto pismo, sem se spomnil na star vic o ameriški delegaciji, ki je obiskala sodobno železniško postajo v SZ. Ob trditvi sovjetskih predstavnikov, da na postajo prihaja en vlak vsake pet minut in da vsake pet minut en vlak odpelje, so Američani, po dobri uri obiska opozorili, da v tem času ni prišla na postajo niti ena sama lokomotiva. Na ta ugovor pa je sovjetski zastopnik brez vsake zadrege odgovoril: »Morda je res, toda tudi vi v Ameriki imate problem rasne nestrpnosti.«

V pismu, ki sva ga podpisala skupaj z republiškim poslancem Battelijem, sva italijanskega ministrskega prednika spraševala za pojasnilo glede njegove trditve o izboljšanju položaja italijanske manjšine. Predsedniku Slovenije Kučanu in predsedniku RIS Peterletu pa sva izrazila zaskrbljenost za nekatere pogoje - tudi na medministrski ravni - slovenskega zunanje ministrstva, po čigar mnenju naj bi si italijanska manjšina skupaj z organizacijami istrskih beguncem prizadevala, da spremeni sedanje slovenske meje.

Pričakovala sva odgovor naslovnikov pisma, namesto tega pa smo v časopisih dobila odgovor Sekretariata za mednarodne odnose. Seveda če tisti poseg lahko imenujemo odgovor, saj

je zmeden v vsebini in polemičen v argumentiranju.

A pojdemo po vstri:

1. Pismo je bilo poslano neposredno naslovnikom in v vednost časopisom. Kakšen naslov so časopisi dali v italijanski napisanemu pismu (Huda podtikanja) in kako so ga prevedli (begunci - pregnanci) je njihova stvar.

2. Uradne institucije italijanske manjšine niso nikoli načele vprašanja revizije osimskih sporazumov, še zlasti pa niso postavile vprašanja mej. Nasprotno, je bilo poudarjeno tudi v odprtem pismu, smo vselej trdili, da je varnost mej eden od temeljnih pogojev naše in drugih narodnostnih skupnosti. Stiki - ki se nam zdijo vse bolj potrebni - z organizacijami istrskih beguncem v Italiji nimajo za cilj spremembo mej, pač pa - ob spoštovanju mej - poživitev osebnih odnosov in kulturno in zgodovinsko spravo, ki naj vsaj delno omili 50-letno oddaljenost.

Toda ob spoštovanju zakonov in ustave naše države in kot lojalni državljani Republike Slovenije, želimo poudariti, da osimskih sporazumov - v odstavku, ki govori o manjšinah - krnijo položaj italijanske manjšine. Dogovor namreč jamči tisto minimalno zaščito, ki jo je predvidel londonski Memorandum (1954), ki se je, kot znano, nanašal samo na italijansko manjšino v bivši coni B nikoli uresničenege STO. Dogovor zato izključuje dober del

(najbrž večino) manjšine, ki živi v Istri in v Kvarneru. Nedoslednosti, ki izhajajo iz takega stanja, so prisotne tudi danes, saj naprimer pedagoški svetovalec italijanske države lahko deluje v bivši coni B STO, medtem ko so ostale italijanske šole prikrajšane za njegovo pomoč.

3. Če se povrnem k vicu o sovjetski železnici, se vprašujem, kaj ima s tem opraviti koprski župan Aurelio Juri. Na župansko in tudi na poslansko mesto je bil izvoljen kot predstavnik neke stranke in pobude - pa naj se manjšina z njimi strinja ali ne - sodijo v sklop strategije te stranke. Razen če mu ne bi hoteli pripisati kot krivdo njegovo pripadnost manjšini. Naši predstavniki v slovenskem parlamentu ne zastopajo nobene stranke in ne zastopajo strankarske logike, ki je žal že tako močno prisotna v Sloveniji. Ali pa že teritorialna pripadnost, kot bi izhajalo iz logike sekretariata, daje nekomu tudi politično obarvanost? Vsekakor, pa se vsaj ob nekem vprašanju prijavim in sicer o tem, naj odloča parlament, pod pogojem seveda, da imajo vse ideje dostop v skupščino (vključno z morebitnim predlogom o možni in dogovorjeni deželni avtonomiji, če bo imel kdo od poslancev ali strank interes, da nekaj takega predlagajo).

4. Moram priznati, da me res preseñečaajo trditve sekretariata o povezavi med Unijo Italijanov za Istro in Reko

ter italijanskimi poslanci v slovenskem parlamentu. Najbrž je sekretariat za mednarodno sodelovanje pozabil, da je Unija Italijanov organizacija italijanske narodnosti, ki živi v Sloveniji in na Hrvaškem in da jo slovenski in hrvaški proračun finansirata (sicer slabo). Zato tudi delo italijanskih poslancev v slovenskem parlamentu (v hrvaškem jih žal nimamo) zadeva Unijo. Razen seveda, če slovenska oblast ne sodi potrebno, da deli manjšino na osnovi njene teritorialne pripadnosti - kar mi a priori zavračamo. Seveda bomo s problemi italijanske manjšine, ki živi na Hrvaškem, seznanjali zagrebški sabor. Zaradi tega pa se obe republikli ne moreta znebiti svoje odgovornosti za stanje celotne italijanske manjšine, ne glede na to, kje živi.

5. V svojem odgovoru sekretariat pravi, da se ne ukvarja z obrekovanji, toda kako naj tolmачimo namige na nekatera avtonomistična gibanja na Hrvaškem? Misli na istrsko demokratično dieto ali na avtonomistično gibanje Srbov? Unija Italijanov nima stikov z nobenim od dveh.

6. Če se v rodne kraje lahko vrnejo vsi, ki si to želijo, zakaj ne bi vrnitve omogočili tudi istrskim beguncem, seveda v okviru zakonov, ki jih je slovenski parlament že odobril ali jih bo v prihodnje.

7. Zakaj odgovor omenja tudi oceno (osnovano na »zdi se«) o postaji TV

Koper-Capodistria? Morda, ker je eden od podpisnikov v službi pri tem mediju? Soglašamo sicer, da ima TV Koper-Capodistria veliko problemov in predvsem problem programa, ki je namenjen italijanski manjšini, toda ne samo tisti, ki živi v treh obalnih občinah, pač pa v vsej Istri in v Kvarneru. Seveda je treba najprej določiti lastništvo in vlogo postaje. Prav zaradi tega smo v slovenskem parlamentu spodbudili poseg, ki je ustavil zakonski predlog o RTV, ki je bil po našem mnenju po vsebini in časovnih rokih neprimeren.

Končno kot komentar še kratka zaključna misel. Obtožbe iredentizma, nacionalizma in vohunjenja niso nove. Toda minuli režim - resnici na ljubo pretežno na Hrvaškem - je to počel v tajnih partijskih dokumentih v okviru takoiimenovanih »analiz o notranjem položaju in varnosti«. Javno mnenje tega gradiiva ni poznalo in ob naših protestih so oblasti vselej vse demantirale. Danes se je položaj spremenil. Obtožbe so danes javne in javnemu mnenju prikazujejo italijansko narodnost kot protikaznega sovražnika. Še več. Te ocene se postavljajo tudi na mednarodni ravni z zunanjim ministrom naše matične države.

Kaj pomeni sožitje? Ne bo morda resničen tisti istrski rek, po katerem »če gre vse dobro smo nastradali«?

Kljub vsemu prisrčen pozdrav.

SILVANO SAU

Po 168 letih maša na Bernardinu

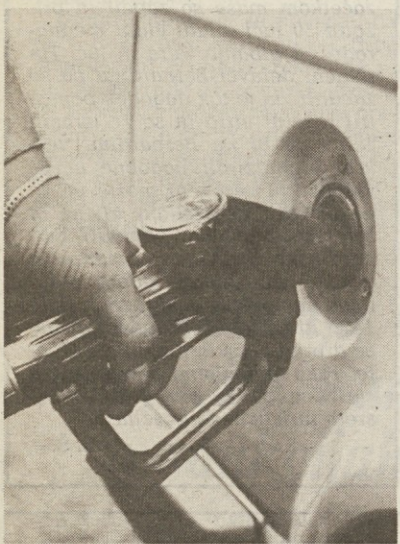
BERNARDIN — Po 186-tih letih so na sredinem cerkvenem prazniku (Marijino Vnebovzetje - veliki šmaren) na Bernardinu, ob stari, večji del porušeni cerkvi priredili mašo, ki ji je prisostvovalo veliko število domačinov in turistov.

V štirih jezikih je maševal koprski škof Metod Piriš, maši pa je prisostvoval tudi slovenski minister za turizem Ingo Paš, ki nam je po maši povedal, kako je zadovoljen, da so portoroški teden turističnih prireditev tudi letos dopolnili z nekaterimi starimi navadami in običaji in s praznovanjem velikega šmarna. Zadolvoljni so bili tudi turisti, saj so na Bernardinu prisostvovali dokaj slikoviti in res nevsakdanji maši na odprtem. Prepeval je mladinski zbor iz Kort in Kopra, pred začetkom maše so zapeli in prižgali 50 luči mladi člani mednarodnega gibanja Vera in luč. Turistični delavci Bernardina pa so začutili, da je tak dogodek popetril poletni utrip in so že izrazili željo, da bi na Bernardinu večkrat organizirali podobne maše. Odgovorni cerkveni može pa že nekaj časa razmišljajo, ali ne bi bilo mogoče kako obnoviti bernardinsko cerkvico. Navsezadnje gre za sorazmerno dobro ohranjen del gostke cerkvice iz leta 1452, ki bi lahko postala zatočišče drugih gotskih umetnin z Obale. Tako obnovljena bernardinska cerkva pa bi bila pravi biser sredi turističnega naselja.

B. Š.

Medtem ko zaloge kontingenta hitro kopnijo Od včeraj tudi bencin z boni dražji za 40 lir

Kot smo že predvčerajšnjim napovedali, je komaj pretekel veliki šmaren italijanskim avtomobilistom prinesel nič kaj razveseljivo »darilo«: včeraj popolnoma so namreč začele veljati nove cene avtomobilskih goriv, ki so se od leta 1960 podražila že štirinajstkrat. Tokrat je liter bencina super s poviškom za 40 lir dosegel rekordno ceno 1.550 lir in se v samih treh tednih podražil kar dvakrat, skupaj za 125 lir. Nič boljše pa se v tem zadnjem primeru ne godi niti upravičencem do brezcarinskih bencinskih kontingentov na Tržaškem, Goriškem in v obmejnem pasu videmske pokrajine, kjer se je gorivo prav tako podražilo za 40 lir in doseglo ceno 671 lir za liter bencina super (doslej je veljal 631 lir) ter 621 za liter normalnega, medtem ko se je liter nafte podražil za 39 lir.

Tokratni povišek bencinskih cen namreč ni posledica vladne odločitve o povečanju davka na goriva, pri katerem so kontingenti bencina po znižani ceni deležni posebnega in ugodnejšega obravnavanja, pač pa gre za podražitev, ki je neposredno povezana z zalivsko krizo. Cena soda nafte je namreč dosegla že skoraj 27 dolarjev, kar je povzročilo podražitev bencina po vsej Evropi in postavilo temelj za včerajšnje podražitev v Italiji.

Tržaški avtomobilisti so kljub podražitvi seveda še vedno močno privilegirani, saj je cena goriva z boni kar 2,3 krat nižja od normalne tržne cene, medtem ko je na jugoslovanskih črpalakah treba za liter bencina super odšteti skoraj 150 lir več. Ali to pomeni, da lahko Tržačani še naprej mirno pretiravajo z uporabo svojih vozil, ne da bi pri tem preveč obremenjevali denarnice?

Odgovor po zadnjih podatkih nikakor ni pritrdilen. Zaloge bencinskih bonov namreč večini upravičencev že pošteno kopnijo, saj v naši pokrajini porabimo povprečno več kot šest milijonov litrov bencina na mesec. Od skupnega letnega kontingenta 65 milijonov litrov bencina za okrog 150 tisoč tržaških avtomobilov, za katere lahko lastniki dobijo bone, smo namreč že do konca julija porabili skoraj 45 milijonov litrov, tako da bo ostalo do konca leta le še nekaj več kot 20 milijonov litrov bencina. To pa s tako hitrostjo porabe, kakršna je bila zabeležena v prvih sedmih mesecih leta, nikakor ne bo dovolj, saj bi potrebovali še vsaj 30 milijonov litrov.

Iz tega lahko sklepamo, da bo nemalo tržaških upravičencev kaj kmalu ostalo brez bonov in bo tako prisiljeno kupovati bencin po tržni ceni, ali pa hoditi ponj na črpalke čez mejo. Za sedaj se namreč ta pot še vedno zelo splača, vendar so tudi sedanjim jugoslovanskim cenam goriv dnevi močno šteti. Glede na ustavitve dobave surove nafte iz Iraka, ki je bil eden glavnih jugoslovanskih dobaviteljev te surovine, so tamkajšnje rafinerije že zahtevale kar 34-odstotno podražitev naftnih derivatov, in torej tudi bencina, vendar zvezna vlada z ukrepanjem zavlačuje, da bi se izognila nedvomnim negativnim vplivom take podražitve na inflacijsko gibanje. Zato je za mejo slišati, da bodo skušali sedanje cene goriv ohraniti vsaj do konca avgusta, dokler še imajo naftne zaloge, nato pa bodo morali del surovine kupiti tudi na prostem tržišču in seveda nujno zvišati tudi cene derivatov. Skratka, nepredvidljivo višanje naftnih cen že povzroča razburjenje v vrstah politikov in ekonomistov po vsem svetu, najbolj črnogledi pa v zalivski vojni vidijo vzmet za novo gospodarsko recesijo mednarodne razsežnosti.

Na sporedu je bila vrsta verskih, kulturnih in drugačnih prireditev Veliki šmaren je bil prazničen tudi za tiste, ki so ostali doma

Veliki šmaren je za nami in z njim tudi vrhunec poletja. Za mnoge to pomeni tudi vrhunec ali celo konec poletja in dejansko so se včeraj mnogi že začeli vračati domov iz poletnih krajev. Kot ponavadi je bilo to pri nas najbolj opazno na Trbiški cesti, kjer se je ves včerajšnji dan vila reka avtomobilov in drugih vozil, ki so prihajali s slovenskih in hrvaških plaž.

Sicer pa niso vsi preživeli velikega šmarna v letoviških krajih. Nasprotno, po mnenju izvedencev je letos ostalo več ljudi doma kot v preteklih letih. Seveda si marsikdo enostavno ne more privoščiti potovanja, pa naj bo iz zdravstvenih, ekonomskih ali drugačnih razlogov. Toda vse več je tudi ljudi, ki so odkrili, da je te dneve pasje vročine pravzaprav še kar prijetno preživeti v domačem mestu ali vasi, še zlasti ker v njih zdaj vlada mir, kakršnega potem pogrešaš vse leto. Za potovanja pa se navsezadnje tudi bolj prilije hladnejše vreme.

Kdor je ostal doma, je poleg tega tudi imel veliko možnosti oddiha in zabave. Tako za veliki šmaren kot včeraj je bilo vreme primerno za kopanje. In dejansko so oba dneva bili tržaške plaže in kopališča polno zasedeni. Hladnejše jutranje in še zlasti večerne ure so nekateri izkoristili za sprehode in naravi. Poleg tega pa je bilo v teh dneh na Tržaškem tudi veliko prireditev.

Veliki šmaren je tudi pomemben cerkveni praznik. Posebno slovesno so ga proslavili v katinarski cerkvi, kjer je mašo spremljal instrumentalni trio pevskega zbora France Gačnik iz Stranj pri Kamniku. Kot je že tradicija, pa je največja slovenska verska slovesnost bila v Repentabru, kjer je dopoldansko velikošmarnsko bogoslužje vodil škof Lovrenc Bellomi. Toda repentabrski župljani so praznovali tudi včeraj, saj je včeraj bil god njihovega zavetnika sv. Roka. Vse to praznovanje je imelo tudi »posveto« podaljšek vsak večer na Tabru, kjer so delovali kioski in je bil tudi ples. Sv. Rok pa je na Tržaškem zavetnik še marsikje. Tako npr. v Nabrežini, kjer ga bo župnija posebej počastila to soboto zvečer, ko bo Dramska skupina Ivan Cankar iz Šentjošta pri Ljubljani uprizorila Hoffmannstahlovega Slehernika.

Na veliki šmaren so bili še drugi prazniki. V Nabrežini se je končal večdnevni festival komunističnega tiska, na Opčinah tradicionalni Tabor, v Ricmanjih šagra v priredbi SKD Slavec, v Bazovici pa športni praznik ŠD Zarja.

Na slikah (foto Magajna) zgoraj škof Bellomi po maši na Tabru, spodaj nastop folklorne skupine Karol Pahor iz Pirana v Ricmanjih.

Včeraj se je pričel na Opčinah poletni center Sklada Mitja Čuk Veseli otrok ob starih in novih znancih

V Prosvetnem domu na Opčinah se je včeraj začelo poletno središče Sklada Mitja Čuk, ki bo trajalo do konca meseca. Otroci niso prišli v center povsem točno, toda ob devetih so bili že vsi zbrani in v družbi svojih vzgojiteljic, animatorj in spremljevalk.

Slovo od staršev je bilo kratko in veselo. Vsak otrok je poiskal med prišleki svojega družabnika, ki ga je spoznal prejšnje leto, če pa je prišel prvič v center si je želel čimprej najti prijatelja, ali prijateljico.

Se pred začetkom središča so bili otroci že porazdeljeni v posamezne skupine, ki upoštevajo starost. Vsaka skupina ima svojo razpoznavno barvo, po njej vsak otrok ve, kam sodi in kje so njegove vzgojiteljice. Ko smo prišli v dopoldanskih urah na dvorišče Prosvetnega doma na Opčinah,

smo videli pravzaprav le malo otrok, nekaj skupin je namreč že odšlo na sprehod do Obeliska, drugi so se sprehodili po Opčinah in šli na športno igrišče.

Srečali smo nekaj vzgojiteljic in spremljevalk (letos so v središču tudi trije moški spremljevalci prizadetih in sicer Riccardo, Igor in Moreno) in tajnik Sklada Eriko ter se z njimi pogovorili o načrtih.

V centru vsekakor ne bo manjkalo glasbe, ki jo bo poučevala Jadranka Juhant iz Kopra. Otroci se bodo učili tudi petja, ob tem pa bodo poskrbeli še za gibanje, saj bo za telesno vzgojo skrbela Dragica Hrovatin. Približali so se nam tudi nekateri otroci, predvsem tisti, ki poletno središče že poznajo in so zato vanj prišli s posebnim veseljem, kar je najboljšje priznanje za center.

N. L.

Srečanje z Zdravkom Skupkom, članom svojevrstne turistično-kolesarske odprave na evropski Vzhod S kolesom v 14 dneh s Krasa v daljno Moskvo

Ko si je za 15. rojstni dan zaželel kolo, je že sanjal o svoji kolesarski bodočnosti: v 13 letih je tako prekosaril 14 evropskih držav, zadnji dve - Poljsko in Sovjetsko zvezo - prav pred kratkim. Seveda govorimo o Zdravku Skupku, znanemu kolesarju iz Koludrovice, ki se je pred kratkim vrnil s popotovanja do Moskve. Zavidljivega turistično-kolesarskega podviga sta se s Skupkom udeležila še Luciano Bukavec s Proseka in Marino Bonaldi iz okolice Padove, oziroma tri četrtine tiste skupine, ki je pred dvema letoma na podoben način »osvojila« Oslo. Šofersko vlogo za volanom Jadranskega kombija pa je tokrat »odigral« Ivan Sardoč s Proseka.

Od slovesnega starta s Trga Unità, v ponedeljek, 9. julija, ko so ob prisotnosti tržaškega odbornika za šport Di Gioie, zgoniškega župana Budina in številnih radovednežev odhod zabeležile tudi razne radijske in TV postaje, je skupina neutrudno kolesarila 14 dni in prevozila 2.800 kilometrov, končno pa je v sredo, 25. julija, ob 13. uri dospela do ogromne kamnite table z napisom Mockba. Sicer si je trojica s svojim zvestim šoferjem privoščila tudi dva enodnevna postanka, v Budimpešti in Varšavi, prekosarili pa so povprečno 200 kilometrov na dan, saj jim je popotniški ritem neizprosno skandalno do potankosti izdelan program, s katerim so si ti nenavadni turisti že vnaprej določili postanke.

»Zaradi neprimerne fizične priprave je bila najtežavnejša prav prva etapa do Trojan«, navdušeno pripoveduje Zdravko Skupek, »sam sem se namreč odpravil na pot z zelo skromnim kolesarskim treningom, saj mi ogromno organizacijske breme vse do zadnjega ni dovoljevalo potrebnih priprav. Drugi dan, ko smo se vozili proti Čakovcu, pa sta nas spremljala dež in mrz. Pozneje smo v neugodnih vremenskih pogojih prevozili le pot od Varšave do Moskve, ko je vsak dan deževalo, kakorkoli pa bi se bili premočili zaradi mokrih cest. Prve težave s prenočiščem smo imeli že v Madžarski: iz za-

Na sliki (z leve proti desni) Zdravko Skupek, spremljevalec Igor Moskaljev, Luciano Bukavec, Marino Bonaldi in šofer Ivan Sardoč.

gate nas je rešil priložnostni prijatelj, ki nam je gostoljubno ponudil prenočišče na svojem domu. Vseposvods smo morali biti izredno pozorni na kombi, ponekod smo celo »najeli« posameznike, ki naj bi ga branili pred preveč vsiljivimi radovedneži! Poleg tega, da smo si vozilo sposodili od košarkarskega društva Jadran, je bilo le-to za nas zelo dragoceno, ker smo v njem hranili vse rezervne dele za kolesa, nekaj hrane, prtljage, ne nazadnje pa nove gume, ki so nam še kako prav prišle predvsem na izredno slabih ruskih cestah. Šesti dan smo prekosarili češkoslovaška tla. To je bil obenem najnapornejši dan, ko smo v 165 kilometrih vozili čez Češko Pohorje. Dan zatem, 16. julija, je bila naša rekordno dolga etapa: s 235 kilometri smo nadoknadili, kar smo dan prej vložili v napornejšo vožnjo čez hribovito ozemlje.

Dan smo nato posvetili ogledu Varšave in preživeli lep večer v starem predelu mesta. Po drugih 200 kilometrih smo naslednji dan prespali že v bližino poljsko-sovjetske meje, to je v Terespol. Čez peti državni pas smo kljub dolgi, leno vijoči se koloni, šli po samo dveh urah čakanja, potem ko smo izpolnili vse potrebne obrazce za vstop v novo državo. Že prve metre pa nam je bila jasno na dlani nova in doslej največja nevarnost: sovjetske ceste so pravo razočaranje, in prvi vrsti pa so nevarne za kolesa, saj je njihovo čistišče živ asfalt prekrit z debelim gruščem, v katerega so se zaradi toplote zasidrali najrazličnejši kovinski delci.

»Veliko prijetnejše je bilo srečanje z uradnim spremljevalcem, ki nam ga je dodelila moskovska športna organizacija Sovrientsport: Igor Moskaljev je

odslej bil naš vezni člen s sovjetsko stvarnostjo in resnici na ljubo, čeprav smo sprva zaprosili, da bi se samostojno premikali po državi, se moramo Igorju zahvaliti za vrsto dragocenih nasvetov. Tako nam je že prvi večer poskrbel za čim varnejše prenočišče. Igor nas je prijetno presenetil naslednji dan, ko smo kolesarili proti Minsku, on pa je medtem po gozdovih marljivo pobiral gobe: za večerjo pa smo jedli pravo krajevno poslastico, ki jo je po njegovem naročilu pripravil hotelski kuhar.

»Verjetno nam bo dolgo ostala v spominu etapa v vasi Orša. Tisti dan smo prekosarili 215 kilometrov in dosegli cilj le pozno zvečer. Takoj pa smo v mimoidočih vzbudili nekoliko pretirano zanimanje: naši prvi, navdve zblizani stiki s krajani so nas pravzaprav neprijetno presenetili, tako da smo tisto noč prespali kar na parkirišču ob policijski postaji. Spet etapa, tokrat v Jarčevem, spet noč na parkirišču. Nato pa prijetno srečanje z dvema ruskima kolesarjema, ki sta se komaj odpravila na pot v Novosibirsk. Z njima smo prevozili 100 kilometrov, zvečer pa smo se skupaj utaborili v Chvoščevki: na policijski postaji so nam spet postregli z razburljivo vestjo, da je iz bližnjega zapora pravkar pobegla skupina nevarnih zlikovcev! Naslednje jutro smo se že zgodaj podali na pot proti Moskvi. Cilj smo dosegli v sredo, 25. julija, ob 13. uri. Prvi moskovski vtis je bila velika gneča zaradi gradbenih del in posledičnega preusmerjanja prometa. V mestu nismo našli prenočišča in spet nas je iz zagate rešil Igor, ki nam je za pet noči gostoljubno odstopil svoje stanovanje. Z »zahodnjaškimi« darili in obilno napitnino smo si zagotovili zanesljivega stražarja, ki je na naše vozilo pazil iz stanovanja onstran ulice. Tako smo štiridnevno bivanje v Moskvi posvetili ogledu mesta in nakupom, posneli smo tudi »obvezno« skupinsko sliko z majico našega uradnega sponzorja, Fordovega zastopnika iz

Ulice Caboto 24. V ponedeljek, 30. julija, smo se vračali, tokrat s kombijem in v smeri skozi Kijev. Po Igorjevih nasvetih pa smo se izognili postanku v Karpatih, predvsem za neboljane turiste zelo nevarni okolici. Niti nam niso prizanesli, vsaj z dobro mero nepetosti ne: na razdalji 250 kilometrov nas je namreč šest krat prehitelo zelo sumljivo vozilo z zatemnjenimi šipami. Čeprav smo nato na meji prečepeli dolge tri ure, se nam je čakanje zdelo zelo prijetno! Z ganljivim slovesom od prijatelja Igorja smo se dokončno poslovili tudi od sovjetskega ozemlja. Na poti domov smo v Ljubljani pred TV kamerami že drugič spregovorili o našem kolesarskem podvigu, s TV Slovenija pa smo se dogovorili še za intervju, ki bo na sporedu v nedeljo ob 20.50 v oddaji Zdravo. Že prej so se namreč naši junaki pojavili na malih ekranih moskovske krajevne TV postaje!

S potovanja po sovjetskih tleh so Skupek in ostali ohranili živ spomin na veliko revščino in pomanjkanje osnovnih, za nas še tako običajnih stvari, skratka, vtis, ki ga navadni turist prav gotovo ne more doživeti.

Kaj pa je naše junake gnalo na to neobičajno pot? »Ko smo se pred dvema letoma vrnili iz Osla«, pripoveduje Zdravko, »sem si kot naslednji cilj postavil Moskvo. Marsikomu se je to zdelo nemogoče. Decembra 1988 sem o tej svoji želji pisal Gorbačovu, po šestih mesecih pa mi je odgovoril sovjetski vicekonzul v Milanu in mi svetoval, naj se obrnem na specializirane agencije. Žal je bila ta pot brezuspešna. Zahvala za »birokratski« uspeh naše zamisli gre italijanski vsedržavni kolesarski organizaciji, ki nam je priiskrbel vse potrebne vizume. Vzpostavila je tudi stike z moskovsko Sovientsport, ki nam je bila sicer le v skromno pomoč. Vsekakor pa je bilo naše največje zadoščenje v tem, da nam je uspelo organizirati prvo tovrstno zasebno popotovanje do Moskve!«

Včeraj prvo uradno srečanje na Pokrajini Crozzoli in Locchi o upravnem sodelovanju

Novoizvoljeni devinsko-nabrežinski župan Dario Locchi je bil včeraj na svojem prvem uradnem srečanju na Pokrajini Trst, kjer se je s predsednikom pokrajinske uprave Crozzolijem pogovarjal o tistih upravnih vprašanjih Občine Devin-Nabrežina, za reševanje katerih je pristojna tudi Pokrajina. Kot je znano, so pokrajine prejele pred kratkim nove pristojnosti, zlasti na urbanističnem področju in na področju prostorskega načrtovanja. Sodelovanje med občinskimi in pokrajinsko upravo je torej čedalje nujnejše, sodelovanje z Občino Devin-Nabrežina pa naj bi po Crozzolijevi oceni bilo neke vrste preizkusni kamen.

Predmet srečanja, na katerem je Locchi potrdil, da bo tudi v bodočnosti ohranil funkcijo pokrajinskega svetovalca, sta bila torej načrt Pokrajine za urbanistični, družbeni in gospodarski razvoj Ribiškega naselja (gre dejansko za študijo, ki ugotavlja, katere so najustreznejše rešitve) in načrt za turistično ovrednotenje Seslanskega zaliva. Prav v zvezi s tem načrtom sta Locchi in Crozzoli poudarila potrebo po ustreznejši turistični ponudbi na vsem pokrajinskem teritoriju, za katero bi bilo potrebno usklajeno sodelovanje med posameznimi občinami.

Nazadnje je bil govor tudi o problemih skrbstva, o zaščiti okolja, cestnih povezavah, prometnih znakih in urejanju javnega zelenja. Gre namreč za vprašanja, ki naj bi jih občinska in pokrajinska uprava reševali skupaj.

O posameznih vprašanjih pa bo podrobneje govor na prihodnjem sestanku, katerega se bodo udeležili tudi pokrajinski in devinsko-nabrežinski odborniki.

Dežela dodelila prispevke gledališčem (a ne SSG)

Deželni odbor je na osnovi deželnega zakona 68 iz leta 1981 na predlog odbornika za kulturne dejavnosti Silvana Antoninija Canterina dodelil dodatne prispevke Tržaškemu občinskemu opernemu gledališču Giuseppe Verdi in Stalnemu gledališču Furlanije-Juljske krajine. Prispevki, ki naj bi financirali dejavnost v letu 1990, znašajo skupno milijardo lir: 600 milijonov lir bo prejel Verdi, 400 milijonov lir pa Stalno gledališče FJK.

Deželni odbor je poleg tega z drugim sklepom dodelil Stalnemu gledališču FJK še 230 milijonov lir, in sicer v podporo njegovih programov na področju kulturnih izmenjav in mednarodnih mladinskih dejavnosti kulturnega značaja.

Deželni odbor je v resnici s tema sklepoma skušal olajšati finančno krizo Verdija in Stalnega gledališča FJK; očitno pa je pri tem povsem »pozabil« na Slovensko stalno gledališče, ki se prav tako bori z denarnimi težavami.

pismo uredništvu - pismo uredništvu - pismo uredništvu

Čemu je treba poimenovati kraje ki imajo že svoje izvirno ime?

Zvedeli smo za pobudo o poimenovanju »jezerca« v Osapski dolini. Zadeva sama po sebi ni napačna, če bi ne bilo nobenega ozadja in samovolje, ali bolje rečeno načrtnega potujočevanja slovenskih imen krajev, kjer že 1300 let Slovenci prebivamo. Prav zaradi tega želimo iznesti nekatera dejstva, ki jih miljski meščani ne poznajo ali popolnoma zanemarijajo:

1. Omenjena »jezerca« - »laghetti« - niso naravnega nastanka, ampak nena in nenaravna zapuščina vsiljene, in kmalu potem propadle opekarne »Val d'Adige«, ki je za sabo pustila v tisti zemlji nezapolnjene luknje, katere bi bila morala po vseh predpisih in obvezah zapolniti. Torej so nastala pred 20 leti, ko smo se uprli dovažanju vseh mogočih, tudi strupenih odpadkov.

2. Cela dolina od Ospa do morja je bila do začetka tega stoletja eno samo močvirje. Po njem so prebivalci okoliških vasi (Osp, Mačkolje, Plavje, Oreh, Štramar in Žavljje) ribarili in nabirali trstičje. Ob glavnem toku

Reke so plule večje barke do Vinjana in Križpoti ter prevažale tam nasekani les in pridelano ogle. Manjši čolni so pripluli vse do Ospa. Komarji - in z njimi malarija - ter pomladanski in jesenski nalive, ki so škodovali sosednjim obdelanim zemljiščem, so privedli osapskega dekana monsg. Josipa Kompara, poslanca in istrskem deželnem zboru in v dunajskem parlamentu, da je izposloval pri dunajski vladi izsušitev tega močvirja, ureditev in utrditve glavnega toka Reke ter odtočnih jarkov. Tako pridobljeno zemljo je dunajska vlada na podlagi zakona o agrarni reformi razdelila kmetom okoliških vasi: Osp, Mačkolje, Plavje, Oreh, Štramar in Žavljje, t.j. med kmete dveh obalnih katastrskih občin Osp in Plavje. Monsg. Josip Kompara je nato povezal vse nove lastnike v kmečko združenje, ki je skrbelo za redno vzdrževanje odtočnih jarkov. Odboru združenja so lastniki plačevali določeni znesek, ob izrednih prilikah pa so vsi lastniki prostovoljno prihitei na utrjevalno delo.

Severni del doline, od glavne ceste do morja, je bil že več stoletij spremljen v soline pod upravo miljske mestne oblasti.

Leta 1921, po priključitvi naših krajev k Italiji, je nova oblast združenje razpustila, ker ji ni bilo po godu nobeno slovensko društvo ali združenje, čeprav samo za vzdrževanje jarkov. Lastniki so morali svoj prispevek plačevati novi oblasti, jarke pa so morali sami vzdrževati.

Leta 1950, kot vemo, so dolino ob levem bregu Reke imenovano Šalvinovec in Landovec, odkupili od kmetov - tudi izkoriščajoč tedanje krizno stanje z obljubo stalne zaposlitve - in tam zgradili opekarno »Val d'Adige«, ki je delovala le kakih 15 let. Tudi to je bila načrtno in zvito izpeljana odtujitev zemlje slovenskim kmetom.

3. Dejstvo, da omenjeni kraj že ima svoje izvirno ime »Šalvinovec« in »Landovec« dokazuje, da kraj ne potrebuje nobenega drugega imena, če res hočemo spoštovati vse moralne in naravne zakone.

Do danes so vse oblasti našim ljudem in krajem samovoljno in nasilno »uradno« pačile in spreminjale imena, kar je v sedanjih časih demokratične odprtosti in razgledanosti nedopustno in nesprejemljivo.

Naše Društvo upa, da občinska uprava kaj takega ne bo dovolila tudi zaradi dejstva, da je naše Društvo že 30. novembra 1989 sporočilo občinski upravi svojo željo po srečanju in sodelovanju v vseh zadevah, ki se nanašajo na slovenske občane, kot je to delalo s prejšnjimi upravami. Žal do danes na tisto pismo še nismo prejeli nobenega odgovora.

S spoštovanjem

predsednik DSMO
Kiljan Ferluga

Na prazniku komunističnega tiska okrogla miza o openskem tramvaju

Sekcija KPI Riko Malalan z Opčin in od Banov prireja danes, jutri in v nedeljo v openskem Prosvetnem domu tradicionalni Festival komunističnega tiska. Kot običajno, bo prvi dan prireditve posvečen razpravi o važnejših vprašanjih, ki zadevajo vaško in širšo javnost. Letošnja javna razprava ima naslov: »Ideje, perspektive, predlogi za openski tramvaj v luči turističnega razvoja Krasa«. O tej temi bodo debatirali občinski svetovalec in član skupščine prevoznega podjetja ACT Giorgio De Rosa, predstavnik podjetja ACT, predstavnik združenja trgovcev Skupaj na Opčinah, zastopnik Združenja za zaščito Opčin, predstavnik Koordinacijskega odbora vzhodnokraških vasi ter predstavnik organizacije Prijatelji tramvaja. Omenjena organizacija bo tudi pripravila izčrpan zgodovinski razstav o openskem tramvaju.

Festival se bo nadaljeval v soboto in nedeljo. Oba večera bo zvečer ples, igral bo ansambel Furlan. V nedeljo bo ob 19. uri krajši kulturni spored.

Pogovor z »bivšim« profesorjem, a vedno ustvarjalnim slikarjem Borisom Zuljanom

»Lepota Krasa in morja žal edina spodbuda za mlade likovnike«

Boris Zuljan

Čeprav je po letih še veliko premlad za upokojevec, prof. Boris Zuljan prihodnje leto ne bo več poučeval na slovenskih srednjih šolah. Po 26 letih delovne dobe kot profesor likovne vzgoje je sklenil, da se ves posveti umetnosti. Boris Zuljan je namreč priznan slikar, saj ima za sabo že vrsto razstav (predvsem na Tržaškem in v Sloveniji, pa tudi po Italiji, na primer v Ravenni, Benetkah in Anconi), poleg tega pa se ukvarja tudi z restavriranjem starih umetniških del.

Kje vse ste poučevali v vaši šolski karieri in s kakšnimi občutki zapuščate šolo?

»Najdlje sem bil zaposlen na srednji šoli S. Gregorčič v Dolini, občasno pa tudi pri Sv. Jakobu, Sv. Ivanu in na Katinari. Poučeval sem zelo rad. Delo je nadvse pestro, vsako leto spoznaš nove dijake, nove značaje. Vedno sem bil pozoren na to, ali se med njimi ne skriva tudi kak večji umetniški talent. Tudi v pokloju bom še vedno spodbujal mlade nadarjene likovnike.«

Kje ste opravili svoje študije?

»Najprej sem dokončal umetnostni inštitut Nordio v Trstu, nato pa sem opravil še magistririj, to je dve leti terij mi je dal možnost za poučevanje na vseh likovnih akademijah, za splošno študij v Padovi.«

Kdaj ste začeli risati?

»Prvi kvalitetnejši izdelek sem napravil v petem letniku osnovne šole. Moj bivši učitelj Dobrila ga ima še sedaj v okviru na svojem domu. Takrat sem narisal temno ječo. V srednji šoli pa smo s prof. Fornazaričevlo delali bolj običajne, standardne izdelke s peresom, tušem, tihožitja ipd., kot je pač tedaj predvideval program. Ta profesorica pa nam je dala precej pod-

lage iz zgodovine umetnosti. Prav ona mi je svetovala, naj se vpišem na umetnostni inštitut. Ko sem se vpisal, še nisem bil popolnoma prepričan. Takrat sem igral tudi violino na Glasbeni matici, ko pa mi je začela šola ugajati, sem študij glasbe opustil.«

Je bilo med vašimi dijaki precej talentiranih za likovno umetnost?

»Naletel sem na veliko nadarjenih učencev. Od teh so se trije uveljavili v likovnem svetu: to so Fabio Smotlak, Elio Scarpa in Ivo Petkovšek, ki je po poklicu sicer zdravnik, a se vseeno uspešno ukvarja z likovno umetnostjo. Nekaj mojih bivših dijakov je opravilo tudi arhitekturo, eden pa je šel v Špeter, kjer je zelo kvalitetna šola za mizarski industrijski design. Osebnost sem vedno skušal spodbujati vse mlade talente.«

Nudi sploh Trst kakšne možnosti za uveljavitev mladih likovnikov?

»V našem mestu je teh možnosti izredno malo. Italijanski umetnostni inštitut po mojem ne zna spodbujati nadarjenih študentov. Vanj se vpiše preveč ljudi, pa tudi učni kader je na splošno precej pomanjkljiv. Za dijake bi morali po mojem najprej uvesti vstopni izpit. Druga možnost je univerza v Ljubljani, če pa se študent vsaj nekaj let ne ukvarja aktivno z risanjem, se med srednjo šolo in univerzo talent lahko izgubi. Precej možnosti pa bo slovenskim dijakom v bodoče na tem področju nudil novi pedagoški licej z likovno usmeritvijo. Tržaška družba dejansko ne podpira likovnega

ustvarjanja. Resnična kvaliteta se sicer vedno uveljavi, čeprav z veliko težavo, ker je pri nas možnosti res malo. Edini muzej, ki bi lahko vsaj malo stimuliral umetniško ustvarjanje, to je muzej Revoltella, je zaprt več kot 20 let. V njem je bila nekoč stalna zbirka del nadarjenih slikarjev. Še pred nekaj leti sta delovali tudi dve galeriji, Torbandena in Lanterna, sedaj pa je prva postala trgovina s kavbojkami, druga pa v glavnem samo prodaja in ne razstavlja več. Kdor želi torej razstavljati svoja dela, mora zelo slano plačati. V Občinski galeriji stane razstava slik okrog 350 tisoč lir, druge galerije pa so še veliko dražje. Plačati moraš torej več, kot zaslužiš s svojim delom. Edino TK Galerija daje nekaj kisika tudi mlajšim slovenskim ustvarjalcem.«

Se je v zadnjih letih pojavil kak obetajoč talent?

»Zadnji od tistih, ki so se uveljavili, je zaključil šolo pred 16 leti. Po njem, vsaj kolikor mi je znano, ni bilo nikogar več. Narasčaja preprosto ni, ker ni primernih prostorov, kjer bi mladi talenti lahko rastle in se izpopolnjevali. Edina spodbuda likovnikom, ki jo Trst in njegova okolica nudita, je naravna lepota Krasa in morja.«

Kakšni so vaši načrti za bodočnost?

»Kakih posebnih načrtov trenutno nimam. Nadaljeval bom z dvema od svojih treh dosedanjih dejavnosti: slikarstvom in restavriranjem. V načrtu pa sta trenutno dve razstavi v Sloveniji, ki pa ju bo treba še organizirati.« (hj)

Pri Lipici v sredo prijeli skupino tridesetih Turkov

Iz Beograda se je včeraj izvedelo, da so graničarji zasačili v sredo skupino tridesetih Turkov, ki so skušali ilegalno prekorčiti mejo v goščavi blizu lipiškega mejnega prehoda. Najstarejši član skupine je bil 43-letni mož, najmlajši pa 14-letni otrok. Vsi so sedaj v Sežani, od koder jih bodo — po opravljenih formalnostih — pospremili v domovino. V poskus ilegalnega prehajanja meje naj bi bili vpleteni tudi nekateri ljubljanski taksisti, ki naj bi za svojo »uslugo« zahtevali 2 tisoč nemških mark.

Leta 1989 so jugoslovanski obmejni organi prijeli okrog tisoč tujih državljanov (poleg Turkov, ki so bili v večini, so bili še Filipinci in Romuni), ki so z ilegalnim prehodom meje med Jugoslavijo in Italijo skušali priti do boljših življenjskih pogojev v Zahodnem svetu. Kaj jih resnično čaka v Italiji, Franciji ali Nemčiji, sicer ne vedo, vendar že za to, da pridejo do njih, so pripravljeni na velike žrtve.

Tatovi v poletnem centru

Občinske jasli v Ul. Cadoro pri Sv. Justu, kjer deluje v teh dneh poletni center, so v noči med sredo in četrtnkom obiskali tatovi. V poslopje so vdrl skozi vrata, ki gledajo na vrt, iz njega pa so odnesli 2 namizna računalnika, 3 radijske aparate in razne prehranbene izdelke. Policijski agenti so tudi odkrili, da je bilo pet avtomobilov, parkiranih v isti ulici, vandalsko poškodovanih. Prizadete lastnike vabijo, naj se oglasijo na kvesturi.

Zaradi pomanjkanja bolničarjev v zdravstvenih strukturah

Šola za poklicne bolničarje za zagotovljeno zaposlitev

Propagandna akcija, s katero skušajo Dežela in deželne krajevne zdravstvene enote »relansirati« bolničarski poklic in privabiti vse več dijakov v šole za poklicne bolničarje, je že dosegla dobre rezultate. Na tržaški šoli za poklicne bolničarje Giulio Ascoli računajo namreč, da se bo letos vpisalo v to šolo okrog 35 odstotkov več dijakov kot lani.

Kot je znano, je pomanjkanje poklicnih bolničarjev — zlasti v javnih zdravstvenih strukturah — vse bolj dramatično. Da bi napolnili vrzeli, ki zijajo v seznamih osebja skoraj vsake javne bolnišnice, ambulate in laboratorijev, so zdravstvene oblasti izdelale v prejšnjih mesecih več predlogov, med katerimi je bil tudi predlog — ki je izzval največ polemik — da bi zaposlovali poklicne bolničarje iz držav, ki niso članice Evropske skupnosti (v naših krajih pa zlasti iz Jugoslavije). Ker je pot do končne rešitve tega problema očitno še dolga — predlogi ministra za zdravstvo v glavnem niso naleteli na najugodnejši sprejem — pa so na deželni ravni izbrali za sedaj najpreprostejšo rešitev: po vseh deželnih časopisih so začeli vztrajno reklamirati bolničarski poklic in bolničarske šole, upravna središča dežele pa so preplavili z reklamnimi lepaki.

Reklama je, kot rečeno, obrodila doslej kar dobre rezultate. Kot nam je povedala namestnica ravnateljca na tržaški šoli Trevisanova, se je v šolo do včeraj vpisalo 120 dijakov. Na osnovi števila oseb, ki so se doslej pozanimale, kako poteka študij, pa pričakujejo, da se bo do 31. avgusta (ko bo pač zapadel rok za vpisovanje za šolsko leto 1990/91) prijaviло še najmanj 30 dijakov. Lani se je v prvi razred bolničarske šole vpisalo skupno 113 dijakov. Če se bodo pričakovanja ravnateljstva uresničila, pa bo porast števila dijakov v prvem razredu torej 35-odstoten.

Vsi, ki bodo izbrali ta poklic, pa imajo dejansko zagotovljeno delovno mesto. Letos je šola zaključila na primer le 25 dijakov (v prvem letniku jih je bilo 70), ki so takoj po zaključku šole našli zaposlitev (če je niso imeli že prej). Poklicni bolničarji so postali namreč bolj dragoceni od zlata: zanje se potegujejo tako zasebne klinike kot seveda javne bolnišnice in druge zdravstvene strukture. 25 novih poklicnih bolničarjev na leto namreč gotovo ne zadostuje potrebam naše pokrajine, kjer bi jih trenutno potrebovali vsaj sto.

Verjetno ne bo odveč, če na kratko obnovimo potek študija, ki je na tovrstnih šolah kar precej zahteven. Kot je znano, šola za poklicne bolničarje traja tri leta. Vanjo se lahko vpišejo vsi,

ki so dopolnili 16 let in ki so uspešno opravili brienj katerekoli višje srednje šole. V treh letih bodo dijaki opravili nekaj manj kot 1.800 ur teoretskega ter 2.800 praktičnega pouka (to pomeni, da imajo tedensko 40 ur pouka). Učni načrt obsega — poleg najvažnejših strokovnih predmetov, kot sta bolničarska oskrba in biomedicina — tudi pedagogiko, psihologijo, sociologijo, zakonodajo in tuj jezik. Izreden pomen pripisujejo seveda predvsem praktičnemu delu, se pravi delu v bolnišnicah, kjer se bodo dijaki vsak dan srečevali s konkretno in človeško platjo bolničarskega poklica. Glede na to, da gre za šolo, ki zahteva celega človeka (težavnostna stopnja učnih predmetov je precejšnja, šolsko leto pa traja kar enajst mesecev), je osip med številom vpisov in številom dijakov, ki zaključijo triletni študij, kar precejšen. Študij na bolničarski šoli pa poleg tega, da nudi zagotovljeno zaposlitev, odpira tudi druge poklicne in študijske možnosti, kot so tečaj za zdravstvene asistente ali usklajevalce bolničarske službe itd.

† Sporočamo, da nas je po mučni bolezni zapustil naš predragi

Fran Ukmar

Pogreb bo danes, 17. t. m., ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Prosek.

Užaloščena žena Vida, sin Corrado in hči Vanda z družinama, brata Ivan in Viktor z ženama, nečaki in vsi sorodniki.

Prosek, 17. avgusta 1990

† Zapustila nas je naša draga

Laura Sedmak

Pogreb bo jutri, 18. t. m., ob 12.30 iz Križa.

Žalostno vest sporočajo: mama, oče in brat.

Trst, 17. avgusta 1990

(Pogrebno podjetje Zimolo)

gledališča

MIRAMARSKI PARK
Poletna prireditev LUČI in ZVOKI
Jutri, 18. t. m., ob 21.00 in 22.15 predstavi v italijanski.
Naslednje predstave: v torek ob 21. uri v angleščini in ob 22.15 v italijanski; v četrtek ob 21. uri v nemščini in v 22.15 v italijanski.

Grad sv. Justa
V ponedeljek, 20., v torek, 21., in v sredo, 22. t. m., bo na sporedu glasbena prireditev MUSICANTA 90. Nastopili bodo mladi glasbeniki, pevci in recitatorji.

razna obvestila

TPK Sirena organizira tečaj wind surfa za odrasle in mladince od 20. do 25. t. m. Vse podrobnejše informacije in navodila dobite na pomorskem sedežu v Miramarskem drevoredu 32 v popoldanskih urah, tel. 422696.

KD Fran Venturini sporoča, da se bo letošnja šagra na Krmenki vršila 25., 26. in 27. t. m. ter vabi vse razpoložljive odbornike, člane in simpatizerje, da se v čimvečjem številu udeležijo pripravljanih del. Za informacije tel. na št. 814890 (Darko).

Zveza vojnih invalidov NOV in Združenje aktivistov in invalidov NOB sporočata, da bo pisarna zaprta do 18. t. m.

Zadružni center za socialno dejavnost sporoča, da bo pisarna zaprta do 18. t. m. Za morebitna sporočila telefonirati v popoldanskih urah na št. 213940.

Zveza slovenskih kulturnih društev - Trst sporoča, da bodo danes, 17. avgusta uradi zaprti.

KD Kraški dom organizira poletni center od 20. do 31. t. m. (vsak dan razen ob sobotah in nedeljah) za otroke, ki obiskujejo otroški vrtec in osnovno šolo. Center bo potokeal od 9. do 13. ure v Koči pod Rupo. Podrobnejše informacije dobite na tel. št. 327124.

Tržaška knjigarna obvešča cenjene obiskovalce, da bo zaradi dopusta zaprta do 18. t. m.

Športni krožek Domjo in Lovska družina Žavljje priredijo v soboto, 18., v nedeljo, 19., in v ponedeljek, 20. t. m. TRADICIONALNO ŠAGRO na športnem igrišču pri Domju. Delovali bodo založeni kioski s specialitetami na žaru in lovskim golažem. Za ples bo poskrbel ansambel POMLAD. Vabljeni!

V torek, 14. t. m., je diplomiral na fakulteti za telesno kulturo v Ljubljani

IGOR TULL

Iskrene čestitke in voščila za mnogo nadaljnjih uspehov mu izrekajo vsi domači.

razstave

V Trstu je na ogled vrsta razstav, ki spadajo v okvir pobude »Neoklasicizem - aktualnost in zgodovina Trsta« in ki bodo na ogled do konca decembra.

V Villi Sartorio je na ogled razstava »Neoklasicizem - umetnost, arhitektura in kultura v Trstu«, v Muzeju Revoltella pa »Aktualnosti neoklasicizma«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00, ob četrtek in petkih 10.00-22.00, ob nedeljah 10.00-13.00 in 17.00-20.00.

V bivšem anglikanskem templju je na ogled razstava »Potovanje, potniki, neoklasicizem«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

V Palači Costanzo bo do 30. t. m. na ogled razstava z naslovom PRIMA DELL'URAGANO. Razstavo je organizirala tržaška letovišarska ustanova v sodelovanju s Krožkom Maritain. Urnik razstave ob delavnikih od 10. do 13. ure ter od 17. do 20. ure in ob praznikih od 10. do 13. ure.

V občinski razstavnici dvorani na Trgu Unità je na ogled razstava »Načrti za cesarja«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

V konjušnicah in v nekaterih dvorinah Miramarskega gradu ter v dvorani Franco na Trgu Libertà je na ogled do konca avgusta razstava »Stanovanjska kultura na periferiji cesarstva«. Urnik: vsak dan od 10. do 18. ure.

Na Gradu sv. Justa bo do konca avgusta na ogled razstava ruskega slikarja, kostumista in designerja Ertēja. Urnik: vsak dan od 10. do 19. ure.

Na sedežu letovišarske ustanove v Miljah bodo jutri, 18. t. m., ob 11. uri bodo odprli razstavo "Padri e figli - continuità nell'arte triestina". Razstava bo odprta po običajnem urniku do 31. t. m.

Na sedežu letovišarske ustanove v Sesljanu bodo danes, 17. t. m., ob 18.30 odprli razstavo "La grafica della bottega del Tintoretto", ki bo trajala do konca avgusta.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 17. avgusta 1990
HIJACINT

Sonce vzide ob 6.07 in zatone ob 20.11 - Dolžina dneva 14.04 - Luna vzide ob 2.04 in zatone ob 18.27.

Jutri, SOBOTA, 18. avgusta 1990
HELENA

PLIMOVANJE DANES: ob 2.31 najnižja -51 cm, ob 9.26 najvišja 31 cm, ob 14.46 najnižja -8 cm, ob 10.17 najvišja 37 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 27,2 stopinje, zračni tlak 1016,1 mb raste, veter 10 km na uro zahodnik, vlaga 69-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje Rahlo razgibano, temperatura morja 24,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Giorgia Mocilnik, Helena Cecile Cociani, Alberto Boubir, Elisa Pasquadibisceglie, Elisa Potenza, Luca Morosetti.

UMRLI SO: 86-letni Giorgio Ahel, 85-letna Agostina Iursevich vd. Zudini, 61-letni Mario Luigi Dell'Aquila, 74-letna Anita Nunin por. Stibelj, 75-letni Bruno Pacciarini, 76-letni Bruno Umberti, 90-letna Giovanna Vescovo, 51-letna Anna Maria Romani por. Gall, 87-letna Anna Busatto, 91-letna Aurelia Ulcigrai, 94-letni Elisabetta Pugliese, 69-letna Iolanda Trampus vd. Pipan, 80-letni Salvino Milotin, 85-letni Rodolfo Miklavc, 68-letna Lea Cossi.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 13., do sobote, 18. avgusta 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 1½, Ul. Flavia 89 (Žavljje).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. Flavia 89 (Žavljje).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. Flavia 89 (Žavljje).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

TUJE VALUTE 	FIXING MILAN 	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1150,100	1130.—
Nemška marka	735,650	727.—
Francoski frank	219,170	215.—
Holandski florint ...	652,950	643.—
Belgijski frank	35,743	35.—
Funt sterling	2180,400	2150.—
Irski šterling	1974,100	1950.—
Danska krona	192,510	188.—
Grška dragma	7,460	7.—
Kanadski dolar	1004,750	960.—

izleti

KD Primorsko - Mačkolje priredi v nedeljo, 9. septembra, izlet za svoje člane v mestece Caorle in bližnje lagune. Vpisovanja sprejema Danica Smotlak, tel. 232114, do 1. septembra.

Sekciji VZPI-ANPI Boljunec-Boršt-Zabrežec priredita dvodnevni skupni izlet 25. in 26. t. m. na Petrovo goro (ogled spomenika in partizanske bolnice), v Karlovac, Zagreb in Stubičko polje - spomenik Matiji Gubcu. Vpisovanje v Boljuncu v Partizanskem klubu, tel. 228050, in v Borštu pri sekciji VZPI do nedelje, 19. t. m.

malí oglasi

V PRAPROTU ima odprto osmico Lupinc. Toči belo vino in teran.

OPTIKA Vikj obvešča cenjene obiskovalce, da bo zaprta zaradi dopusta do 20. t. m.

PRODAM nezazidljivo zemljišče na Pesku, približno 1000 kv. m v bližini restavracije Touring. Cenjene ponudbe sprejemamo na tel. št. 818012 ob uri obedov.

PRODAM suzuki J 410, 4x4, letnik '88, v odličnem stanju. Tel. v večernih urah na št. 213059.

SONČNO stanovanje v bližini postaje, 60 kv. m, ugodno prodam. Tel. na št. 418625.

PRODAM fiat regato 100 vikend, letnik '87. Tel. 213570 ob uradnih urah.

PRODAM po ugodni ceni prikolico za tri osebe. Tel. na št. 828251.

PRODAM dva sode iz kostanjevega lesa po ugodni ceni. Tel. 213059 ob večernih urah.

50-LETNA upokojenka z višješolsko izobrazbo in znanjem angleščine išče primerno zaposlitev part time, zjutraj ali popoldne, eventualno tudi kot varuška. Tel. 415495.

PRIDNA šivilja šiva in popravlja nova oblačila. Tel. na št. 220609.

RIBIGOJNICA ZOBEC iz Boljunca obvešča cenjene odjemalce, da je poletna prodaja postvri že zaključena. Priporočamo se za obisk v jesenski in zimski sezoni.

V **STROGEM** središču Trsta oddam v najem pokrit parkirni prostor za avto. Ponudbe od 13. do 14. ure na tel. št. (040) 310165.

Darujte v sklad Mitje Čuka

kino

ARISTON - 21.00 L'attimo fuggente, i Robert Williams.
EXCELSIOR - 17.30, 22.15 Casablanca Express.
EXCELSIOR AZZURRA - 17.45, 22.00 Luisa, Carla, Lorenza e... le affettuose lontananze.
NAZIONALE I - 16.00, 22.00 Brain Dماغe (La maledizione di Elmer), srh.
NAZIONALE II - 16.30, 22.00 Un ponte di guai, kom., i. John Candy.
NAZIONALE III - 16.20, 22.15 Il piacere, la lussuria e la carne, porn., □□
NAZIONALE IV - 16.15, 22.15 Un mercoledi da leoni, r. John Milius, i. J. M. Vincent, William Katt.
GRATTACIELO - 18.00, 22.15 La guerra dei Roses, i. Michael Douglas, Kathleen Turner.
MIGNON - Zaprto.
LUJDSKI VRT - 21.15 Red e Tobbi, nemici amici, anim.
EDEN - 15.30, 22.00 La femmina e il piacere, porn., □□
CAPITOL - 17.00, 22.00 Senti chi parla, i. John Travolta.
LUMIERE - Zaprto.
ALCIONE - Zaprto.
RADIO - 15.30, 21.30 Corpi eccitanti e piaceri bollenti, porn., □□
Prepovedano mladini pod 14. letom □
- 18. letom □□

prispevki

V spomin na svakinjo Karmelo darujeta Karla in Milko Sosič 200.000 lir za godbo Viktor Parma in 100.000 lir za Ljudski dom iz Trebč.

V spomin na Karmelo Carli por. Škabar darujejo Jolanda, Pina in Sandro 25.000 lir za godbo Viktor Parma in 25.000 lir za Ljudski dom iz Trebč.

V spomin na Karmelo Carli por. Škabar daruje Anica Vazzi 15.000 lir za godbo Viktor Parma in 15.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Ob plačilu članarine daruje Rafael Semec 3.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

N.N. daruje 5.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V zahvalo za izraženo sožalje ob smrti dragega Rafaela Grgiča daruje Marija Grgič 30.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V spomin na Marto, Justino in Karmelo daruje Ljudmila Jogan 30.000 lir za malega Giulia Vidalija.

Namesto cvetja na grob Franca Lipovca darujeta Milka in Neda Cijak 50.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V spomin na Albino Mocole daruje Nanda 50.000 lir za UNICEF.

V spomin na pokojne Viktorja Čuka, Justino Pahor in Karmelo Carli daruje Marija Križmančič vd. Žagar iz Bazovice 40.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Trebč.

V spomin na Justino Pahor in Karmelo Carli darujeta Miro Čuk (Riže) 50.000 lir in Renato Kralj (Petek) 10.000 lir za Ljudski dom iz Trebč.

V spomin na Franca Lipovca darujeta Nesta in Lado Ukmar 50.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V spomin na pok. Pepija Guština darujeta Mara in Ladi Milič (Salež 68) 50.000 lir za SK Kras.

V spomin na Karmelo Škabar darujeta Ivan in Antonietta Sossi 30.000 lir za Godbo V. Parma.

V spomin na Karmelo Škabar darujeta Ana in Cvetka Glialli 20.000 lir z Godbo V. Parma.

POLETNI VOZNI RED AVTOBUSOV S TRŽAŠKE POSTAJE

RAZNE SMERI

Odhodi ob delavnikih:

— ob 6.10 za Ribiško naselje
— ob 6.30 za Belluno
— ob 6.45 za Innichen (S. Candido)
— ob 6.50 za Tržič
— ob 7.20 za Videm
— ob 8.00 za Milan (*)
— ob 8.05 za Mortegliano
— ob 8.30 za Conegliano
— ob 9.10 za Tržič
— ob 10.00 za Čedad
— ob 11.30 za Tržič
— ob 12.00 za Postojno
— ob 12.05 za Tržič
— ob 12.30 za Codroipo
— ob 13.00 za Videm
— ob 14.00 za Zadar (\$)
— ob 14.00 za Ljubljano po Sežani
— ob 14.05 za Tržič
— ob 14.05 za Ribiško naselje
— ob 15.05 za Videm
— ob 16.05 za Tržič
— ob 16.15 za Benetke
— ob 17.00 za Zagreb
— ob 17.00 za Ljubljano
— ob 17.30 za Čedad
— ob 17.30 za Dubrovnik

— ob 18.00 za Reko-Split
— ob 18.00 za Videm
— ob 18.15 za Tržič
— ob 19.00 za Beograd (□)
— ob 19.00 za Atene (○)
— ob 19.25 za Ribiško naselje
— ob 20.05 za Tržič
— ob 21.30 za Milan (*)

Odhodi ob praznikih:

— ob 6.45 za Innichen (S. Candido)
— ob 7.30 za Tržič
— ob 7.30 za Auronzo
— ob 7.45 za Lignano
— ob 8.15 za Genova
— ob 8.30 za Videm
— ob 9.30 za Tržič
— ob 11.30 za Ribiško naselje
— ob 12.05 za Tržič
— ob 13.00 za Videm
— ob 14.30 za Tržič
— ob 15.30 za Tržič
— ob 17.30 za Dubrovnik
— ob 18.00 za Reko-Split
— ob 18.00 za Videm
— ob 19.25 za Tržič
— ob 21.30 za Milan

Prihodi ob delavnikih:

— ob 6.15 iz Zadra (\$)
— ob 6.42 iz Tržiča
— ob 7.20 iz Milana (*)
— ob 7.21 iz Ribiškega naselja
— ob 7.30 od Škocijanskih jam
— ob 7.30 iz Dubrovnika
— ob 8.00 iz Mortegliana
— ob 8.40 iz Čedada
— ob 9.06 iz Tržiča
— ob 9.35 iz Vidma
— ob 10.00 iz Zagreba
— ob 10.30 iz Aten (○)
— ob 10.35 iz Vidma
— ob 11.35 iz Tržiča
— ob 13.21 iz Tržiča
— ob 14.02 iz Tržiča
— ob 14.20 iz Vidma
— ob 15.21 iz Ribiškega naselja
— ob 15.35 iz Mortegliana
— ob 16.15 iz Vidma
— ob 16.25 iz Milana (*)
— ob 16.32 iz Tržiča
— ob 17.20 iz Čedada
— ob 18.00 iz Belluna
— ob 18.07 iz Tržiča
— ob 19.07 iz Tržiča
— ob 19.55 iz Auronza (\$)
— ob 19.57 iz Tržiča
— ob 20.15 iz Lignana (\$)
— ob 20.30 iz Conegliana
— ob 20.36 iz Ribiškega naselja
— ob 20.50 iz Innichna (S. Candida)

Prihodi ob praznikih:

— ob 7.20 iz Milana
— ob 7.30 iz Dubrovnika
— ob 9.17 iz Tržiča
— ob 10.30 iz Aten (○)
— ob 10.35 iz Vidma
— ob 11.20 iz Tržiča
— ob 12.56 iz Ribiškega naselja
— ob 14.05 iz Vidma
— ob 16.15 iz Vidma
— ob 16.25 iz Milana
— ob 19.25 iz Genove
— ob 19.27 iz Tržiča
— ob 19.55 iz Auronza
— ob 20.30 iz Vidma
— ob 20.50 iz Innichna (S. Candida)
— ob 20.55 iz Tržiča

(\$), vozi samo ob petkih in sobotah

(○), vozi samo ob sobotah

(□), vozi vsak dan, razen ob sobotah, praznikih in dnevih pred praznikom

(○) odhodi ob torkih, četrtek in sobotah; prihodi ob sredah, petkih in nedeljah

AVTOBUSI ZA ISTRO IN SMER SEŽANA, AJDOVŠČINA in NOVA GORICA

Odhodi ob delavnikih:

— ob 6.00 za Koper
— ob 7.15 za Koper
— ob 8.30 za Reko
— ob 8.30 za Sežano (')
— ob 11.00 za Reko
— ob 11.30 za Sežano
— ob 12.00 za Opatijo in Reko
— ob 12.20 za Umag in Poreč
— ob 12.30 za Škocijanske jame po Sežani

— ob 12.30 za Hrpolje
— ob 13.00 za Novo Gorico po Komnu

— ob 13.30 za Reko
— ob 14.45 za Ajdovščino po Sežani
— ob 15.45 za Pulj
— ob 17.00 za Zagreb po Sežani
— ob 17.15 za Hrpolje
— ob 17.30 za Pulj
— ob 17.30 za Štanjel (')
— ob 18.00 za Reko in Split
— ob 19.30 za Škocijanske jame

Odhodi ob praznikih:

— ob 8.30 za Reko
— ob 12.00 za Reko
— ob 14.45 za Ajdovščino
— ob 15.45 za Pulj
— ob 17.30 za Pulj
— ob 18.00 za Reko in Split

Prihodi ob delavnikih:

— ob 7.30 iz Ajdovščine
— ob 7.30 iz Hrpolj
— ob 8.30 iz Postojne
— ob 8.40 iz Splita po Reki
— ob 9.00 iz Nove Gorice
— ob 9.00 iz Ljubljane
— ob 9.10 iz Pulja
— ob 11.00 iz Pulja
— ob 13.00 iz Sežane (')
— ob 14.25 iz Sežane
— ob 15.15 iz Hrpolj
— ob 16.15 od Škocijanskih jam
— ob 17.10 z Reke
— ob 20.10 z Reke

Prihodi ob praznikih:

— ob 8.40 z Reke
— ob 9.10 iz Pulja
— ob 11.00 iz Pulja
— ob 11.50 iz Ajdovščine
— ob 17.10 z Reke
— ob 19.15 iz Pulja
— ob 20.10 z Reke

Odhodi za Koper, Piran, Buje, Umag ob delavnikih:

— za Koper vsak dan ob: 6.00, 7.15, 8.15, 9.00, 11.00, 11.30 (○), 12.00, 12.20, 13.00 (○), 14.00, 14.30 (○)

PROGA TRST-GRADJEŽ in GRADEŽ-TRST

Odhodi ob delavnikih:

— vsak dan po Štarancanu, Škocjanu ob Soči in Pineti ob: 7.45, 8.25, 10.39, 12.33, 13.54, 16.45, 17.45

— vsak dan po Fiumicellu in Ogleju: 8.25, 10.39, 12.33, 13.54, 16.45 (*), 17.45, 19.00

Odhodi ob praznikih:

— vsak dan po Štarancanu, Škocjanu ob Soči in Pineti ob: 7.45, 8.25, 10.39, 12.33, 13.54, 16.45, 17.45, 20.30

— vsak dan po Fiumicellu in Ogleju ob: 8.25, 12.33, 17.45, 19.00

Prihodi ob delavnikih:

— vsak dan po Pineti, Štarancanu in Škocjanu ob Soči ob: 6.20, 6.37, 8.25, 12.34, 14.02, 16.17, 17.32, 19.02

— vsak dan po Ogleju in Fiumicellu ob: 6.05, 6.28, 8.10, 12.10, 13.45, 17.15, 18.45

Prihodi ob praznikih:

— vsak dan po Pineti, Štarancanu in Škocjanu ob Soči ob: 7.00, 8.25, 11.03, 12.34, 14.05, 16.20, 17.35, 19.02

— vsak dan po Ogleju in Fiumicellu ob: 6.05, 8.10, 12.10, 13.45, 17.15, 18.45

(*) ne vozi ob sobotah

Christian Brando začasno svoboden

Christian Brando, sin slovitega igralca Marlona, je ponovno na prostosti, čeprav začasni. Kot znano je dvaintridesetletni Christian Brando 16. maja ubil Daga Drolleta, ki je bil zaročenec Cristianove sestre Cheyenne. V Zaporu je Christian preživel tri mesece. Da bi se lahko branil iz prostosti, je moral oče Marlon plačati dva milijona dolarjev (2,3 milijarde lir), kar je sicer veliko manj od vsote, ki jo je za jamčino zahteval javni tožilec (10 milijonov dolarjev).

Brando seveda dveh milijonov dolarjev jamčine ni plačal v gotovini. Kot jamčino je vknjižil svojo vilo v Beverly Hillsu, kalifornijski zakon namreč predvideva, da mora nepremičnina, ki jo vknjižijo kot jamčino, veljati vsaj dvakrat več od določene jamčine.

»Že dolgo časa sem pričakoval ta trenutek. Vesel sem, da je moj sin ponovno svoboden. Zdaj gremo domov, kjer se bomo odpocili in bo Christian lahko počel vse, kar mu najbolj ugaja,« je izjavil vzradošeni Marlon.

Ko so Marlon Brando, Christian in njihov odvetnik prišli iz losangeškega zapora, jih je pričakala množica poročevalcev, fotografov in TV snemalcev. Christiana sta čakali tudi sestra Rebecca in zaročenka Lorene Landon. Idilično vzdušje je malce skazil odvetnik, ki ščiti interese štiriletna hčerke umorjenega Drolleta. Zahteval je namreč odškodnino za svojo varovanko. Sam Marlon Brando pa je že pred tem najavil, da bo hčeri umorjenega dal milijon dolarjev odškodnine.

Kljub vsemu pa se Christianu ne obeta nič dobrega. Policijska preiskava je ugotovila, da se Drollet, ko ga je Christian ubil, sploh ni skušal braniti, medtem ko Brandovi odvetniki trdijo, da je Christian ubil žrtev v pretepu, ki je nastal, ker naj bi Drollet udaril obtoženčovo sestro.

Trije tenorji na plažah

Posnetek z nastopa treh najslavnejših tenoristov na svetu - Joséta Carrerasa, Placida Dominga in Luciana Pavarottija - na odru v Karakalovih termah ob zaključku svetovnega prvenstva v nogometu je v Španiji najbolj poslušana glasba na plaži. Ploščo so v Španiji predstavili v naslovom Tres tenores. Ob tem še druga zanimivost: v počitniških središčih je zasedel tretje mesto glasbenih lestvic Pavarotti, »sosed« na lestvici pa so mu Beach Boys s svojim LP.

S tako reklamo bo Pavarotti 8. septembra ob nastopu na katalonskem stadionu v Montjuicu spet lahko požel enega svojih odmevnih uspehov, ki ga zadnje čase spremljajo ob koncertih v najrazličnejših evropskih mestih.

Učinki koncerta v Karakalovih termah so torej vidni na plošča bo nedvomno doživela enak uspeh tudi v Italiji. Medtem skrbi za reklamo - in sumimo kar zelo učinkovito - italijanska televizija, ki redno oddaja posnetke oper, v katerih nastopata ali Luciano Pavarotti ali Placido Domingo. Prav zanimiva bi bila v tem smislu statistika.

Mala plošča le kot redkost za zbiratelje

Napovedi so bile zelo točne, morda so se le uresničile nekoliko hitreje, kot je bilo predvideno: plošče na 45 obratov bodo v kratkem postale redkost in predmet, ki bo zanimiv le za zbiratelje starin. Njihova zlata doba je že zdavnaj mimo, mislimo seveda na čas, ko so zasloveli Elvis Presley, Beatles in Rolling Stones in ko je glasba v vseh barih udarjala iz juke boxov, sedaj pa se zaključuje tudi doba »životarjenja«.

Diskografske hiše na Japonskem so male plošče odpravile že pred dvema letoma. V naslednjih dneh pa jih bo nehala prodajati tudi Boots, največja mreža trgovin s ploščami v Veliki Britaniji. Razlog je enostaven: po malih ploščah ni več nobenega povpraševanja, pravzaprav pa tudi nobenega zanimanja ne s strani pop in rock pevcev. Seveda je tu še drug razlog: malo polivinilasto ploščo je dokončno pregnala laserska plošča, ki streže po življenju tudi long playingom. Še vedno snemajo in izdajajo tudi »posamezne« motive tako na kasetah kot - in predvsem - na laserskih ploščah, vendar tudi ta oblika nima prihodnosti, ker se čedalje bolj uveljavljajo »posamezne« plošče, a na 12 palcev, kar pomeni LP. Motiv-novost enostavno dopolnijo z uspešnicami z drugih plošč tako, da postane nov »mix«. Uspeh compact discov sloni predvsem na kvaliteti posnetkov in zato ni težko predvidevati, da bodo v nekaj letih izginili tudi polivinilasti elpeji.

Hiranju malih plošč botruje še kak drug razlog. Kupci pop motivov so v glavnem bili najstniki, ki imajo v žepih več drobiža kot bankovcev. V zadnjih letih se število mladih demografsko zmanjšuje in torej tudi število kupcev. Odraslim pa ni več v nobeno veselje kupiti ploščo z dvema motivoma, da lahko odkrijejo na hrbtni strani pesem, ki bo postala hit, kot se je zgodilo ob Beatlesih: leta 1966 je ob motivu Eleanor Rigby bil na hrbtni strani Yellow Submarine, leto kasneje pa se je ob Strawberry Fields Forever pojavil Penny Lane.

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Z neomajno voljo do čudežev

Brez velike vztrajnosti in neomajne volje bi medicinska sestra Waltraud von Tucher, o kateri smo pisali v preteklih tednih, prav gotovo ne dosegala v jaslih za težko prizadete otroke uspehov, ki včasih mejijo že na »čudeže«. Seveda je zanjo največje zadoščenje uspeh pri otroku, ki se po letih v jaslih lahko vključi v družino, čeprav nadomesto, in normalno zaživi kot vsi njegovi vrstniki.

Veliko nadomestnih družin z »njenimi« otroki jo redno obiskuje. Stene njenih jasl so povsod okrašene s fotografijami otrok. Povsod so nameščeni otroški vozički in prijetni igralni kotički. Hiša učinkuje domače, prijazno in udobno. Pozna se, da je do potankosti ljubeče urejena.

Za otroke, ki morajo ležati, ker so tako težko prizadeti, da se ne morejo naučiti hoditi, so stene pisano okrašene z rumenim soncem, belimi oblački, cveticami in drevesi. Med takimi otroki je mala Silvija, ki ima tako težke možganske poškodbe, da ne bo nikoli mogla hoditi in govoriti. V jasli so dosegli, da občasno sama pije hrano. Zanj ni mogoče najti nadomestne družine. Obsojena je, da bo, ko bo stara sedem let, iz jasli prešla v kak drug dom za prizadete.

Vendar Waltraud pogreša pri oblasteh zadostno razumevanje. Sploh nimajo občutka za to, da je treba vsakemu prizadetemu otroku poiskati njemu primerno družino in torej vsaki družini načrtno posredovati njej primerne otroke. Kajti preprčana je, da ne more priti do posvojitve, če se novi starši niso sprijaznili z otrokom. Zato Waltraud osebno goji stike s starši in se sama preprča, da so sprejeli prizadetost. Še vedno je namreč po njenem mnenju preveč takih ljudi, ki takoj, ko zagledajo na igrišču »njene« prizadete otroke, umaknejo svoje otroke v stran, kakor da bi bili novodošli nosilci kužne bolezni.

Starše, ki nameravajo posvojiti prizadetega otroka, želi spoznati z vsem, kar se tega otroka tiče. Važno je, da vedo, kako se z njim odvija navaden dan. Najprej zato preživijo sami po nekaj ur z otrokom ob nakupih ali v restavraciji. Kasneje vzamejo otroka k sebi za konec tedna in še kasneje za daljšo dobo. Tako se sami preprčajo o lastni vztrajnosti. Kar precej mesecev mine, preden se otrok preseli v novo družino. Trenutno so v taki prehodni fazi trije otroci iz Waltraudinih jasl. Waltraud meni, da je tudi tokrat našla svojim otrokom prave družine.

Seveda zahteva tak način dela veliko osebnega prizadevanja in prepričanje, da nisi le uradnik, ki opravlja delo za denar. Svoje izkušnje namerava Waltraud von Tucher popisati v knji-

gi. Želi namreč svoja spoznanja posredovati tudi drugim, ki se ukvarjajo s prizadetimi otroki. Upa, da bodo socialni delavci in delavke, ki so nameščeni pri uradnih oblasteh, na ta način končno spoznali, da je potrebno veliko več narediti, kakor si sicer mislijo. Veliko več je treba opogumljati starše, da bodo hodili s svojimi prizadetimi otroki ven in se z njimi veliko več ukvarjali.

Najbolj bi bila bivša zdravniška sestra Waltraud von Tucher, ki vodi otroške jasli za prizadete s kapaciteto 200 ležišč, zadovoljna, ko bi starši ob njeni knjigi pomislili: »Obdržali bomo svojega prizadetega otroka - kar lahko storijo v jaslih, bomo zmogli tudi mi.«

Poletno središče

Že petič po vrsti so se včeraj ob osmih odprla vrata Poletnega središča na Opčinah v organizaciji Sklada Mitje Čuka. Odgovorno nalogo si je letos razdelilo kar deset vzgojiteljic, osem spremljevalcev in še nekaj članov pomožnega osebja. Ti bodo skrbeli, da bo organizacijsko vse potekalo v najlepšem redu, da otroci ne bodo lačni, žejni, da se ne bodo dolgočasili...

V okviru vsakdanjega dela, likovne vzgoje, glasbenih uric in gibalnih vaj ter v medsebojnem sožitju se bodo otroci učili, kako se lahko lepo imamo skupaj, čeprav smo med seboj drugačni. Otroke med tretjim in štirinajstim letom bodo vzgojiteljice, ki so hkrati animatorke skušale zabavati, poučiti o tem in onem, seznanjati z okoljem in vrstniki, z zahtevami družbe in posameznikov. V razmerah, ki so nam na razpolago, lahko letos gostimo le sto otrok, čeprav bi bilo potencialnih obiskovalcev še več, kakor se je pokazalo ob vpisu. Žal, nam trenutno še ni mogoče zadostiti zahtevam večjega števila otrok, ker nas omejuje prostor, ki ga sicer zelo velikodušno dajeta na razpolago društvi Tabor in Polet v Opčin.

Že od leta 1988 si prizadevamo, da bi dobili v najem jursko zemljišče, tudi za namene poletnega središča, vendar se je, kot je v Trstu že običaj, zataknilo na Občini. V upanju na »boljši jutri« si obetamo, da bo prihodnje leto ugodnejše tudi za naše središče. Letošnjim obiskovalcem centra, ki bodo štirinajst dni preživel v družbi vrstnikov in vzgojiteljev, pa seveda želimo, da bi bili ti dnevi čim vedrejši, sončni in veseli.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	TV Slovenija 1	TV Koper	RADIO TRST A
9.00 Longuich izvaja Beethovnov Koncert št. 5 v B-duru op. 37	9.00 Nanizanka: Lassie, nato risanke in zanimivosti	11.50 Film: Amo te sola (kom., It. 1935, r. Mario Mattoli, i. Vittorio De Sica)	8.50 Video strani	13.45 Odbojka: Italija-SZ (ponovitev)	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kolar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Poti, zanimivosti in lepote naše dežele; 8.30 Veliki uspehi Beatlesov; 9.10 Mladinska nadaljevalka: V Telesniji (zadnji del); 9.35 Instrumentalni solisti; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Revival; 12.00 Goriški Film video monitor 1990; 12.20 Orkestri; 12.35 Slovenski zbori; 13.20 Prikljubljene melodije; 13.40 Dramatizirana glosa; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Spomini Staneta Kavčiča; 16.45 Potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: teden Johanna Sebastiana Bacha; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Zvočne kulise; 19.20 Zaključek sporedov.
9.45 Pravljič: Palčica	10.15 Nanizanka: La mia terra tra i boschi	13.10 Veliki interpreti: A. Benediti Michelangeli izvaja Chopina	9.00 Spored za otroke in mlade: Kljukčeve dogodčine, 9.30 nanizanka Delfin Flipper	15.30 Odbojka: Nizozemska-Brazilijska (ponovitev)	
10.30 Film: Mio figlio (dram., Fr. 1959, r. Denys De La Patelliere, i. Jean Gabin)	10.45 Dokumentarec: Boj za preživetje	14.00 Deželne vesti	9.55 Dokumentarni oddaji: Boj za obstanek, 10.20 Napadalnost in razdiralnost - Perspektive	17.30 Dok.: Campo base	
11.55 Vreme in kratke vesti	11.05 Nanizanka: Monopoli	14.10 Dokumentarec: Veliki planet	10.50 Nad: Vnovič v Bridesheadu (zadnji del)	18.00 SP v košarki - polfinale (prenos, komentatorja Sergij Tavčar in Dan Peterson)	
12.05 Nanizanka: Hooperman	11.55 Nadaljevanka: Capitol	15.05 Kolesarstvo: rubrika Bici & bike, 15.25 Pokal Bernocchi	11.45 Video strani	20.00 Odprta meja	
12.30 Dok.: Juha in lešniki	13.00 Dnevnik - ob trinajstih	16.15 Drobci	15.55 Poletna noč (pon.)	20.15 TVD Stiščice	
13.30 Dnevnik - ob trinajstih	13.30 Nadaljevanka: Beautiful	16.40 Film: La seconda signora Carroll (dram., ZDA 1947, r. Peter Godfrey, i. Humphrey Bogart, Barbara Stanwyck)	18.00 Dnevnik in poslovne informacije	20.30 Zgodovina športa po želji: Juke Box	
14.00 Variete: Ciao fortuna	14.15 Nanizanka: Saranno famosi	18.15 Poletje Magazin 3	18.10 Dokumentarec: Mesta mostovi - Mostar	21.00 SP v košarki - polfinale (prenos, komentatorja Sergij Tavčar in Dan Peterson), vmes TVD	
14.15 Film: La rapina più paza del mondo (kom., ZDA 1974, r. Gower Champion)	15.00 Variete: Ghibli	18.45 Športna rubrika: Derby	18.40 Spored za otroke in mlade: nanizanka Pet prijatelj	22.45 Boksarski prvaki: Boxe d'estate	
15.35 Mladinska oddaja: Big!	15.55 Komični prizori	18.55 Vreme in dnevnik	19.10 Risanke in TV okno	23.15 Nogomet - nemško prvenstvo	
16.30 Risanke: Psammet	16.20 Nan.: Mr. Belvedere	19.30 Deželne vesti in Drobci	19.30 Dnevnik in vreme		
17.00 Nadaljevanka: Marco Visconti	16.45 Film: Lady L (kom., Fr. 1965, r. Peter Ustinov, i. Sofia Loren, Paul Newman)	20.05 Dokumentarec: Divja lepota	19.54 Zrcalo tedna		
17.50 Dokumentarec: Atlante	18.30 Športne vesti	20.30 Nan.: I professionals	20.15 Dokumentarna oddaja: V 80 dneh okoli sveta (2. del)		
18.45 Nad: Santa Barbara	18.45 Nanizanka: Le strade di San Francisco	21.30 Nogomet: prijateljska tekma Gröninggen-Sampdoria, vmes (22.15) dnevnik	21.10 Nanizanka: Zakon v Los Angelesu		
19.40 Almanah in dnevnik	19.40 Vreme, dnevnik in šport	23.15 Nanizanka: Il nero e il giallo	22.00 Dnevnik in vreme		
20.40 Nadaljevanka: Sando-kam (zadnji del)	20.30 Variete: Stasera mi butto (vodi Gigi Sabani)	0.15 Nočni dnevnik	22.20 Poletna noč, vmes nanizanke Pri Huxtablovih, Polnočni kluci in Hooperman		
22.05 Dnevnik	23.00 Dnevnik - nocoj	0.45 Italija pred 50 leti: Židje in Italija med vojno	0.25 Video strani		
22.15 Film: Tempesta su Washington (dram., ZDA 1962, r. Otto Preminger, i. Henry Fonda, Don Murray), vmes (23.50) dnevnik in vreme	23.15 Petkov boks: Limatola-Carà (za superperesjo kategorijo)				
24.45 Atletika (iz Berlina)	0.30 Film: Dominator (dram., ZDA 1984, r. Mark Buntzman, i. Robert Cinti)				
CANALE 5	RETE 4	ODEON	TV Slovenija 2	RADIO KOPER (slovenski program)	RADIO KOPER (italijanski program)
8.00 Nanizanke: Simon Templar - Un piano diabolico, 9.00 Marcus Welby M.D. - Campagna elettorale, 9.55 Un dottore per tutti	8.15 Nanizanka: Bonanza	9.30 Nan.: Captain Nice	16.30 Satelitski prenosi	7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vreme in prometni servis; 6.30 Jutranjik in cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.15 Mladi val Radia Koper; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 O glasbi ob glasbi; 18.30 Glasbene želje po telefonu; 19.00 Prenos Radia Lj.	8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Jutranjik almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 7.30 Obvestila za pomorščake; 7.35 Poletna oddaja; 8.00 Razglednica; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Okoli sveta v 81. dneh; 9.15 Clic; 9.35 Pesem po želji; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Supersong; 10.40 Družinski vesolje; 11.00 Pismo od...; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke in glasba; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Edig Geletti; 15.00-18.00 Jugoslavija: vse o počitnicah; 18.30 Najlepše papevke; 19.00 Souvenir d'Italy; 20.00 Nočni program.
10.30 Aktualno: Forum	9.15 Film: Il diavolo va in collegio (kom., It. 1943, r. Jean Boyer, i. Lilia Silvi)	12.30 Filmske novosti	18.15 Domači ansambli: An-sambel Ottavia Brajka		
11.15 Kviza: Doppio slalom, 11.45 O.K. Il prezzo è giusto	11.00 Nadaljevanka: Aspettando il domani, 11.30 Così gira il mondo	13.00 Risanke in nanizanka Heidi	18.55 Atletski miting v Berlinu (neposredni prenos)		
12.45 Glasbena oddaja: Superclassifica Show Story	12.00 Nanizanka: Lou Grant	15.00 Nan.: Il supermercato più pazzo del mondo	21.45 Dokumentarna oddaja: Izdajalci in vojni zločinci (S. Janković)		
13.45 Film: Il giullare del re (kom., ZDA 1956, r. Norman Panama, i. Danny Kaye)	12.45 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke	15.30 Film: Altissima pressione (glas., It. 1965, r. Enzo Trapani, i. Gianni Morandi)	22.30 Satelitski prenosi		
15.20 Nanizanke: Dalle nove alle cinque, 15.50 Man-nix - Indagini parallele, 16.50 Diamonds, 17.55 Mai dire sì, 18.55 Top Secret - L'assassinio di un amico	13.40 Nad.: Sentieri	17.00 Nanizanki: Gli inafferrabili, 18.00 Lottery			
19.50 Kviz: Quel motivetto...	14.30 Nanizanka: Falcon Crest	19.00 Film: I due crociati (kom., It. 1969, r. Giuseppe Orlandini, i. F. Franchi, C. Ingrassia)			
20.30 Glasbena oddaja: Una rotonda sul mare 2	15.30 Nad.: Amandoti, 17.00 Andrea Celeste, 18.30 La valle dei pini	20.30 Film: I due crociati (kom., It. 1969, r. Giuseppe Orlandini, i. F. Franchi, C. Ingrassia)			
22.45 Nan.: Charlie's Angels	19.00 Nanizanka: General Hospital	22.30 Aktualno: Blue News			
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show	19.30 Nad.: Febbre d'amore	23.00 Film: Breakdance (glas., ZDA 1984, r. Joel Silberg)			
1.10 Film: Le spie uccidono a Beirut (krim., It.-Fr. 1965, r. Mino Loy, i. Richard Harrison)	20.30 Film: Le due orfanelle (dram., It. 1954, r. Giacomo Gentilomo, i. Myriam Bru, Milly Vitale)	0.30 Rubrika o motorjih			
	22.20 Nadaljevanka: Ricordi di guerra (4. del)				
	0.10 Nanizanki: Cannon, 1.10 Barnaby Jones				
ITALIA 1	TELE 4	TMC			
8.30 Nanizanke: Superman, 9.00 Ralph Supermaxie-ro, 10.00 Boomer, cane intelligente - Boomer e il tesoro	8.15 Nanizanka: Bonanza	12.00 Risanke: Snack			
	9.15 Film: Il diavolo va in collegio (kom., It. 1943, r. Jean Boyer, i. Lilia Silvi)	12.30 Nan.: Mago Merlino			
	11.00 Nadaljevanka: Aspettando il domani, 11.30 Così gira il mondo	13.00 Šport in dnevnik			
	12.00 Nanizanka: Lou Grant	13.45 Nadaljevanka: Anarchici grazie a Dio			
	12.45 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke	15.00 Film: Perdono (dram., ZDA 1952, r. Felix Feist, i. Joan Crawford)			
	13.40 Nad.: Sentieri				
	14.30 Nanizanka: Falcon Crest				
	15.30 Nad.: Amandoti, 17.00 Andrea Celeste, 18.30 La valle dei pini				
	19.00 Nanizanka: General Hospital				
	19.30 Nad.: Febbre d'amore				
	20.30 Film: Le due orfanelle (dram., It. 1954, r. Giacomo Gentilomo, i. Myriam Bru, Milly Vitale)				
	22.20 Nadaljevanka: Ricordi di guerra (4. del)				
	0.10 Nanizanki: Cannon, 1.10 Barnaby Jones				

Župan Pelhan podrobneje pojasnil idejo »dve Gorici eno mesto«

Ce hočemo živeti v miru in slogi se moramo ograditi z dobrimi sosedi

V javnih obćilih v Italiji in v Sloveniji podrobno poročajo in komentirajo pobudo predsednika (župana) novogoriške občine Sergija Pelhana, o združitvi Gorice in Nove Gorice v skupno evropsko mesto, ki bi bilo pod nekakšnim pokroviteljstvom Evropskega parlamenta. Predsednik Pelhan je svojo zamisel že nekajkrat utemeljil, kljub temu pa prihaja do različnih tolmačenj, zagotovo tudi zlonamernih. V nekaterih člankih ali pismih bralcev, ki sta jih objavila tudi italijanska dnevnik z uredništva v Trstu in v Vidmu, je bila izražena trditev, da poskuša novogoriški župan doseči priključitev Gorice k Jugoslaviji, v Novi Gorici pa posamezniki menijo, da se morda pripravlja priključitev tega mesta k sosednji italijanski Gorici.

Spričo omenjenih trditev, tolmačenj ali bojazni, predsednik Sergij Pelhan ob raznih priložnostih zmeraj znova pojasnjuje svojo zamisel, kar je storil tudi v sredo, na proslavi obmejnih vojaških enot, ki je bila v vojašnici na Ajševici pri Novi Gorici. O pobudi "Dve Gorici, eno mesto", je v svojem govoru vokalom, oficijem (med njimi sta bila dva generala) in drugim gostom dejal tudi naslednje: "Znano je, da

poteka uspešno sodelovanje med obema mestoma že dobrih 30 let in da je bilo še posebej uspešno v zadnjem desetletju, ne nazadnje tudi po zaslugi vojakov in njihovega sodelovanja z obmejnimi prebivalstvom. Zgodovinsko dejstvo je tudi, da je Nova Gorica nastala po drugi svetovni vojni, zaradi izgube Gorice, kot novo regijsko središče, in da smo nato mesto razvijali vzporedno z Gorico. Poskušali smo pač nadoknaditi izgubljene funkcije, delovne organizacije in ustanove, ki so ostale onkraj meje skupaj z Gorico. Nemalokrat pa smo Novo Gorico razvijali v lastno škodo in v škodo sosedov. Spomnim naj samo na poplave, onesnaževanje Korna, postavitev industrijskih objektov ob meji in sredi mestnih naselij in podobno.

Dovolj znano je tudi, da so naši odnosi z Italijo že dolga leta dobri in zgledno je tudi sodelovanje med Novo Gorico in Gorico na vseh ravneh, od gospodarstva, do stikov med političnimi strankami in do skupnih načrtovanj na področju komunalne in družbene infrastrukture. Upoštevajoč ob tem še procese združevanja v Evropi, splošno demokratizacijo, urbanistični

vidik iz katerega sta mesti že danes praktično eno samo mesto ter vse več vsakodnevnih stikov prebivalcev ob prehajanju meje, lahko ugotovimo, da sta Nova Gorica in Gorica v marsičem prebivalcem obeh mest, že skupno mesto. Iz tega in le iz tega vidika je potrebno razumeti pobudo "Dve Gorici, eno mesto". Gre dejansko za dvig dosedanjega sodelovanja med obema mestoma na višjo raven skupnega načrtovanja, pobuda je torej le ime in cilj že doslej dobrih odnosov, medsebojnih stikov, pobuda pa pomeni predvsem integracijo na urbanističnem in sociološkem nivoju nadaljne graditve obeh mest. Nikakor pa navedena pobuda ne pomeni odprave državne meje, saj bo Nova Gorica še naprej v Jugoslaviji, Gorica pa v Italiji, toliko časa pač, dokler bodo meje med državami v Evropi še ostale. Po drugi strani pa imeti mejo ne pomeni, da ne bi smeli pogledati preko njenih ograj k svojim sosedom. Slediti moramo misli, da če hočemo živeti v miru in slogi s svojimi sosedi, se moramo ograditi z dobrimi sosedi in ne z visokimi ogradami."

Marjan Drobež

Posledice ukrepa vlade tudi na Goriškem

Od včeraj podražitev goriva proste cone

Vlada je avtomobilistom prav ob velikem šmarnu pripravila presenečenje v obliki podražitve bencina in drugih naftnih derivatov. Gre že za drugo podražitev v roku nekaj dni. Ker so višje cene posledica dražje nafte na svetovnih tržiščih in ne posledica večjih davčin, zadeva podražitev tudi gorivo goriške proste cone. Od včeraj je treba za liter super bencina na črpalkah z boni plačati 671 lir (v prosti prodaji velja liter super goriva 1550 lir), za liter plinskega olja 404 lire (v prosti prodaji 1019 lir) in za liter neosvinčenega bencina 696 lir.

Nejevoljo avtomobilistov in tudi upraviteljev črpalk je deloma ublažila vest, ki smo jo objavili pred dnevi, da bodo od 2. septembra začeli razdeljevati bencinske bone tudi za drugo in tretje vozilo v družini. To bo predstavljalo precejšen prihranek za avtomobiliste in večji obseg prodaje goriva za upravitelje črpalk.

Avtomobilisti, vsaj tisti z Goriškega, se bodo namreč v manjši meri posluževali bencinskih črpalk na jugoslovanski strani meje, kjer stane liter super bencina 818 lir.

To je sicer 147 lir več kakor je treba plačati z boni, vendar je ta cena, v primerjavi s ceno na prostem tržišču skoraj za polovico nižja. Odtod tudi tolikšen dotok avtomobilistov iz sosednjega videmskega območja.

kino

Gorica

GORIŠKI GRAD (Pregled Amidei) 21.00 »L'attimo fuggente«.

VERDI 18.00-22.00 »Vittime di guerra«.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30-20.30 »Družinska strast«.

SVOBODA Šempeter 20.30 »Vampirka«, 22.30 »Lahko na vsak način«.

DESKLE Zaprtro.

izleti

SPD Gorica priredi jutri, 18., in v nedeljo, 19. t. m., vzpon na Razor in Prisojnik. Vodi Mirko Radinja, tel. 30179.

KD Jezero iz Doberdoba prireja 15. in 16. septembra izlet na Plitvička jezera.

Tatovi v štirih uradih zbrali le malo denarja

Po tradiciji je veliki šmaren za tatove delovni dan. Temu pravilo se niso izognili niti letos, vendar tokrat niso izbrali stanovanj, pač pa urade Združenja trgovcev, sindikalne zveze CGIL, obrtniškega konzorcija CAMM in zavarovalnice Allianz Pace.

Vse tatvine, ki pa so skupno navrgle tatovom manj kot milijon lir, so odkrili včeraj zjutraj. V uradih trgovskega združenja ASCOM so razmetali urade (vključno s pisarno župana Scarana, ki je kot znano tudi funkcionar ASCOM), našli pa so le nekaj drobca.

V bližnji Ul. 24. maja so nato tatovi obiskali dve poslopji, označeni s št. 1 in 3. V prvem, kjer je tudi naše uredništvo, so vlomili v sedež delavske zbornice CGIL. Pregledali so razne urade in odnesli približno pol milijona lir, ki so jih našli v nekem predalu.

Obisk tatov sta včeraj prijavila kvesturi tudi agent zavarovalnice Allianz Pace Fausto Cechet in predstavnik konzorcija CAMM (Consorzio artigiani multi-mestieri) Nino Comelli. Obe pisarni sta v poslopju v Ul. 24. maja 3. V zavarovalnici so tatovi preiskali predale in omare, pri tem pa iskali predvsem denar. Ker ga niso našli, so zapustili zavarovalniške prostore praznih rok. V pisarni konzorcija CAMM v prvem nadstropju istega poslopja so tatovi prav tako skrbno preiskali vse predale in naposled našli približno 200 tisoč lir.

Agenti letkega oddelka so si včeraj zjutraj ogledali prizorišča tatvin. Domnevajo, da so bili tatovi na delu ponoči (v noči na sredo ali na četrtek).

Z avtom trčili ...v pisarno

Veliki šmaren je na Goriškem potekal brez težjih prometnih nesreč. Štiri osebe so se kljub temu morale zateči v bolnišnico. 21-letni Luca Vidmar se je okrog enih v noči na sredo vračal z lancio beta iz Medeye domov v Gradišče. Z njim so bili v avtu trije prijatelji. Na ovinku v Romansu je Vidmar izgubil oblast nad vozilom, ki je razbilo veliko stekleno izložbo v Ul. Roma 23 in obtičalo sredi pisarne komercialistke Luciane Lepore. Lani je drug avtomobilist na podoben način že razdeljal isto pisarno. Vidmar in 19-letni Andrea Viola iz Gradišča sta dobila lažje poškodbe in bosta okrevala v desetih dneh. Škoda v pisarni znaša okrog 8 milijonov lir.

V čelnem trčenju v Ul. Romana v Trziču sta se v sredo ob 13. uri ranila 27-letna Daniela Bone iz Sesljana in 77-letni Mario Laurini iz Trziča. Okrevala bosta v 8 oz. 10 dneh.

Kako smo praznovali veliki šmaren

Množičen obisk prireditev

Pri poročanju o dogodkih na in okrog velikega šmarna velja na prvem mestu zabeležiti ugotovitev, da je praznik, ki je nekakšen sinonim poletnega počitniškega obdobja, na Goriškem minil skorajda brez težjih prometnih nesreč. O dveh lažjih prometnih nesrečah v Romansu in Trziču poročamo na drugem mestu.

Veliko ljudi se je kljub nekoliko muhastemu vremenu udeležilo številnih cerkvenih slovesnosti in raznih drugih prireditev. Množica kopalcev pa je dobesedno zasedla plažo v Gradežu, Lignanu, številni so se odločili za daljši skok na istrsko obalo. Živahno je bilo tudi ob bregovih rek, zlasti ob Soči, kjer so mnogi že v prvih dopoldanskih urah iskali prijetno osvežitev.

Večina občanov pa je praznični dan, tako kakor se pravzaprav dogaja vse praznične dni, preživela doma, ali se kvečjemu odločila za krajši obisk sorodnikov in znancev ali za obisk poletnega praznika na odprtem. Izbire tokrat zares ni manjkalo.

Izreden obisk so v dopoldanskem času — popoldne se je prireditev namreč že sklenila — zabeležili na ptičjem sejmu in razstavi domačih živali in psov v Gradišču. Prireditvi, ki je bila zanimiva tudi zaradi prisotnosti krošnjarjev, si je ogledalo nekaj tisoč ljudi.

Pri cerkvi na Prevali so v sredo priredili množični shod vernikov ob ruševinah starodavne cerkvice sv. Marka, ki je nekadaj predstavljala stičišče furlanskega in prebivalstva slovenskega dela Brd. Slovesnosti se je udeležil tudi goriški nadškof Bommarco, medtem ko so v Mošu, kamor območje Prevala in cerkvice sv. Marka spada, pripravili tekmovanje v pritrkovanju.

Ob prazniku Matere božje so bile cerkvene slovesnosti tudi v oglejski baziliki ter v drugih znanih romarskih cerkvah, tudi na jugoslovanski strani meje. Tako na primer v znani cerkvi v Logu pri Vipavi, ki je od nekadaj nekakšno osrednje Marijino svetišče tega dela Primorske.

Nocoj na pregledu Amidei na gradu

Weirovi »umrli pesniki«

Najbrž je med Goričani, ki vsaj občasno zahajajo v kino, še malo takih, ki še niso videli filma »L'attimo fuggente« (oz. Družba umrlih pesnikov, kot se glasi originalni naslov v angleščini). Film, ki je nocoj ob 21. uri na sporedu filmskega pregleda Amidei na gradu, je namreč letos pozimi zabeležil eno od rekordnih trajanj v sporedu goriških kinodvoran, saj so ga neprekinjeno predvajali skoraj cel mesec.

Film avstralskega režiserja Petra Weira po scenariju Toma Schulmana (za ta film je prejel oskarja 1990 za najboljši scenarij) je osvojil gledalce zaradi neposrednosti in tankočutnosti v prikazovanju konflikta med konservativno miselnostjo oblasti in upornimi mladimi duhovi, ki si želijo novih in pristnejših medčloveških odnosov. Dogajanje je postavljeno v elitni "college" v New Englandu, konflikt, ki ga prikazuje, pa ima gotovo širše razsežnosti in se v različnih oblikah pojavlja v raznih okoljih. »Prav med začetkom montaže filma,« je v nekem intervjuju izjavil režiser, »je prišlo do dijaških manifestacij na Trgu Tienanmen. Takrat sem uvidel, da so ti mladi Kitajci podobni dijakom iz mojega filma v konfliktu z ustaljeno oblastjo.«

Sodna oblast zaslišuje aretiranega Pantana glede ropa v uradu ACI

Dругega roparja še iščejo

Policija še vedno išče drugega roparja, ki je sodeloval pri torkovem ropu v poslovalnici ACI na mednarodnem mejnem prehodu pri Štandrežu. Kot smo poročali, sta se v torek okrog 16. ure dva oborožena roparja na suzukiju 600 pripeljala do poslovalnice in s pištolama v rokah ukazala trem uslužbenkam, naj jima izročijo ves denar. Enega je nato policija prestregla med begom, drugi pa je ušel in odnesel s seboj plen. Znesek ukradenega denarja je nekoliko manjši od prvih ocen: v torek so namreč ocenjevali, da sta roparja odnesla vsoto med 20 in 50 milijoni lir, včeraj pa so po podrobnejšem inventarju ugotovili, da znaša plen približno 15 milijonov lir.

Včeraj smo lahko izvedeli tudi nekaj dodatnih podrobnosti o okoliščinah aretacije enega od dveh roparjev, 39-letnega Luigina Pantana iz Padove. Skupaj s pajdašem je Pantano na motorju zbežal do prometnega vozlišča nedaleč od mejnega prehoda, tam pa namesto avtocestnega odseka ubral Ul. Tabai proti Štandrežu. Mimo bežečih roparjev je v nasprotni smeri peljala izvidnica letkega oddelka kvesture. Brž ko sta agenta prejela po radiu obvestilo o dogodku, sta takoj obrnila avto in se podala za motorjem. Dohitela sta ga v Ul. Trivigiano, kjer pa je bil na njem le še eden od roparjev. Po krajšem zasledovanju sta ga ustavila in aretirala v Ul. del Carso, preden bi Pantano lahko uporabil svojo nabito pištolo smith & wesson.

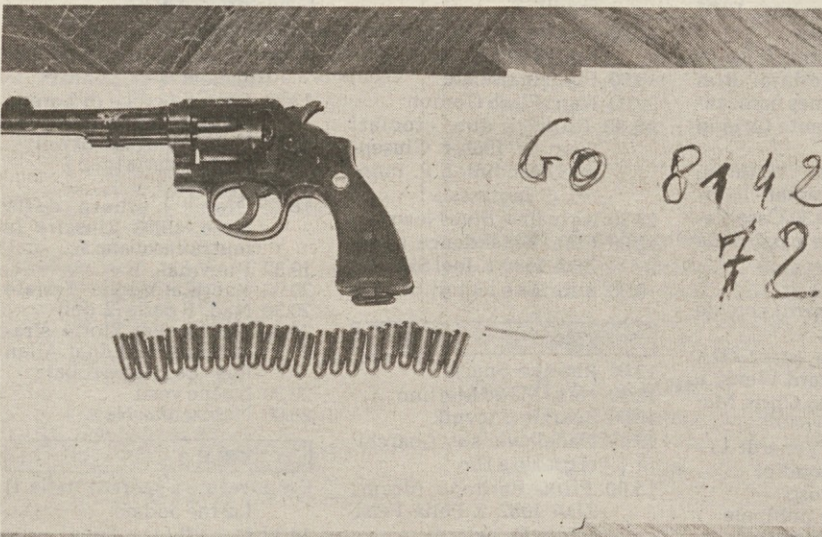
Drugi ropar se je očitno izmuznil v kratkem presledku med naključnim srečanjem s policijo in aretacijo Pan-

tana. Roparja sta se najbrž že od vsega začetka dogovorila za ločen beg in je pobegli imel kje v bližini štandredškega pokopališča skrito drugo prevozno sredstvo. Ni pa povsem izključeno, da se je za samostojni beg odločil zadnji trenutek, tik po nepredvidenem naključnem srečanju s policijo v Ul. Tabai. Kar zadeva suzuki 600, ki sta ga uporabila za rop, je policija ugotovila, da motor ni bil ukraden, pač pa je last aretiranega Pantana.

Včeraj je aretiranega roparja v goriškem zaporu zaslišal namestnik državnega pravdnika dr. Trotta, a zaradi preiskovalne tajnosti ni znano, kaj je

povedal. Tako tudi ni uradno potrjena domneva, da naj bi drugi ropar bil bivši zapornik iz Padove, ki ga je Pantano zapustil za nekaj dni dopusta na prostosti prejšnjo soboto zjutraj. Odv. Pascoli, ki brani Pantana, je vložil prošnjo po izpustitvi na prostost, ki pa je bila zavrnjena. Preiskovalni sodnik dr. Gorian je potrdil aretacijo in bo Pantana predvidoma zaslišal danes dopoldne.

Na sliki: pištola in naboji, s katerimi je bil oborožen Pantano, in nerodno ponarejena evidenčna tablica na motorju.

Nemogoči higijenski pogoji v stanovanju

Obćinski delavci so te dni, primerno opremljeni, pregledali stanovanje v Ulici Boccaccio 2 v Beglianu, kjer živi 38-letni N. V.

Stanovalci hiš v bližini so v zadnjem času že večkrat opozorili na neznošen smrad, ki se iz omenjene hiše širi in ki naj bi bil zelo značilen pokazatelj nevdržnih higijenskih razmer. Domneve so bile povsem utemeljene, saj so občinski delavci, ki so po nalogu stopili v enonadstropno hišo v notranjosti našli nepopisno umazanijo. Menda stanovalec, ki je po smrti matere ostal sam, že kaka štiri leta sploh ni odprl oken, zdi pa se, da ima tudi dokaj čudne higijenske navade, saj je kopalno kad zamenjal za čisto nekaj drugega. Stanovanje je bilo brez luči in brez vode.

V takih pogojih so se namnožile tudi miši in druge živali. Okolico je prerasla trava in drugo rastlinje, kjer imajo menda primerno zatočišče kače.

Obćinski delavci so prostore razkužili in za silo počistili ter odpeljali kar precej šare. Po vsej verjetnosti pa se bodo morali ponovno vrniti, vendar šele potem, ko bo razkužilo opravilo svoje.

Poseg so namreč opravili dan pred praznikom.

S primerom se ukvarjajo pri odborništvu za socialno skrbstvo občine Škocjan ob Soči. Družbene pomoči so, kot se zdi, potrebni ne samo ostareli in onemogli občani, ampak tudi mladi in dela sposobni, ki iz takih ali drugačnih razlogov izgubijo "svoj" način življenja.

čestitke

Elizabeti in Marjanu se je pridružil GABRIJEL. Vse najboljše in polno sreče jim želita družini Zavadlav in Mučič.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Al Moro - dr. Alesani — Trg De Amicis 10 — tel. 530268.

DEŽURNA LEKARNA V TRZIČU
Centrale - dr. Monodutti — Trg dela Repubblica 26 — tel. 410341.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
Pri jezeru — Farmacia al lago — Vrtna ulica 2 — tel. 78300.

pogrebi

Danes v Gorici: ob 9.30 Giovanni Caruzzi iz splošne bolnišnice v cerkev na Rojcah in na glavno pokopališče, ob 11.00 Clara Principi vd. Komavli iz splošne bolnišnice na pokopališču v Pevmi, ob 12.30 Renato Cociancig iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 13.15 (zaprtje krste) Danilo Devetak iz splošne bolnišnice na Palkišče.

† V goriški splošni bolnišnici je v starosti 69 let preminil

Danilo Devetak

Pogreb bo danes, v petek, 17. t. m., s cerkvenim obredom ob 17. uri v cerkvi na Palkišču.

V naprej se zahvaljujemo vsem, ki se bodo udeležili žalne slovesnosti.

Brat, sestre, vsaki in nečaki ter drugi sorodniki

Gorica, Palkišče, 17. avgusta 1990

Rock pevka je nastopila na veliki šmaren v Lignanu pred 6 tisoč gledalci

Ta mala, a velika Tina Turner

Kraljica rocka Tina Turner je na veliki šmaren privabila na stadion v Lignanu nad 6.000 vnetih oboževalcev, kar je v primerjavi s 15 tisoč prisotnimi na ponedeljkovem koncertu Erosa Ramazzottija res malo, upoštevati pa je treba, da je Tini, organizatorjem in občinstvu nemalo ponagajalo deževno vreme, ki je s svojimi plohami do par ur pred koncertom gotovo odvrnilo marsikoga od izleta v znano furlansko obmorsko letovišče.

Se najbolj so se nad slabim vremenom hudovali tehniki, ki so morali na vrat na nos popraviti nekatere okvare na ojačevalnem sistemu, vsem nevšečnostim pa v kratkem času na razpolago le niso mogli biti kos, zaradi česar je bil koncert okrnjen, kar se je najbolj poznalo pri svetlobnih efektihi.

Priprava velikanskega odra se je tako zakasnila, da je gostja iz ZDA stopila na sceno šele nekaj minut pred 23. uro. Pred njo so sicer strpno občinstvo ogreli člani irske akustične skupine Hothouse Flowers, ki si šele utira pot v mednarodni svet lahke glasbe.

Vse pričakovanje je veljalo seveda za nastop »velike« Tina. Navednice so obvezne, saj je zvez-

Tina Turner (med soplesalkama) v Lignanu

(Foto Aleš Waltritsch)

dnica visoka le nekaj centimetrov čez poldrugi meter, kar jo tako pogojuje, da nastopa obvezno v krepko visokih petah, okoli sebe pa izbira le nizke glasbenike, da ne bi prišla njena višinska majhnost na odru do prevelikega izraza.

No, če je mati narava ni obdариla s pretirano višino, pa ji je bila radodarna z drugimi odlikami.

Najprej z glasom. Tina Turner je tipična črnska pevka, z agresiv-

nim močnim glasom, ki zna biti nizko moški in se nato bliskovito povzpeti v štiri oktave višje krike (v pesmi Undercover Agent for the Blues iz zadnjega albuma Foreign Affair). Nato z življenjsko energijo, ki ji vsaj na področju rock glasbe ni para. Tina na odru ne le poje, pač pa pleše (skupaj s soplesalkama-pevkama), skače, ne pozna miru, kar je za žensko, ki jih ima čez petdeset, prava rekdost. In nenazadnje ji je mati na-

rava vdahnila veliko komunikativnost, ki jo pevka na koncertih še potencira s svojimi prefinjenimi in dobro preštudiranimi erotičnimi pozami.

V Lignanu se je Tina Turner predstavila najprej v srebrno sivkasti oblekici, med plesom s soplesalkama in kitaristoma je odpela uvodno Steamy Windows, po kateri je »stopila v akcijo« z najbolj znano skladbo iz zadnje plošče The Best in še z nekaterimi drugimi pesmimi s te plošče. Vmes je stalno kontaktirala z občinstvom, mu prek mikrofona pošiljala odmevne poljube, ga pozivala naj zapoje z njo (kar ji je tudi uspelo).

V drugem delu (pevka je le za nekaj minut zapustila oder, da se je preoblekla in se spet prikazala, tokrat v beli oblekici z globokim prednjim izrezom) so bile na vrsti njene uspešnice. Začela je z Nutbush City Limits, pesmijo z zadnje male plošče, ki jo je posnela z ansamblom moža Ika Turnerja, predno sta se zakonca po zelo burnem in vihnem obdobju razšla. Sledile so druge (in le-teh ni bilo malo), vse prirejene za potrebe koncertnega nastopa. V živo, z energično Tino na odru, so učin-

kovale mnogo bolj prepričljivo kot na plošči. Med enim od tilih »kontaktiranj« z občinstvom je na oder priletela živordeča ruta; pevka si jo je ovila okrog vratu in jo obdržala tudi ob koncu, ko se je vdrugič preoblekla in belo oblekico zamenjala s kavbojkami in belo bluzo.

Najbolj efekten del koncerta je bila izvedba prvega in doslej največjega hita Tine Turner, Fogher-tyjeve Proud Mary, vedno v znanim aranžmaju Ika Turnerja v dveh ritmih, najboljše nasploh pa je bil prav dodatna zaključna Be Tender with me Baby, v kateri je Tina Turner dokazala, da je ne le dobra pevka, ampak predvsem odlična interpretatorka. Pevci in ansambli navadno zaključujejo koncerte z znanimi uspešnicami, polnimi ritma, energije, tako da zlahka izzvajo od občinstva še zadnji dolg aplavz. Tini Turner je to uspelo tudi s počasno, zasanjano pesmijo, ki je očitno segla do neba. Med koncertom so se temni oblaki nad Lignanom razpršili drugam in prepustili mesto zvezdam...

M.K.

Vrsta svetovnih gledaliških hiš se bo predstavila septembra Gledališče in paragledališče na 24. beograjskem Bitefu

Letošnji 24. beograjski mednarodni gledališki festival, ki se bo začel 15. septembra, bo ponudil obiskovalcem izbrani program novih gledaliških tendenc pod skupnim naslovom Gledališče in paragledališče.

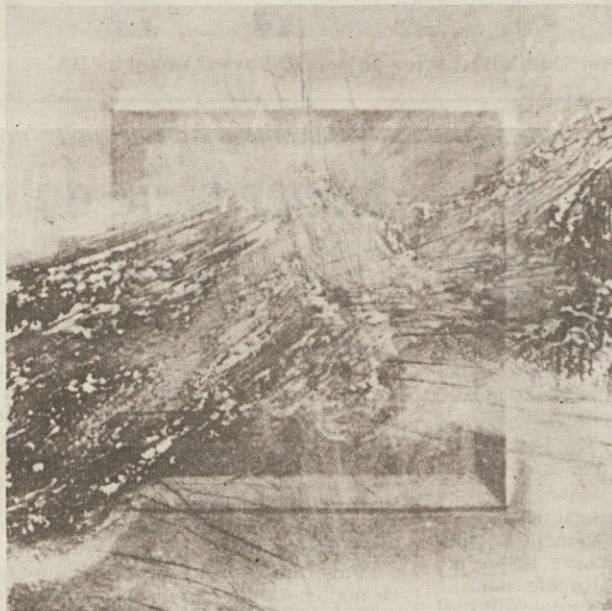
Belgijo bo zastopala gledališka skupina Plan K iz Bruslja s predstavo Ikarov padec v režiji Frederica Flamanda. Polifonična predstava podob, glasbe in koreografije je nastala na osnovi slovite Brueglove Krajine z Ikarovim padcem. Francijo bo zastopalo gledališče Du Point Aveugle iz Marseillesa s predstavo Bivanje režiserja Francoisa Pesantija. Predstava čiste vizualnosti in nadrealnosti je zgleden primer paragledaliških tendenc. Italijo bo zastopala Compania Teatrale di Giorgio Barberio Corsetti iz Rima z Opisom bitke v režiji G. B. Corsettija. Predstava gradi na eni od Kafkovih novel in aludira na vrsto antoloških gledaliških uprizoritev osemdesetih let, kakor sta Steinova Oresteja ali umetnost Remondija Kaporosija. Iz Velike Britanije bo prišel Bow Gamelan Ensemble iz Londona z Zvočnimi dogajanj v skupinski režiji. Londonska skupina je v zadnjem času ena od atrakcij londonske gledališke ponudbe.

Tudi letos bo sodeloval eden od najpogostejših gostov Bitefa, Eugenio Barba s svojim Odin teatom iz Holstebroja na Danskem. Predstava Talabot je nastala iz življenjske izkušnje sodobne danske antropologinje Kirsten Hastrup, ki je ob proučevanju ljudskih legend prišla do spoznanja, da mora znanost poleg racionalnosti vsebovati tudi osebno mistično in intuitivno izkušnjo. Iz Slovaške bo sodelovalo Slovaško narodno gledališče Martin z Marivauxovimi Dotiki in spori v režiji Romana Polaka. Režiser je skrajšal besedilo na minimum in ustvaril predstavo vizualnih podob in fizisa. Iz ZRN pričakujejo eno najpopularnejših uprizoritev tega trenutka, Ulrike Meinhof v izvedbi ansambla iz Bremna ter koreografiji in režiji Hansa Kresnika. Eden najpomembnejših protagonistov paragledališke umetnosti raziskuje s svojo poetiko usodo znane anarhistke in teroristke v filistrskem okolju včerajšnje, današnje in jutrišnje Evrope. Iz Sovjetske zveze bo zanesljivo nastopilo gledališče Satirikon iz Moskve z Genetevima Služkinjama v režiji Romana Vikčuka. Organizatorji pa se dogovarjajo tudi že z gledališčem Na Taganjki, ki se naj bi predstavilo s Fedro Marine Cvetajeve. Pod pogojniki je za zdaj tudi sodelovanje Show Meredith Monk iz New Yorka.

Svobodno domačo gledališko ustvarjalnost bosta zastopali dve uprizoritvi. Drama SNG iz Maribora bo predstavila svojo inačico Goethejevega Fausta v režiji Tomaža Pandurja, Bitef teater iz Beograda pa Lorcov Dom Bernarde Albe v režiji Dejana Pajovića.

Na razstavi z naslovom La Grafica della Bottega del Tintoretto

Raza in Vecchiet v Sesljanu

V razstavnih dvorani Avtonomne letovišarske in turistične ustanove v Sesljanu bodo danes odprli razstavo z naslovom Grafica della Bottega del Tintoretto, ki jo prireja Kulturni krožek Maritain in beneška Bottega del Tintoretto. Na razstavi razstavlja svoja dela 20 likovnih umetnikov, med katerimi sta tudi Claudia Raza in Franko Vecchiet.

Na slikah: zgoraj grafika Franka Vecchiet, desno grafika Claudie Raza.

revije - revije

Primorska srečanja 111

V avgustovskih dneh je izšla 111. številka revije za družboslovje, gospodarstvo in kulturo Primorska srečanja. Uvodni polemični zapis z naslovom Ne tako viktimizirano... je izpod peresa Jolke Milič. Mišo Kocjan piše o 45 letih od konca druge vojne, niz član-kov je posvečen zlahtni kapljici (vinski, seveda). David Mahnič piše o razvojnih perspektivah primorskih prostih con, Anton Prijatelj o »nezaupljivi-ih obrazih«. Branko Šuštar je pisec članka o Slovenskem učiteljskem društvu v Istri pred 1. svetovno vojno. V članku z naslovom V pričakovanju novega gledališča podaja Zdenka Lov-vec pregled delovanja Primorskega dramskega gledališča v pretekli sezoni, zaustavlja pa se tudi ob novem gledališču, ki naj bi zraslo do leta 92. Izpod istega peresa je tudi pregled sezone Slovenskega stalnega gledališča z naslovom Največ uspeha je imela do-mača komedija. Kultura in meja je na-slov posthumno objavljenemu prispev-Brazzodura. Med primorskimi strokov-njaki Zdenka Lovce predstavlja zdrav-poslovje objavlja poezijo, prozo in dramatikar kar 18 avtorjev. 111. številka Primorskih srečanj se končuje z re-cenzijami.

Spinozovi razpravi

V zbirki Analecta je pred dnevi izšla knjiga Dve razpravi filozofa Spinoze. Objavljeni sta Razprava o izboljšavi uma in Politična razprava, knjigo pa zaključuje razprava z naslovom Politicæ philosophia naturalis Zdravka Kobeta.

V dvorcu Zemono od jutri 4. poletna klavirska šola

Dvorec Zemono bo letos ponovno gostil udeležence četrte poletne klavirske šole, ki jo organizirata Akademija za glasbo iz Ljubljane, prevzela naj bi strokovni del šole in ajdovska Zveza kulturnih organizacij. 23 študentov visokih glasbenih šol iz Beograda, Zagreba, Sarajeva, Pule in Ljubljane, ki so se odzvali povabilu organizatorjev, bo poglobljalo svoje znanje s področja klavirske igre in interpretacije od jutri do 25. avgusta. Bivali bodo v ajdovskem domu šolskih centrov, vadili pa bodo lahko v prostorih glasbene šole Vinko Vodopivec. Žal se letos ni prijavil noben študent iz drugih dežel Alpe-Jadran, čeprav so kulturni ministri dežel skupnosti septembra lani šolo ponovno vključili v program kulturnega sodelovanja Alpe-Jadran. To organizatorjem običajno prinese nekaj denarja in šole ne bi uspeli tako dobro organizirati brez pomoči tovarne pohištva Lipa iz Ajdovščine. Tako kot zadnji dve leti, bo klavirsko šolo vodil mednarodno uveljavljeni pianist, profesor na dunajskem konzervatoriju Leonid Brumberg.

Klavdij Koloini iz ajdovske ZKO pravi, da je razlog za neudeležbo mladih pianistov iz dežel Alpe-Jadran »verjetno v nezanimanju za Jugoslavijo, saj je sicer cena šolanja sprejemljiva tudi za tujce. Poleg tega je slovenska glasba v prostoru srednje Evrope premalo uveljavljena in je mogoče tudi v tem iskati nezaupanje v tovrstne prireditve pri nas«. Kljub temu pa je mladih pianistov, ki bi želeli delati s profesorjem Brumbergom preveč, saj jih mojster za aktivno, osemurno delo prejme le 15. Zato bo že prvi dan šole opravil avdicijo in izbral tiste, ki mu bodo po programski in kakovostni ravni najbolj ustrezali. Istega dne zvečer ob 20.30, pa se bo pianist udeležencem šole in širši publiki predstavil v dvorcu Zemono z dvema skladateljema, Friderichom Chopinom in Sergejem Rahmaninom. Drugi koncert v okviru šole pa bo ob zaključku (25. 8.), ko bodo koncertirali najboljši učenci. Delo z učenci po teden dni potekalo z izbranimi učenci individualno, pasivni udeleženci, vrata šole so odprta tudi drugim mladim pianistom in glasbenim pedagogom, pa bodo lahko spremljali profesorjevo delo, njegov način oblikovanja skladbe in drugih mojstrov. Klavirska šola bo gotovo dobra motivacija za pripravo na naslednje šolsko leto, mladim pianistom pa bo lahko v pomoč pri nadaljni poklicni uveljavitvi. Vsekakor pa je pomemben dogodek tudi za ajdovsko občino, saj se bo z njeno prisotnostjo obogatilo siceršnje kulturno mrtvilo v poletnih mesecih, prispevala pa bo tudi k širitvi glasbene kulture na tem območju.

ALEKSANDRA SAKSIDA

Dokaj nepričakovan razplet v finalni skupini 11. košarkarskega SP v Argentini

V polfinalu Jugoslavija z ZDA!

V današnjem polfinalu 11. svetovnega košarkarskega prvenstva se bodo Jugoslavlani pomerili z reprezentanco ZDA in ne - kot so pričakovali - vno- vič s Portorikom. Srednjeameriški košarkarji so namreč v zadnji tekmi tret- jeja dne finalnega dela v Buenos Airesu povsem nepričakovano odpravili svoje severne sosedo in si tako zagotovili končno prvo mesto v skupini 2 ter pravico do igranja v polfinalu s Sovjetsko zvezo, ki je v skupini 1 zasedla drugo mesto za modrimi.

Azzurri pa so v sredo ponoči gladko premagali Kanado in si tako pribo- rili pravico, da se potegujejo za končno deveto mesto (verjetno proti Španiji), še prej pa bodo morali danes odpraviti Venezuelo.

Ivkovičevi varovanci imajo na sre- čanjih svetovnega prvenstva ugodni obračun v dvoboju z ZDA. V doseda- njih sedmih medsebojnih tekmah so namreč štirikrat zmagali. Tokrat naj bi jih prav tako čakalo slavlje, če vemo, da so Američani dopotovali v Argenti- no z dokaj povprečno selekcijo neiz- kušenih univerzitetnih študentov, med katerimi resnično izstopa le nadarjeni Kenny Anderson. Tako so se morale ZDA kar precej namučiti, da so pre- magale celo Argentino in Avstralijo, zmago v dvoboju z Grki pa so jim do- besedno podarili sodniki.

Nasprotno je Jugoslavija v treh tek- mah finalne skupine povsem razblini- la številne dvome, ki so nastali po po- razu s Portorikom v kvalifikacijah. Premoči modrih proti Braziliji, SZ in nazadnje Grčiji je bila tolikšna, da je Ivković le za kratek čas igral z naj- boljšo postavo (v kateri je blestel ne- nadkriljivi Toni Kukoč), nato pa je dal priložnost za igro prav vsem igralcem, ki so doseženo prednost zlahka ohran- jali. Vrh tega ne gre pozabiti, da je bil doprinos Dražena Petrovića - razen kot v tekmi z Brazilci - povsem zane- marljiv, pa vendar ni to sploh vplivalo na učinkovitost modrih. Ivković vse- kakor ni obupal nad Petrovićem in upa, da se bo ta pred odločilnimi tek- mami le otesel vseh muk v zvezi z zdravjem (glavobol, mrzlica itd.). Brez ali z Draženom Petrovićem pa je v drevišnji tekmi z ZDA najhujši na- sprotnik Jugoslovanov najverjetneje podcenjevanje. Igralci ZDA bodo na svoji strani nemara imeli bodisi sodni- ke (morebitni finale ZDA - SZ bi bil mednarodni politični otoplitvi na- vkljub za prireditelje bolj mikaven) bodisi gledalce in znajo pridobiti na samozavesti, če jih modri ne bodo strli- že od vsega začetka. Skratka, Paspalj in ostali ne smejo pričeti v slogu dvo-

boja z Grki, ki so imeli tudi že deset točk zaostanka. Če bodo znali ohraniti dosedanje zbranost, se nimajo česa bati. Vloga favorita jim pripisuje tudi argentinski tisk, ki opozarja, da se mod- ri v odločilnih tekmah ne predajajo ekshibicijski igri, a zaradi tega ni nji- hova košarka nič manj atraktivna.

V drugem polfinalu se bosta pome- rili reprezentanci Sovjetske zveze in še nepremaganega Portorika z odlični- ma Ortizem in Rivasom. Sovjeti so imeli doslej precej sreče, kajti ostaja vtis, da le niso bili boljši od Grkov, tudi zmaga proti Braziliji pa ni bila tako lahka, kot bi bilo moč sklepati na prvi pogled. Oscar (34 točk) in tovariši so namreč vodili ves prvi polčas in so

se dokončno predali le, ko je manjka- lo manj kot osem minut do konca tek- me. Vsekakor naj bi bili Sovjeti proti Portoricanom favoriti, saj le razpolo- gajo z bolj homogenim in izkušenim moštvom, brez baltskih okrepitev, a zato z nacionalno bolj složnimi igralci.

Povsem drugačno je ozračje v tabo- ru azzurrov, kjer tekma z Venezuelo povzroča mnogo manj nestrpnosti. Gamba in njegovi varovanci so že preboleli krivično izključitev iz final- ne skupine in želijo zdaj z osvojitvijo končnega 9. mesta dokazati, da bi si zaslužili kaj več. Proti Kanadi so az- zurri igrali zelo borbeno in zrelo, izka- zali pa so se predvsem veterani (Bru- namonti, Riva, Bosa in Dell'Agnello), kar je dokaz več, da složnosti v ekipi ne manjka. Gamba sprejema kritike, ki vsepriek prihajajo iz Italije, dokaj ravnodušno, hvali Cantarella in Rossi- nija ter ostale mlade (ki zanj navse- zadnje predstavljajo trden alibi) in po- lemizira s kolegom Bianchinijem (ta zagovarja stališče, naj bi azzurre vodil trener, zmagovalac državnega prven- stva, ekipa pa naj bi povečini sestav- ljali igralci prvaka) in vsemi tistimi, ki kritizirajo njegove metode dela.

Navdušenje portoriških košarkarjev po nepričakovani zmagi z ZDA

Za kolajne še SZ in Portoriko

Jugoslavija - Grčija 77:67 (36:32)
JUGOSLAVIJA: Perasović 17 (5:6), Kukoč 12 (0:1), Paspalj 6, Obradović 9, Divac 9 (1:2), Komazec 10 (2:3), Sa- vić 8.

GRČIJA: Gaspiris (0:1), Janakis 15 (7:10), Kabouris 5 (1:2), Stergakos 2 (0:1), Galakters 9 (2:3), Lipiridis 2, Fasoulas 17 (7:10), Christodolou 16 (6:6).

SODNIKA: Maceira (Kub.), Pares (Urug.); TRI TOČKE: Jugoslavija 22:48, Grčija 16:35. SKOKI: Jugosla- vija 41, Grčija 30.

ITALIJA: Rossini 4, Pittis 10, Nic- colai 3, Dell'Agnello 19, Bosa 14, Brunamonti 12, Riva 32, Pessina 8, Vianini 2, Cantarello 6.

KANADA: Jackson 10, Pasquale 2, Kazanowski 25, Ohl 2, Simms 9, Granger 13, Meagher 2, Zoet 6, Ste- infeld 2, Fox 10.

SODNIKI: Hightower (ZDA), Radić (Jug.); PM: Italija 22:25, Kanada 24:32; PON: Cantarello (36). TRI TOČKE: Italija 8:14 (Pittis 0:1, Nicco- la 1:1, Dell'Agnello 2:2, Brunamonti 2:3, Riva 3:7); Kanada 9:25 (Jackson 1:3, Pasquale 0:1, Kazanowski 2:3, Simms 1:2, Granger 3:5, Meagher 0:3, Steinfeld 0:1, Fox 2:7).

FINALNA SKUPINA (BUENOS AIRES)

IZIDA 2. KOLA: Portoriko - Argenti- na 92:76, ZDA - Avstralija 79:78.
IZIDA 3. KOLA: Portoriko - ZDA 81:79, Avstralija - Argentina 95:91.

KONČNA LESTVICA
Portoriko 6, ZDA 4, Avstralija 2, Ar- gentina 0.

SKUPINA 2
IZIDA 2. KOLA: Grčija - Brazilija 103:88, Jugoslavija - SZ 100:77.
IZIDA 3. KOLA: Jugoslavija - Grčija 77:67, SZ - Brazilija 110:100.

KONČNA LESTVICA
Jugoslavija 6, Sovjetska zveza 4, Gr- čija 2, Brazilija 0.

Roberto Brunamonti

TOLAŽILNA SKUPINA SKUPINA 3

IZIDA 2. KOLA: Španija - Kitajska 130:86, Venezuela - Egipt 103:101.
IZIDA 3. KOLA: Španija - Venezuela 122:102, Kitajska - Egipt 95:87.

KONČNA LESTVICA
Španija 6, Venezuela 4, Kitajska 2, Egipt 0.

SKUPINA 3
IZIDA 2. KOLA: Italija - J. Koreja 123:100, Kanada - Angola 82:80.
IZIDA 3. KOLA: Italija - Kanada 110:81, Angola - J. Koreja 104:93.

KONČNA LESTVICA
Italija 6, Kanada 4, Angola 2, J. Ko- reja 0.

POLFINALNI SPORED

Danes, 17. 8.
Od 1. DO 4. MESTA: Jugoslavija - ZDA (21.00 po našem času); Portoriko - SZ (24.00).
OD 5. DO 8. MESTA: Avstralija - Brazilija (18.00); Grčija - Argentina (3.00).
OD 9. DO 12. MESTA: Španija - Ka- nada (18.00); Italija - Venezuela (24.00).
OD 13. DO 16. MESTA: Angola - Egipt (21.00); Kitajska - J. Koreja (3.00).

Na mednarodnem atletskem mitingu grand prix v Zürichu

Jamajčanka Merlene Ottey dvakrat na zmagovalnem odru

ZÜRICH — Eden zadnjih mitingov pred atletskim EP v Splitu je v ospredje postavil šprinterko z Jamajke Otteyev, ki je zmagala tako na 100 kot na 200 m, na tej razdalji v sijajnem času 21''66, kar je doslej tretji rezultat sploh. Med moškimi je Američanu Burrellu na 100 m zaradi slabega štar- ta spodletel naskok na Lewisa rek- ord, njegov rojak Johnson pa na 200 m tokrat ni prebil »zida« 20 sekund. Lep dvoboj je bil v višini med srebr- nim iz Seula Conwayem (ZDA) in Ma- teiem (Rom.), oba sta skočila 2,37 m, mladi jugoslovlanski as Topić pa je bil še šest (2,28 m).

Danes bo v Berlinu še 18. od skup- nih 20 mitingov za grand prix, spet pa se ga bodo udeležili vsi najboljši.

ZMAGOVALCI V ZÜRICHU
MOŠKI — 400 m ovire: Harris (ZDA) 47''86; 100 m: Burrell (ZDA) 10''13; tros- kok: Conley (ZDA) 17,56 m; 110 m ovir- e: Kingdom (ZDA) 13''43; krogla: 21,23 m; 800 m: Kiprotich (Ken.) 1'44''61; pa- lica: Bubka (SZ) 5,90 m; 5.000 m: Skah (Mar.) 13'10''16; 200 m: Johnson (ZDA) 2'00''07; 400 m: Reynolds (ZDA) 44''22; 1.500 m: Morceli (Alž.) 3'33''30; višina: Conway (ZDA) 2,37 m; kopje: Backley (VB) 85,04 m.

ŽENSKE — milja: Artjemova (SZ) 4'22''38; 400 m ovire: Protti (Švi.) 54,70

m; 200 m: Ottey (Jam.) 21''66; 3.000 m: Plumer (ZDA) 8'44''21; 800 m: Wodars (NDR) 1'57''18; 100 m ovire: Ewanje- Epee (Fr.) 12''73; kopje: Felke (NDR) 68,40 m; 100 m: Ottey (Jam.) 10''93.

Nemci skupaj

BERLIN — Po včerajšnjem sestanku med delegacijama atletskih zvez iz Zahodne in Vzhodne Nemčije so spo- ročili, da bo od 1. januarja 1991 samo ena reprezentanca zastopala nemške barve. Sestanka so se udeležili tudi predsednik IAAF Primo Nebiolo ter člana sveta, Kirsch (ZRN) ter Wieczick (NDR). O tehnično-financijskih vidikih združitve obeh federacij bodo razprav- ljali v prihodnjih tednih.

Samo govorice

MONZA — Zadnje dni se veliko govori o prestopu Ivana Capellija (se- daj vozi za Leyton House) k Ferrariju. Športni direktor Ferrarija Cesare Fio- rio je odločno zatrdil, da stikov v tem smislu s Capellijem niso imeli, čeprav je pilot na seznamu tistih, ki bi jih lahko vzeli v pošto. Glede možnosti, da bi Mansell še v prihodnji sezoni vozil italijanske bolide, pa Fiorio ni iz- ključil, da bi to bila ena od »hipotez«.

V tekmi za jugoslovanski nogometni pokal

Koper se je dobro upiral prvoligašu Proleterju

KOPER — V prvi tekmi osmine finala za jugoslovanski nogometni pokal je zrenjaninski prvoligaš Proleter na svo- jem igrišču pred okoli 3.000 gledalci premagal Koper z 2:0. Tekma je bila odigrana ob veliki vročini in v prvih 45 minutah so se tretjei igrači iz Kopra favoriziranim gostite- ljem uspešno upirali. Po 5. min. nadaljevanja so gostitelji povedli iz prostega strela, končni rezultat pa dosegli štiri minute pred koncem. Očitno je bilo, da utrujeni Koprčani niso vzdržali vseh 90 minut, k čemur je verjetno svoje do- dala velika vročina. Kljub temu pa so zadovoljili domače občinstvo, ki jih je ob koncu nagradilo z aplavzom.

Povratno srečanje bo prihodnjo sredo na Bonifiki, kjer se nogometašem Kopra ob ponovitvi dobre igre le ponuja priložnost za zgodovinski dosežek - uvrstitev med osem najboljših jugoslovanskih nogometnih klubov. (Kreft)

Šekularac v Mehiko

CIUDAD MEXICO — Vodstvo Americe, najbolj znane- ga mehiškega nogometnega društva, je za svojega novega trenerja imenovala dosedanjega trenerja Crvene zvezde Dragoslava Šekularca. Njegovo ime je krožilo že nekaj dni, a »v igri« je bil tudi Italijan Ilario Castagner.

Lendl izločen v 1. kolu

NEW HAVEN — Vrh svetovne teniške jakostne lestvice se za Ivana Lendla še oddaljuje. S »prestola« ga je prav v začetku tedna strmoglavil Edberg, na turnirju ATP v New Havnu pa je že v 1. kolu s 6:2, 6:3 izgubil z mladim Ameri- čanom Washingtonom, 103. igralcem na svetu. Nepričako- vano pa so bili izločeni tudi Chang, Ivanišević, Mayotte in Gilbert.

kratke vesti - kratke vesti

Falcao selektor Brazilije

RIO DE JANEIRO — Za novega selektorja brazilske nogometne reprezentance (namesto Lazaronija) je bil ime- novan 36-letni Paulo Roberto Falcao. Vodstvo zveze se je z njim dogovorilo, da bo - vsaj zaenkrat - v reprezentanco vabil izključno igralce, ki igrajo v domovini.

Maradoni zasegli ferrarija

FIRENCE — Dogodivščin Diega Maradone ni konča- Patulja prometne policije ga je na avtocesti pri Imoli zasa- čila, ko je vozil z nedovoljeno hitrostjo in ugotovila, da je zavarovalnina za avto zapadla pred 15 dnevi, neregularnos- ti pa so ugotovili tudi v zvezi z vozniškim dovoljenjem. Kot predvideva pravilnik za tovrstne prekrške, so avto zasegli in ga odpeljali s pajkom.

»Desenzano« prvak

TRST — Posadka »Desenzana« s tržiškim skipperjem Maurom Pellaschierom je zmagovalka druge izvedbe jad- ralnega krožnega prvenstva po Italiji. Zadnja etapa (olim- pijski trikotnik) je bila v Tržaškem zalivu.

Goodwill games - pravi polom

ATLANTA — Multimilijarder Ted Turner, organizator Iger dobre volje, je izjavil, da se je 2. izvedba te prireditve v Seattlu končala s 44 milijoni dolarjev izgube (53 milijard lir).

Tunjič ni ponovil uspeha

KOPER — Na svetovnem prvenstvu v jadranju, ki je za razred optimist potekalo v Cascaisu na Portugalskem, Ko- prčan Jurica Tunjič, letošnji evropski prvak, ni ponovil us- peha. Pristal je na končnem 90. mestu v konkurenci 174 optimistov iz 40 držav. Še najboljši Jugoslovan je bil Aleš Smerdu iz Izole (33. mesto), med dekleti je bila Koprčanka Janja Orel absolutno 81. ter 8. med dekleti. (Kreft)

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Odpade pohod v Karnijske Alpe

SPDT obvešča, da zaradi premaj- hnege zanimanja odpade štiridnevni pohod v Karnijske Alpe z vzponi na Peralbo in Chiadenis nad Cimo Sap- pado, kot je bilo najavljeno prejšnji četrtak, 9. avgusta. SPDT bo pohod vključilo v enega svojih prihodnjih programov izletov.

Vzpon na Triglav

20 članov podružnice SPDT »Zlata Krona« - Mačkolje se je za štiri dni odpravila v osrčje Julijskih Alp. Z osebnimi avtomobili so 2. avgusta popoldne dospeli v kotlino Bohinjske- ga jezera in sicer v Srednjo vas, od koder pelje prašna strma pot do ram- pe, kjer se začena planinska steza. Pot je vodila položno mimo planin na Us- kovnici in Konjščici do Vodnikovega doma. Naslednjega dne so se že zgo- daj zjutraj podali proti Domu Planika, saj so nameravali še isti dan po dol- gem jugovzhodnem grebenu, po dobro zavarovani poti preko Malega Trigla- va na vrh. Tod in še po drugih stezah

so pešale številne manjše in večje skupine ljudi. Na vrhu pa je posedala že prava gneča planincev, ne samo slovenskih, pač pa tudi nemških, av- strijskih, nizozemskih in angleških. Skupina mačkoljanskih planincev je na vrhu uprizorila tradicionalni »krst« tistih, ki so bili prvič na Triglavu.

Drugi cilj je bila prelepa, a žal tudi z vsakršnimi odpadki onesnažena do- lina Sedmerih jezer. Pri Tržaški koči so se planinci razdelili v dve skupini: ena je krenila skozi puščavski svet Hribaric, mlajša skupina pa preko osa- melega vrha Kanjavca do Zasavske koč. Obiskovalcev je bilo tu toliko, da je bila koča že vsa zasedena. Noč so prebili na prostem ob jezeru in v spalnih vrečah. Pot po naravnem par- ku in mimo planin nad Bohinjskim je- zerom (Pl. Viševnik, Pl. pri Jezeru, Pl. Vogar) je bila prijetna in nenaporna. V bližini Hudičevega mosta, nedaleč od Stare Fužine so si mačkoljanski planinci končno odpočili v senci smrek in macesnov, fantje pa so peš odšli na Studor po avtomobile. (Suz- na Štrani)

Spominska slika ob Aljaževem stolpu

obvestila

TPK SIRENA

organizira tečaj wind surfa za odras- le in mladince od 20. do 25. t. m.
Vse podrobnejše informacije in navodila dobite na pomorskem sede- žu v Miramarskem drevoredu 32 v popoldanskih urah, tel. 422696.

ŠD BREG

obvešča vse nogometaše mladinskih ekip, zlasti tiste, ki gredo v Kočevje, da je prvi trening danes ob 18. uri na nogometnem igrišču v Dolini.

ŠD BREG, ŠZ SLOGA, ŠD SOKOL sporočajo, da je telefonska številka dijaškega doma, v katerem bivajo udeleženci priprav v Kočevju, (003861) 851263.

SK BRDINA

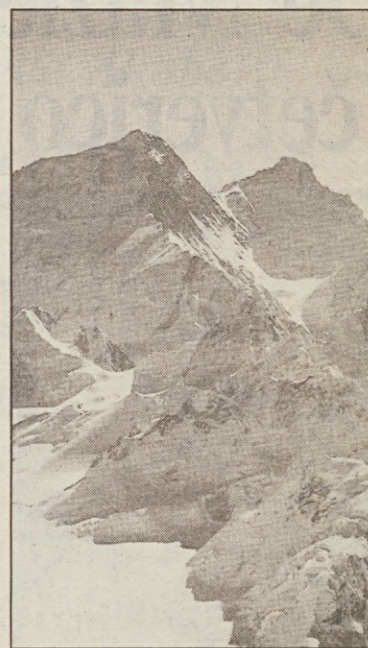
obvešča vse člane, da se začnajo suhi treningi in priprave za Miltaler z odhodom 1. septembra.
Zbirališče na Opčinah - Brdina - v torek, 21. t. m., ob 18. uri.

Alpinistična odprava Alpe-Adria v »režiji« SPDT predvčerajšnjim odpotovala iz Zagreba v Nepal

Na pot proti strehi sveta

Člani odprave pred vhomom na zagrebško letališče. Z leve Vidali, De Infanti, Andrej Štremfelj, Mazzoleni, pred njim Marija Štremfelj, Zupančič, Jamnik, Sterni, Jelinčič, Petronio in Guzej. Manjkata Jeglič in Karo, ki sta bila prezaposlena z zadnjimi formalnostmi.

Everest (levo) in Lhotse, cilja odprave.

Z zagrebškega letališča je predvčerajšnjim zvečer krenila na pot mednarodna alpinistična odprava Alpe-Adria Sagarmatha Expedition, katere cilj je osvojitve 8848 m visokega Everesta (po nepalsko Sagarmatha) po ameriški smeri, prečenje Everesta, vzpon na 8516 m visoki Lhotse, četrti najvišji vrh sveta, in prečenje Everest - Lhotse. Odpravo prireja Slovensko planinsko društvo iz Trsta v sodelovanju s Komisijo za odprave v tuja gorstva pri Planinski zvezi Slovenije pod pokroviteljstvom dežele Furlanije-Juljske krajine ob 10. obletnici delovne skupnosti Alpe-Jadran.

V odpravi so trije člani SPDT, dva alpinista CAI-XX Ottobere, eden iz Lombardije, eden iz Furlanije, ostali pa so iz Slovenije. Med slednjimi sta tudi Janez Jeglič in Silvo Karo, ki skupaj z zdravnikom dr. Mojco Zajc nameravata v drugi polovici avgusta preplezati jugovzhodno steno Baghiratija III (6.545 m), ki predstavlja enega največjih alpinističnih problemov v indijski Himalaji (Garhwal), nato pa se v baznem taboru pod Everestom pridruži odpravi Alpe-Adria.

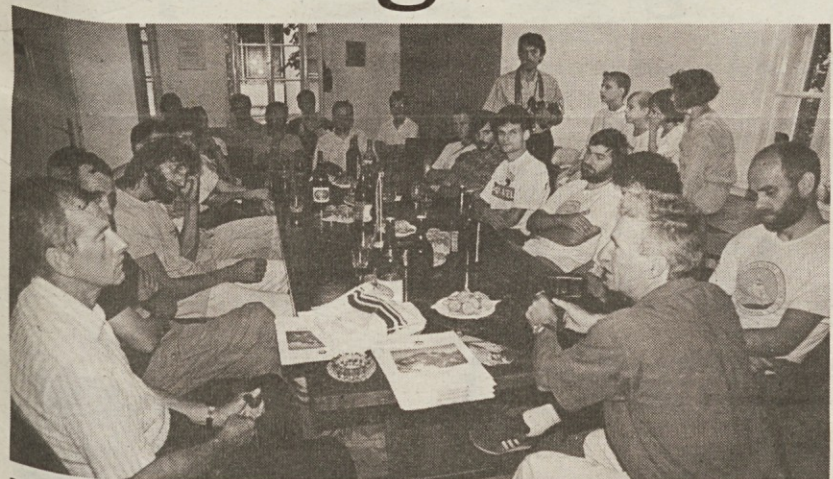
Zadnje »priprave« na zagrebškem letališču, kamor so naši alpinisti dopotovali iz Trsta in Ljubljane, je bilo treba opraviti hitro. Želeli smo zbrati kakšen vtis, a priložnosti ni bilo veliko, kot jih ni bilo na poti iz Ljubljane v Zagreb. Peljal sem se z dvema članoma odprave, ki pa sta bila dokaj redkobesedna. Kmalu sem tudi razumel, zakaj, saj sta omagala in zadremala. Zadnje dni sta verjetno bolj malo spala: skrbi, zadnji nakupi, tekanje sem in tja so ju verjetno izmučili, kot tudi ostale. Zato se mi tudi ni zdelo umestno, da bi jih »mučil« z vprašanji. Kar so imeli povedati, so povedali že prejšnje dni. Sedaj bi jih le motil in bi lahko še na kaj pozabili.

Na letališču pa je bilo vsekakor takoj jasno, da gre za izkušene ljudi, ki jim take poti niso novost. Vedeli so, kam se je treba obrniti, kaj treba narediti, kako urejati vse formalnosti. Velik vtis mi je zapustil

vodja odprave Tomaž Jamnik. Osebe na letališču ga je dobro poznalo, vse je opravljal mirno, o kaki nervozni na njegovem obrazu ni bilo niti sledu. Pomislil sem, da so člani odprave v dobrih rokah. Ostali so znašali skupaj osebno prtljago (okrog 1500 kg opreme in hrane so že konec julija poslali v Nepal, pretežni del hrane pa bodo nabavili v Nepal, kjer bodo še opremili višinske nosače, šerpe, uredili vse formalnosti z dovoljenjem za vrh, uvoz opreme in hrane), »reševali« so tudi filmske trakove, tako da so jih pospravili po žepih, ker bi jih lahko žarki, skozi katere gre oprema, lahko poškodovali.

Slovo je bilo prisrčno, a skorajda bežno. Stisk roke in voščilo za srečno pot. Saj tudi drugega niso potrebovali. Naši alpinisti so bili z mislijo morda že na drugi celini, na pobočjih Everesta.

Heterogenost velik izziv

Udeleženci iz Italije so se alpinistom iz Slovenije pridružili v Ljubljani, na sedežu Planinske zveze, kjer je bila tudi tiskovna konferenca (na sliki).

Vsi člani odprave so se zbrali v Ljubljani, na sedežu Planinske zveze Slovenije, kjer jih je pozdravil Tone Škarja, predsednik Komisije za odprave v tuja gorstva pri Planinski zvezi Slovenije. Škarja je na kratko pozdravil udeležence in poudaril pomen odprave, saj gre za osrednjo alpinistično akcijo dežele Furlanije-Juljske krajine v letu 1990 in prvo mednarodno odpravo Italije in Jugoslavije v zgodovini skupnosti Alpe-Adria in je organizirana prav ob njeni 10-letnici. Dejal je še, da je ena od značilnosti odprave tudi ta, da se bo Marija Štremfelj kot prva Jugoslovanka in Slovenka skušala povzpeti na vrh sveta, skupaj z možem v

isti navezi. Druga značilnost je namera Kara in Jegliča, ki se pred tem nameravata preplezati južno steno Baghiratija. O sami odpravi pa je podrobno govoril njen vodja Tomaž Jamnik, ki je med drugim dejal, da so priprave nanjo tekle že precej časa, oz. da se je ideja porodila daleč v preteklosti in da on pri tem niti ni sodeloval, ampak je bil kasneje povabljen: »Cilj je bil zanimiv, ne samo zato, ker gre za Everest, zanimivo je tudi, da nekateri govorijo italijansko, nekateri slovensko, nekateri angleškega ne znajo, nekateri znajo in tako naprej. Tako bo to za naslednje tri mesece za mene prav zanimiv problem in pa izkušnja.«

Zatem je Jamnik poimenoval predstavil vse udeležence in na kratko opisal izkušnje, ki jih imajo ter nadaljeval: »V bistvu, tako kot je že Tone Škarja povedal, gre za mednarodno odpravo, rekel bi za sodelovanje v fizični sili, pa tudi v finančni. Na slovenski strani so se sredstva pravzaprav zbirala po podjetjih.« (Seznam je res dolg, Jamnik je omenil na primer izdelovalca šotorov in platen Color iz Medvode, SCT Ljubljana, Rogaško, izdelovalce prehranbenih artiklov, ki so jih oskrbeli z vso kvaliteto višinsko hrano oz. kvaliteto lahko hrano, predsednik SPDT Lojze Abram je dopolnil seznam s sponzorji iz Italije, od katerih so glavni Dežela Furlanije-Juljske krajine, zavarovalnica Noricum, Tržaška kreditna banka, delavska zadruga Emilia Romagna Veneto, nekatera podjetja, kot Ferrino, Scarpa, Papi Sport). Pri tem je Abram še poudaril, da so tako sicer zbrali pretežni del finančnih sredstev, čeprav »seveda niso še vsi računi zaključeni, še nekaj je odprtega. Pa se bomo potrudili, da bomo vso stvar izravnali, še predno se bodo naši fantje vrnili domov.«

Tudi Abram je zatem poudaril izreden pomen odprave: »Mislim, da je prvič, da se znajdejo ljudje iz raznih krajev in dežel, ki gredo skupaj na vrh.« K heterogenosti odprave se je vrnil tudi Jamnik, ki je še povedal: »Organizirana oz. načrtovana je bila kot klasična odprava, delovala bo pa, kot bo v določenem trenutku najbolje kazalo. Ob začetku, ob načrtovanju, je bila dosti številnejša, a so potem nekateri iz raznih vzrokov svojo udeležbo odpovedali, tako da smo s številke 16 pristali na številki 13.«

Člani odprave

Članov odprave je 13 (zadnji trenutek se je moral iz družinskih razlogov odhodu odpovedati Attilio De Rovere iz Furlanije) vključno z vodjo in zdravnikom, 1 zvezni oficir, 10 višinskih nosačev (šerp), 2 v bazi, 1 kurir.

Člani odprave so: Tomaž Jamnik (vodja), Žare Guzej (zdravnik), Janez Jeglič, Silvo Karo, Marija Štremfelj, Andrej Štremfelj (vsi Slovenija), Dušan Jelinčič, Lenard Vidali, Davor Zupančič, Mauro Petronio, Marco Sterni (vsi Trst, prvi trije so člani SPDT, zadnja dva CAI-XXX Ottobere), Lorenzo Mazzoleni (Lombardija), Sergio De Infanti (Furlanija).

Odpravi se je zasebno pridružila Tatjana Gregori, ki pa se bo ustavila v baznem taboru.

Zadnje priprave na zagrebškem letališču.

Prvo slovo je bilo v Bazovici

Prva »etapa« odprave je bila Bazovica, kjer so se od njenih članov iz Italije poslovili prijatelji, sorodniki, znanci (na sliki) in tudi domačini. Nekateri člani SPDT so jih zatem spremljali še do Ljubljane in Zagreba. Med temi je bil tudi predsednik SPDT Lojze Abram, ki je zadnje dni imel res polne roke dela, saj se je ubadal s kopico problemov, ki jih odhod take velike

odprave prinaša s seboj. Bil je kot oče, ki mu na dolgo pot odhajajo otroci in mora zanje poskrbeti vse, kar potrebujejo.

»Prišel je tudi tako pričakovani dan odhoda naše odprave v Nepal,« nam je dejal Abram, »in povedati moram, da se mi je odvalil velik kamen s srca, čeprav težav in skrbi ni še konca. Fan-

tje so vsi dobro pripravljeni za zahtevno pot do cilja, ki jih čaka, in gredo vsi vedro na pot s skrito željo, da bi jim uspel podvig. Tudi moja želja, da bi jim uspelo, čeprav se dobro zavedam, da je uspeh odprave v največji meri odvisen od vremenskih razmer, ki jih bodo imeli naši alpinisti pod Everestom. Kot sem dejal, so vsi člani odprave dobro pripravljani, fizično in psihično, zato ne bi smeli imeti težav pri pripravi višinskih taborov in zanjega naskoka na vrh. O vseh njihovih dosežkih pa bomo sproti zvedeli v prihodnjih tednih, praktično od polovice septembra dalje, ko bodo od baznega tabora postopoma osvajali goro. Nedvomno bomo vsi napeto čakali novic, kaj se dogaja pod pobočjem Everesta in trepetali za naše fante, ki se bodo na obronkih strehe sveta spopadali z večnim ledom, mrazom in višino.«

Zaradi preobilice materiala tudi danes odpadeta podlistka »Maldido Gringo« in »Odhajanja«.

Bralce prosimo za razumevanje.

Spored odprave

PRISTOP: Zagreb - Kathmandu, letalo 15. - 17. 8.; Kathmandu - Lukla, letalo 25. 8.; Lukla - Everest B.C. 300 nosačev 26. 8. - 2. 9.

VZPON: baza (5.350 m) - tabor 1 (6.100 m) 2. 9. - 8. 9.; aklimatizacija tabor 1 - tabor 2 (6.400 m) 11. 9. tabor 2 - tabor 3 z (7.100 m); tabor 2 - tabor 3 j (7.200 m) 16. 9.; tabor 3 z - tabor 4 (7.500 m) 22. 9.; tabor 4 - tabor 5 z (8.250 m) 29. 9. tabor 3 j - tabor 4 j (8.000 m) 29. 9.; vrh 15. - 20. 10.

Vrh Lhotse 20. - 25. 10.

Evakuacija baze 30. 10.

POVRATEK: baza - Lukla 1. 11. - 7. 11. 100 nosačev Lukla - Kathmandu letalo 8. - 10. 11.; Kathmandu - Ljubljana letalo 15. - 18. 11.

Naslov odprave v Nepal: ALPE ADRIA SAGARMATHA EXPEDITION 1990

c/o WILDERNESS EXPERIENCE

p.o. BOX 4065

KANTIPATH

KATHMANDU

NEPAL

Telefon: 227152, telefax

220026, telex 2453 TRAVT NP, za zvezo iz Jugoslavije telefon 999771227152.

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 5.- din, naročnina za zasebnike mesečno 70.- din, polletno 390.- din, letno 780.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglas: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povprečje 20%. IVA 19%. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-888, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglas: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

petek, 17. avgusta 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax (040) 772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax (0481) 532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

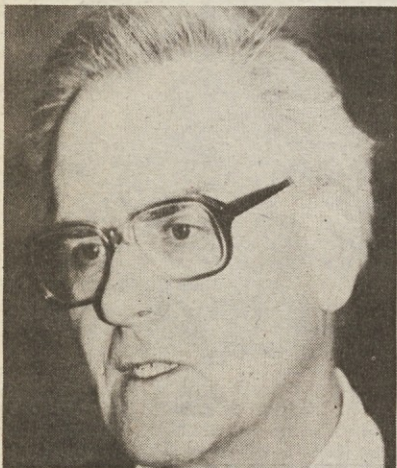
Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Cian italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

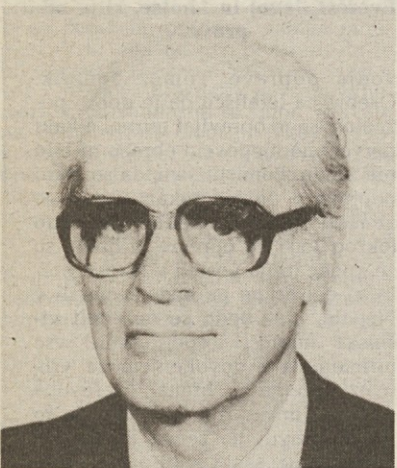
Vzhodnonemška koalicija zabredla v krizo De Maziere odstavil četverico ministrov

BERLIN — Nenadna odločitev vzhodnonemškega premiera De Maziera, da odstavi štiri ministre svoje vlade, je povzročila izredno napetost med vzhodnonemško krščansko demokracijo in drugimi strankami, predvsem socialdemokrati, ki tvorijo berlinsko vladno in je v bistvu spravila v nevarnost politične temelje, na katerih je osnovan dokument, po katerem naj bi prišlo do združitve obeh Nemčij. Dva od odstavljenih ministrov sta socialdemokrata, eden celo finančni minister.

Predsednik vzhodnonemške SPD Thierse je obtožil De Maziera, da je v bistvu lutka v rokah bonskega kanclerja Kohla, socialdemokrati pa skušajo prepričati, da bi pet vzhodnonemških dežel postalo nerazvita in revna kolonija bogatih in razvitih zahodnonemških regij. Prav prizadevanja finančnega ministra Romberga v tej smeri so botrovala De Mazierovi odločitvi, da ga odstavi.

De Maziere je svojo odločitev najprej sporočil kanclerju Kohlu, v Bonnu pa sedaj proučujejo možnost, kako bi dosegli od berlinskega parlamenta dvotretjinsko večino, ki je potrebna za združitve obeh Nemčij, če bi SPD obrnila hrbet demokristjanom.

Vzhodnonemški premier De Maziere je sprejel odstop 4 svojih ministrov. Gre za (od zgoraj dol) ministre za finance Walterja Romberga, za kmetijstvo Petra Pollacka, za gospodarstvo Gerharda Pohla in za pravosodje Kurta Wünscheja.

Hud udarec politični verodostojnosti vzhodnonemških demokristjanov Tajnik vzhodnonemške CDU baje sodeloval s tajno policijo

BONN — Dolga senca politične policije, kot se nekoli-ko patetično izraža zahodnonemški tisk, je ta teden končno dosegla tudi enega od najbolj vidnih funkcionarjev vzhodnonemške krščanskodemokratske stranke, njenega generalnega sekretarja Martina Kirchnerja. Tega 41-letnega pravnikarja so že na pomlad obtoževali, da je bil sodelavec Honeckerjevega ministrstva za državno varnost, vendar pa se je obtožb ubranil. Zaradi dokumentacije, ki jo v današnji številki objavlja hamburški tednik Stern, je strankino vodstvo Kirchnerja zdaj suspendiralo.

Kirchner je bil vse do lanskega decembra višji pravni cerkveni svetovalec evangeličanske luteranske cerkve v Turingiji. Ko je beg ljudi iz NDR minulo jesen dosegel vrhunec, je skupaj s še tremi somišljeniki podpisal tako imenovano weimarsko pismo, v katerem je od stranke, ki je bila tedaj še pod strogim nadzorom Honeckerjevega ESPN, zahteval, naj se končno »soočijo s stvarnostjo« in spremeni politiko. Decembra je Kirchner z močno podporo iz Kohllo-ve bonske centralne krščanske demokracije postal generalni sekretar te stranke na Vzhodu. Že na pomlad so ga prvič osumili, da je vohljah za državno varnost; po zdaj objavljenem pričevanju treh visokih uslužbencev ministrstva za državno varnost naj bi to počel kar petnajst let in naj bi bil pomemben vir informacij o dogajanju v krogih evangeličanske cerkve. Četudi se Kirchner brani, da je imel z ljudmi iz državne varnosti le »informativne pogovore«, ki naj bi bili za njegov položaj in njegovo delo povsem normalna zadeva (gre pač za malo bolj vpljudna zaslisevanja), pa so tokrat obtožbe očitno dovolj tehtne, da je moralo vodstvo vzhodne CDU ukrepati.

Kirchnerjeva afera ni prva in bržkone tudi zadnja ne. Ministrstvo za državno varnost je imelo vsega kakih 200.000 polnozaposlenih in »neuradnih« sodelavcev, tako da je mre-

ža političnega nadzora zajela praktično vso državo. Kljub temu pa vse doslej do večjih razkritij še ni prišlo. Izjema je bil odvetnik Wolfgang Schnur, ki je moral neposredno pred parlamentarnimi volitvami 18. marca odstopiti s položaja predsednika konservativnega Dmeokratičnega preboja, ker so mu dokazali dolgoletno delo za ministrstvo za državno varnost. Žrtev ozračja sumov je bil tudi prvi predsednik vzhodnonemške socialnodemokratske stranke Ibrahim Böhm, ki je potem, ko so ga obdolžili sodelovanja z državno varnostjo, odstopil; vendar pa se je po odstopu izkazalo, da v arhivih državne varnosti ni nič takšnega, kar bi ga obremenjevalo. Z madeži na preteklosti članov parlamenta se zdaj ukvarja posebna komisija, katere predsednik pa je pred kratkim sporočil, da za zdaj niso našli nikakršnega obremenilnega gradiva. Kljub temu pa po Vzhodnem Berlinu vztrajno krožijo govorice, da obstaja upravičen sum zoper 40 za zdaj še neimenovanih poslancev. O tem, kakšne so težave pri presojanju dejanj iz povsem drugega političnega okolja, priča primer deželnega predsednika SDP iz Turingije Berndta Brösdorfa, ki je pred petnajstimi leti posredoval državni varnosti podatke o enem od svojih kolegov pri služenju vojaškega roka. Krajevna organizacija je Brösdorfa minuli teden izključila iz stranke, češ da svojega ravnanja ni zadovoljivo pojasnil, pač pa se je zanj zavzela deželna organizacija stranke, češ da je povsem na dlani, da je mož podatke posredoval, da bi svojega kolega zaščitil. Ker obstaja nevarnost, da bodo sumi in denunciantstvo še dolgo zastrupljali politično ozračje, se notranji minister Distel zavzema za politiko stroge zaščite podatkov, ki prihajajo iz arhivov državne varnosti; ti naj bi bili dostopni le tožilstvom in sodiščem pri razkrivanju nezakonitih dejanj, ki jih je zagrešila državna varnost.

MARJAN SEDMAK

Hitlerjev bunker izletniška točka

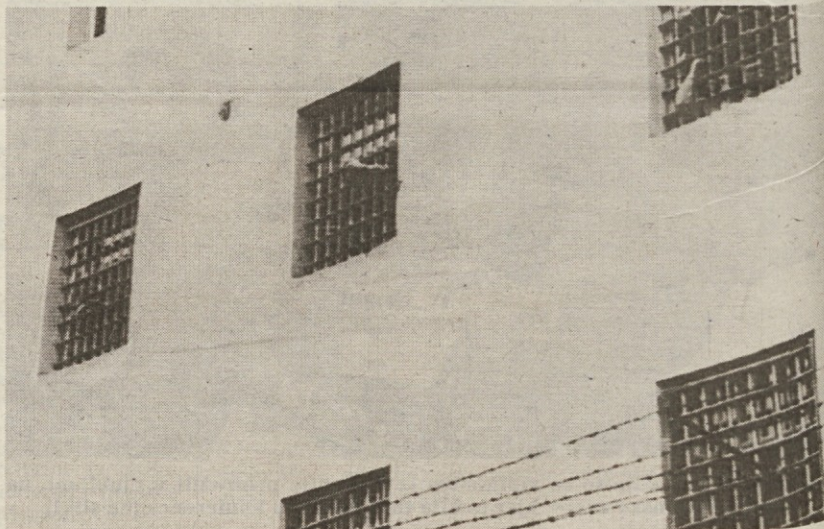
BERLIN — Znani Hitlerjev bunker, v katerem je zločinski vodja tretjega rajha skupaj z Evo Braun in nekaterimi najtesnejšimi sodelavci storil 28. aprila 1945 samomor, postaja nekaj mesecev po padcu berlinskega zidu skoraj obvezna »izletniška« točka za mnoge novinarje in dogodivščin željne Berlinčane. V labirint podzemskih hodnikov, danes v dobršni meri tudi zalitih z vodo, vodijo nekateri izkušeni gasilci iz Vzhodnega Berlina. Toda pri vsem tem obiskovalec kaj hitro ugotovi, da je bil Hitlerjev bunker sicer nedostopen za javnost, številni grafiti pa pričajo, da so bili v njem redni gostje mladi parčki, katerih mračen kraj in zloglasna zgodovina očitno nista motila.

V bunker se pride skozi zasilni vhod približno štiri metre pod Potsdamskim trgom. V podzemlje nato vodi 15 stopnic, na koncu pa se skozi zarjavela železna vrata pride v skoraj

5 metrov širok hodnik, ki ima na obeh straneh številna železna vrata nekdanjih podzemskih stanovanj in uradov. Na nekaterih je še povsem jassen napis. Tako je bil za vrati št. 19 radio tretjega rajha, na št. 22 so bile kopalnice, zasilni izhod pa je bil za vrati št. 26. Pravi vhod je bil med vojno za jedilnico v kanclerjevi palači, z vrha pa je bil bunker zaščiten s pet metrov debelo plastjo cementa in dvometrsko plastjo zemlje.

Leta 1945 so Sovjeti porušili kanclerjevo palačo, ruševine pa so pokopale tudi del bunkerja. Toda bunker je bil uničen le na pol in kasnejše ravnanje zemlje za gradnjo novih stanovanj je omogočilo odkritje novih podzemskih hodnikov, v katere pa je danes mogoč in znan dostop le z ene od strani umetnega, s travo poraščenega grička na Potsdamskem trgu v Vzhodnem Berlinu.

Tragičen konec upora

V gruzijskem mestu Suhumiju se je s smrtjo dveh zapornikov končal upor v tamkajšnjem preiskovalnem zaporu. Do upora je prišlo že 11. avgusta, ko so uporniki zajeli tri miličnike, nato pa osvobodili vseh 80 zapornikov. Pogajanja so bila neuspešna, posegle so varnostne sile, ob dveh žrtvah med zaporniki pa so bili ranjeni tudi vsi trije talci in dva pripadnika KGB (Telefoto AP)

Sovjetski vojaki in njihov »jeti«

MOSKVA — »Bitje je bilo visoko dva metra. Njegove oči so se lesketale v sibirski luči, za seboj pa je bitje puščalo sledove dolge kar 50 centimetrov.« Patulja sovjetskih vojakov, ki so v službi na sibirsko-kitajski meji, je svetu - to je tiskovni agenciji TASS - posredovala vest, da je zagledala bajnega jetija. Bitje je izginito neznano kam, čeprav so vojaki spustili za njim izurjenega psa. Šele kasneje so vojaki odkrili sledove v nekem bližnjem gozdiču. Odtisi v blatu naj bi spominjali na veliko človeško stopalo.

Beatlesi in rock'n'roll so že pravi antikvariat

Rock'n'roll je že drobca naše zgodovine, kot dokazuje veleprodaja pri znani londonski hiši Sotheby's. Tokrat bodo med drugim na dražbi razni spominski predmeti, od Fantonijevega olja (1963) do prve kitare Georgea Harrisona, redke dutch iz leta 1956 (Telefoto AP)

Zaklad s potopljene ladje je last srečnih najditeljev

WASHINGTON — Zvezni sodnik Richard Kellam je včeraj neizmerno osrečil znanstvenika Thomasa Thomsona in njegove sodelavce. Znanstveniku je namreč prisodil pravico, da si skupaj z zadrugo, ki ji predseduje, prilasti zaklad potopljene ladje SS Central America.

Ladja se je potopila 1857. leta. Na krovu je bilo 425 oseb, ki so vse umrle v brodolomu, pa tudi tri tone čistega zlata. Pred desetimi leti se je skupina znanstvenikov iz Columbusa v Ohiu zbrala in vložila približno milijon dolarjev v svojevrstno raziskovalno akcijo. S pomočjo najnovejših tehnologij in računalniških vragolij so ugotovili kraj brodoloma, nato pa so s posebnimi elektronskimi potapljači našli ladjo in njen dragoceni tovor. Ko se je razvedla vest o najdbi, so se zbudile zavarovalniške družbe, ki so zahtevale svoj delež zaklada. Sodnik Kellam pa jim je v elegantni obliki sporočil, da iz te moke ne bo kruha. Če jim je bilo toliko do zaklada, zakaj so pustile, da je 132 let ležalo na morskem dnu? Sedaj lahko le čakamo na dan, ko bodo zbrali ves zaklad, saj bomo šele takrat odkrili njegovo vrednost. Poleg čistega zlata je bilo na krovu tudi nič koliko zlatnikov neizmerne numizmatične vrednosti.